

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרו שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל')

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת כי תצא תשפ"ב

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

**4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563**

היכל הקודש

מאנסי

**32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551**

היכל הקודש

בני ברק

**רחוב הבעל שם טוב 7
052.760.5715**

היכל הקודש

וויליאמסבורג

**27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299**

היכל הקודש

בלומינגטאון

**24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804**

היכל הקודש

ירושלים

**רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150**

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

רבי' הושע אומר אפילו ארבע חמש שנים - אף על גב דבבא ליכא למימר ארבע חמש שנים, כדאמר איש ואפילו טובא, דמשמע דקא דקט ועד תשמי, מפרקי מחבילתו על תנפיה, ומשני אהי ורידיו דא שיערוהו. וכל מקום, ליכא למפרש השתא חמש שרי ארבע בעינא; דנקט ארבע לבריא חמש לחביש.

החמרת - חבלה - כדרביש בברכות (א.ב.)

מזאת הגמלי, יבול אתו חבל - מחלכי שנים כמה חם מחלכי שנים טמא - בתורת כותים גיטין שרי במקום דם, וקאמר - תלמוד לומר 'זה' איציא חלב שאינו נוהג בכל פירושו; דחלב ברוחא טהורה מותר, ולא איציא את האשר שהוא נוהג בכל, שאף בחמה טהורה חלב בשר מן החי - תלמוד לומר 'זה טמא' - זה ללא עתשה על אבילותו, ואין שרי מחלכי שנים כו. ואומר רבינו יצחק דבין לפי ספיים בלעז דרביש מרואו; היות חלב דם, וכן לתורת סתם גיטין דרביש מרואו אינו שפיר, ומעט למעט חלב בשר דם כלוהו מותר קרא. כמו שמצינו בכמה קמעות דמעטין מותר קרא כמה דברים, כדאשכחן בפרק 'הנהגה מן החי' (הקדוש' מעילה ז.א.) דבמה פעמים קאמר 'מעט מעט ריב' ופליגא תשתא אברייתא דפרק 'דם שחודה' (ברכות ב.ב.) דמעט דם מחלכי שנים מותר כי קרית' חבשי' ויש ספרים דמעטין חלב מותרין 'זהו'; דם מותרין 'זהו'. ותמה לרבינו יצחק; דמנא קא לאקאמו ארצ' מרואו אינו שפיר, לאקאמו אבשר, ולחודי שרי כמה, דאין איסור בשר נוהג בכל אלא מחיים, אבל דם - איסורו נוהג בכל, בין מחיים בין לאחר מיתו ואומר רבינו יצחק; דאיהו הוי גיטין בשמעטין בכל במקום דם זהו אחי שפיר, דמיהו ומרואו' מעטין חלב ובשר, ומרואו קרא דברייתא מעטין דם, ואם אבשר; וכיון דמעטין דם דהואו קרא דברייתא - תמיא איסור' קרא למישרי חלב' השתא דם מותר - חלב אל כל שכן ושו' לומר; דמהואו קרא דברייתא לא מצי למישרי דם לגמרי, לא מעטין חלב אלא מאסור דם, אבל מאסור טמא - לא מעטין ליה. והואיל ותנעמנ מאסור דם - השתא דם חלב שרוי.

גנבה - יונק חלב בשבת כו - ולא בישש בו סכנה איירי, דאם בן - מאי איירא משום דהוי

דפרק כלאר' דזי אפילו לוי מלאכה ארומיתא שרי במקום סכנה, וקשה לרבינו דם מאז דאמר בפרק 'ירוש' (יבמות קדא); אבא שאול אומר יונקים היינו במבחה טהורה כיום טוב, ופרקי: אי דאיכא סכנה - אפילו בשבת נמי, ואם דליכא סכנה, וכו'; ומשני לא יצריב איכא בעיא, אמר כלאר' דהוא, שבת דאיסור סקלה - גזרו רבנן, ויש טעם דאיסור לאו - לא גזרו רבנן דתריץ; דעם מריו בעיצ על עבד, ואלא בעיצ על חזיל, שהוא קרוב לסכנה, ובשבת לא גזרו, וקשה לרבינו יצחק; הוא דפרקי דהוא אי דאיכא סכנה אפילו בשבת נמי, הוי ליה לאשמיא; אפילו אי ליכא סכנה, אי דחיליה הוא - אפילו בשבת נמי כן נראה דברייתא דהתם פריב כתיב דהוא, וכן משמע, כדאשכחן הבא הלכה כרבי גרימס - מכלל דפליגי עליה; **מפרקי** כלאר' די הוא - ואם תאמר: אפילו לא הוי כלאר' די נמי, דהא

קרי בבה - כמה חרשים אית לן למימר שיריע להבידו מלינן מאשה אחרת, כל ד לפוס חורשי' - יש תינח חרין מבידה ברומים יום, ויש שאינו מבידה עד שלשה חרשים; לא נמן שגבייה - אין שיעור לרב, אבל בבריקה הדרב חלם, אל מא רואים שמבידה - כופה ומניקוה בשכר, ואפילו גירשהו, היא דאתאי - גורשה ולא היה רוצה לתיק, ויל ביקח - אם מבידה, איתב

בראי נשע ונשע, והשיבה כשהוה של בניש. מסי - מביט, ונשע עיניו; יחוק עיניו, כמו שפסיל ואולי בר אוחא ועתהו מטיפי דבבא קמא (ע.ב.ב.) דרי בריך - שאי בריך, כיונח שקין - אינו יונק דבר מוטקין, חלב מחלכי שנים - חלב של אשה, המהלכת בשתי גרולים. טמא - אסור, שהקלת במקעה - שאינה מבידה מדיח. החמרת בחבלה - כדאמרינן בטבוחות (ג.א.) 'גמלי' 'גמלי' שני פעמים - חד לאסור חלב, אולי דהו שחורטין כבעני - גרה, שאינו שרי בכל - שרי דחמרת טהור, אמר טמא - מותר קרא נפקא ליה; ל'א: 'זהו' דם טמא כו, דכתיב בירשיה קרא 'איך את זה האבול', 'זה' - מעטא הוא, ואמר בר ששת גיטין, אפילו מצות פרישה - מדרבנן, אין בו - דמאורייתא שרי, ורבנן נמי לא גזרו ביה דאמרינן; חלב מחלכי שנים טהור. ל'א: דפריש - לא חקתי מותר - חלב מותר מאז האשה לכלי, דהונק מן הדד כיונח שקין מדרבנן, ויחלואי בים - דמפרשי - אסור מדרבנן דמיוקתו בדם כהנה, ואחי למישרי דם בהנה; אבל דם שקל נמי בכר - כגון שנשכו ויכר בו דם חרשיים, טהור - דלם, מוציא - חלב ליכא דהוי ליה, גנוח - והיילל מאכא לבן פלינדיירא, יונק חלב - משום רפואה ורפואתו חלב עז, פסקי - והונק דבר ממוקס שגדל בו, ולא מן המוציא אל מן התלוש ויתקלו דרש הוא, שפומח ברוחא מקשה (שבת ע.ב.ב.) כלאר' די, שאין הרך בני אדם יונק, אבל חלוצו ביה, ובפסוק צערי - משמעט מלאבו, גנוח - והקולח מים מן הגג סקשיש - קשיש ועשבים שסותמם ומעבבם את קולחו, ומיזוי וציאיס ומתשטש לנג ודולפן לבית, למישרי - על די שניט, גרגול, ומשום דאמר רב יוסף הלכה כבולוה, נקט לך הבא, וכמה - היא פרישה, איתא דאמי תני בר יוחזק - מנחנא ולא שמיא, כתרק עשיים וארבעה חרש - שגולד בנה, עד

אפילו ארבע וחמישי גנים, והתניא, רבי הושע אומר: אפילו הבחילו על פתיפיו; אידי ואידי חד שיעורא הוא, אמר רב יוסף; הלכה פרבי הושע, תניא, רבי מרינוס אומר: גונתו יונק חלב בשבת, מאי טעמא - וינגם פסקר בלאר' די, ובמקום צערי, לא גזרו רבנן, אמר רב יוסף; הלכה פרבי רבנן, תניא, נחום איש גיליא אומר: צינור שעלו בו קשקשין - ממוקין פרנול; פגנעא בשבת ואינו חושש, מאי טעמא - מתקן פלאר' די הוא, ובמקום פסירא לא גזרו מה רבנן, אמר רב יוסף; הלכה פנחום איש גיליא, פירש לאחר עשרים וארבעה חרש, וזהו - כיונח שקין, ומהו אמר רב יוסף; הלכה פר חביבא אמר שמואל: שלשה ימים, איכא דאמרי, תני רב יוחזק בר חביבא קמיה דשמואל: שלשה ימים, תנו רבנן: מנתק שפת מעלה בתוך עשרים וארבעה חרש - הרי זו לא תתאדם, ולא תינשא, עד

אין דישה אלא בגדול קיק, כדאמר בפרק 'כלל גרלי' (שבת נה.א.) גבי פרעץ חלוקי וכו' תמיא אף על גב דהלוחן לא חשיב גדולי קיקע - בהמה חשיבא גדולי קיקע, כדאמרינן בריש 'כלל מרביץ' (עירובין כ.ב.) דמשמע דים מדרבין בקרא 'בקר ונא', מה הפרט מפורש גדולי קיקע בו - זה אין לומר, ודו חשיבא ברוחא גדולי קיקע, מכל מקום כיון דמרביץ ממוננין - בעינן נמש שיהיה גול מן הקיקע, כמו טענין, דלבי טענין אל חשיבא ברוחא גדולי קיקע, כדומכס בהיכוסת את הפלעיס' (בבא מציעא ט.א.) ודנאי, ויש, מהו שיש טעמו דבשעת מלאכה בו יצא החלב והמונן והמחבץ שאינם גדולי קיקע, ואם פעל אכלו בו, אלמא, דבר גרול ממש מן הרקין - לא חשיבא בהמה גדולי קיקע ושו' לומר; דאיצטריך מיהו דבשעת מופקד כלאר' די הוא שום דרבי יוחזק, וסבר דרבי יושע שלא בגדולי קיקע, ומחויב ברוחא חלון נמי משום דם

מעטין - כרולו כבענא בשבת - הוא דאמר, כל מקום שאסור הכניס מפני מריאית תנין אפילו בחודי חרשים אסור - היינו ורוקא באיסור מלאכה ארומיתא, כמו שותחן בתבא אבל לא כנגד העם (שה.סא.), שאם יראו יסורו שבסבן בשבת, אבל הבא - לא יראו אלא מלאכה כלאר' די, ודאי דרבנן, ולא גזרו רבנן לאסור בחודי חרשים, אפילו

כתובות. אף על פי - פרק חמישי דף ס עמוד ב - מתוך מהדרות "אבן ישראל - (שטיינזון)"

תוספות

1 **אפילו** ביתא בבוחא - מפרש בערך דלא בסתם ביצים איירי, דאין לן עם הארץ
 2 שלא ידע שחן מותרות בחלכו. אלא בשושת תורגלות ומנא בה ביצים גמורות
 3 מיירי. שמוחר לאוכלן בחלב. כדתיא ביצת קטא רביעא (ג.ו). ואם תאמר. ואמאי מותר
 4 לאכלן בחלב מאי שנא מביצת נבלה דאסרי בית הלל אפילו כמות גמורת בשוק. כדתיא
 5 במסכת עריות (פרק א' משנה ה') ותיירין בחלבות
 6 גדולות. דבני איסור גבילה החמירו. דהוי
 7 דארייתא. אלא גבוי בשיר עוף בחלב. דרבנן -
 8 הקילו. ואם תאמר. מאי אפילו. דקאמר רבנן -
 9 ביתא בבוחא. דא איכא מאן דאדמי (תולין)
 10 קיגא. כמו שף בחלב דארייתא. ולידיה
 11 אסורה כמור בירת גבילה ויש לומר. דמכל מקום
 12 קאמר אפילו. שכל השלם טעמו בו דחיה. ולרבינו
 13 תם אחי שפיר. שתיירין דבביצת נבלה החמירו
 14 משום דגבילה דבר איסור הוא. אבל בשיר. כגון
 15 - לא החמירו. דהוי היתר. דכל דהו דוד באפי
 16 נפשית שרי.
 17 **כי** אפקיורחא - ונפקא מינה שדיכא שרדי
 18 מוחל על כבודו - דשרי. ואפילו הכי אבי
 19 יורה. ולא מסתייע מילתא. דהא רובו אצל.
 20 **ואמר** רב נתן אמר שמואל הלכה כרבי מאיר
 21 בנידוחול - אין לפרש דהיינו רבי מאיר
 22 לא מת. ותנהיב נהי לזיעק אטו לא תנה. ומגילתו
 23 אטו לא מגילתו - דאם כן הכי שרא רב נתן בלוי
 24 ריש גלותא. אלא יש לומר. דגרינא רב שמא
 25 תדרגנו. ותנהיב נהי לזיעק שמא תחובה בה.
 26 ומגילתו אטו שמא מגילתו ועדין הוא שריק לזיק.
 27 **והלכתא** תא מתור מגילתו איסור - רבתי
 28 משעון הוקו אמור דגרשה מותרת לינשא. דלא
 29 משעבדא לזיעק. כדתיא לעיל (ט.ב.ג). תגרשה
 30 - אינו כופה. משום דלא משעבדא ליה. ורבינו
 31 תם אמר דאסורה לינשא. דתיא בפרק "החולץ"
 32 (במות מסא). וכן מותרת היביר ומיפקת היביר לא
 33 שא. וקא עובדי. וכן אטו תאלמנה ולא שטא
 34 תגרשה ועוד. דמפרש טעמא דהיינו דסתם
 35 מותרת למיעוק קיימא. ומשעט. דהיינו טעמא
 36 דמניקה. דהיינו טעמא דמסוברת. ולמאי דהוה
 37 מפרש עריות טעמא דמסוברת שרי בגורשה
 38 כמו באלמנה אף על גב דהרר ביה מהדואו טעמא
 39 - מנפא ומילתא לא חרר ביה. ומיירי אפילו
 40 בגורשה. ועוד. דאלמנה נמי לא משעבדא מבי
 41 הכנה כדתיא או ררעה לינשא.
 42 **הבנייה**

1 קר עשרים ואיבקה חיש - שמא תתעבר ותטעור למולל את בנה. ובעל זה אינו אביו
 2 שיקנה לו ביצים וחלב. משעט עשר חדש - דיי לתנוק לזעק בכך. **אפקיורחא** - חרפא.
 3 דלא מסייעיא מילתא - שיהיה חלכה. נהנה בני מליפקת - זו שנת בעלה. או מגילתו
 4 בתוך ומנו לא מת. לבי גלוהא - אלמנתו שודו בן מניקה. ונתנו בנייה למניקה.
 5 והתיירוס לינשא. ולא חרדי בהו - מניקה
 6 שפסקה לזיעק בנייה ריאה לחורו בה. לפי שבני
 7 אסור מארימיה אבל. סבא באבויש ארתיני -
 8 דלמא חרדיא בן המניקה. וחרור הבן אצל האם
 9 ומטעמא. לא תספדו מתא - אי לא אמרה לכו
 10 סבתא משמיה דרב נתן לא הייתם יודעים
 11 ללמוד מתוך משנה זו שאסור? הרי שריתה
 12 דרופי - רוב ישיה לודות בבית אביה. כל -
 13 אלו אין דרכן להתעבר. שאינה ראויה לילד -
 14 ללמוד מתוך משנה זו. מניינו - כלב מקום
 15 שהוא ממחר מדרבנן. אלמא. אף על גב דאין
 16 כאן אבהות בין זו ועל ראשון לזעק עשה. דהא
 17 לא מתעברין - לא פלוג רבא בתקנת גזירות
 18 שלחם בין אשה לאשה. וגורו סתם שמתוך כל
 19 אשה שלשה חדשים. והכי נמי. לא פלוג רבנן
 20 במניקה שמא בעלת בין שהיא מניקה
 21 שאינה מניקה. נמלחו אסור - שנמלחו בחמת
 22 שרעה לינשא. פסקת קיימא - פסקת ליתן לה
 23 מזונות מוטעים. אוכלת חרבה - משלה. כדי
 24 שיהיה לה חלב חרבה ולא מניינו. שבת -
 25 והמלחין. חיוו - עשבים של זרע תבואה.
 26 **הבישא** - דקורציה. קורא - הר גורל בדקל
 27 משעבדא על הענף בשעת זו. **כופיא** - תמרים
 28 בקטנות. כפפא - כוחה. ודימנא - דגים
 29 ממוגנין כמבוח זכיר ושמוני שלוח. סיניחו חלב
 30 חלבא - שי בדברים הללו שפסקין חלב
 31 האשה. ויש בהן שאין מפקיין אלא עורכן. בני
 32 נכפי - לודות שמתעברת עם נפילם מחולי
 33 נכפי צפשיארין. מוסב - ארוכי צוואה והוא
 34 מום. נריתי - פירושו אדם שגורטו שרת
 35 ראשו. או בעל גרב. וזלתי - רעבתנות. וזלפי
 36 עיניהם וזלפו מים תמיד. מוני - דורגלה
 37 אבולו דגים טענים. מציצי עינא - עיני
 38 פרודות ונעת תמיד. נעישא - אדמה.
 39 44רולאיה בלעז.
 40 **ב"י**

30 עובדא כי האי מתינתא. אגרה להו הויא סבתא: פרידי הוה עובדא, ואסור לי רב נחמן.
 31 איני? והא רב נחמן שרא להו לבי ריש גלותא! שאני בי ריש גלותא, דלא חרדי בהו. אמר להו רב פפי: ואתון לא תספרוה
 32 מהא דתניא: הרי שיהיה רדופה ללך לבית אביה, או שיהיה לה פעם בבית בעלה, או שיהיה בעלה הבגש בבית האסורין, או
 33 שהלך בעלה לגרמית תם, או שיהיה בעלה זקן או חולה, או שהיתה עקרה. וקמה, איינונית, וקמה, ותמפלת אתר מיתת בעלה,
 34 ושאניה ראיה לילד - כולן צריכות להמתין שלשה חדשים, דברי רבי מאיר. רבי יוסי מתיר לאירוס ולזינשא מיד. ואמר רב נחמן
 35 אמר שמואל: הלכה כרבי מאיר בגורותו! אמרו ליה: לאו אדעתין, והלכתא: מת - מותרה גמלתו - אסור. מר רב אשי אמר:
 36 אפילו מת גמי אסור, דלמא גמלה ליה. ואלא וימסבא. הוה עובדא ותנקתיה. ולא היא, התיא שותה תמא, דלא עבדי זיש דתניא
 37 בגינהי. מת רבנן: ויתגמנו לן בן לתניק - הוה לא מניק עמו ולא בגו ולא בן חתנתא. פסקת קיימא, אוכלת הרבה, לא
 38 תאכל עמו דברים הרעים לחלב. השתא בגו אמרת לא, בן חתנתא מיבעיא? מהו דתימא: בגו הוא דתיים עליה - מציצי
 39 ליה מפי, אבל בן חתנתא, אי לאו דהוה לה מותר - לא הוה מציצי ליה, קא משמע לן. פסקת קיימא אוכלת הרבה, מהיכא?
 40 אמר רב ששת: משלה. לא תאכל עמו דברים הרעים. מאי ניהו? אמר רב פהנא: פגון פשות, וחיוו, ודגים קטנים, ואדמה. אביו
 41 אמר: אפילו קרא ותבשלא. רב פפא אמר: אפילו קרא וכופרא. רב אשי אמר: אפילו כמפא ותרסנא. מינייהו פסקי חלבא, מינייהו
 42 עבדי חלבא. דמשמשא בי רחיא - הוה לה בני נכפי, דמשמשא על ארעא - הוה לה בני שמוני. דרדקא על קמא דקמרא - הוה
 43 לה בני דרודי, דאכלה חרדלא - הוה לה בני זולגני, דאכלה תחלי - הוה לה בני דולפי, דאכלה מוניני - הוה לה בני מציצי
 44 עינא, דאכלה גרגששתא - הוה לה בני כמבערי, דשתאי שרביא - הוה לה בני אפמי, דאכלה בישרא ושתאי חמרא - הוה לה בני

1 ל'א ליתן חבן לפני בדמותו ולא ליתן חבן לפני בקור - דרשנים אינה מתייבבת, כדנתיא
 2 בפרק בתרא גדרים (פא.ב.) דברים שבניה לבין אחרים - אינו מיפר. כיצד? קענן קענן שבני
 3 עשה לפי אבא. לפי אבך. לפי אבך. לפי אבך. שלא אתן חבן לפני בדמותך, שלא אתן חבן
 4 לפני בקור - ואי כולל להפר.

5 והני מילי בכיתנא רומאה - דהא דרדייקין
 6 אמתנין; בענר - אן. בפשתים - לא.
 7 בכיתנא רומאה.
 8 הלכה כרבי אליעזר - דהא תדיקמא אן בכל
 9 מקום ששנה רבן בשעתן בן גמליאל
 10 במשנתו הלכה כבמותו - אין זה אורח שדיח בימי
 11 רבי אליעזר. **אימא** - בניניהו פשתים - אמר
 12 רבינו שמואל בן מנאי: פשתים ושכנגדה, הייתי
 13 אפר מקלות שחוא מינרא. הרחיבו בנייהו
 14 עניה. ורבינו הלך פירש: דהא קאמר מתיניח
 15 ומתיניח רב מלביא - לא אתא לאפלוני על
 16 מינרא של רב מלביא, אלא אתא למימר דכל
 17 מתניחין ומתיניחין רב מלביא ולא רב מלביא. אבל
 18 ושמתתא - שי נחום רב מלביא ויש מרחס גמי רב
 19 מלביא. וכן מוכח דקאמר והשינן מתיניח
 20 מלכתא. אבל משמתתא לא נהון סתן.
 21 **התלמודים** - יוצאן שלא בירושלם שלששים יום
 22 והפעלים שבת אחת - פירש רבינו יהודא דאמא
 23 לאשמועינן דאף על גב דמתניתין לא ללמוד
 24 ולעשות מלכתא בעירם. וענה האמהרה בתורה
 25 לתלמוד מערב שבת לערב שבת, כדארמין
 26 בגמרא. והפעלים שתיים בשבת, כדקנין סיפא.
 27 אפילו הכי כוללים לשנות מנהגיהם שבת אחת.
 28 התלמודים שלששים יום והפעלים שבת אחת.
 אלא

1 חזרו **אשה** - פניו ועיפיה. שנתאה לטאכל. **אמר** ליה - אנטראנא לרב אשי. **אפטרוא**
 2 לפעוקתא - לא יאכל המלך מעתה. **אמר** לו - שטורי המלך. אמאי תעביד חכי? **אמר**
 3 לחו - רב אשי. רעבי הכי **פסיל** לשיבל **לפלאח** - העשתה מנאכל הוה - אין ראי
 4 שאיבאל תמך מנאכל מידו. דבר **חזוי** בית - בשר של חזוי בעורגו. ובלשון קר
 5 קורין לו ושורשימין. שקל **אבבעתי** - רב אשי
 6 שקל **אבבעתי** דקפילא. **אנא** עליה - על אתח
 7 החתיכות: אנחירא לא גרסינן. **חבא** מי אבבעתי
 8 - כלומה. ברקתא את תחביב חזוי ברקין אשכח
 9 - נס נעשה לו. **דפריה** עילוייה - דמר וזטרא.
 10 **פלי** - מנבקע. ורביה שי לו דומים במסכת נדה
 11 (כא.ב.) דפלי פליה. **מיא** דצערי - רוק שגול
 12 בתוך הפה מחמת קיווא דבר תאכל בפניו.
 13 ואינו אוכל ממנו. עי דוי - נפחו פניה וברכה
 14 ועשה כובוכיה. שכן דבר הנפוחים. **תף** שיאי
 15 - רקק והשליכי. לעמוד - לשרת. כחמישי -
 16 סוס וחמור. שתן מווינין תורמילס לביעה. אבל
 17 בקר אינו לוחט אחר רביעת אשה, ואין יצור
 18 ניכר כל כך. לפיכך אין אשה נסתח לו. ואני
 19 שבעתי: בקור - נקבות. בהמות - זכרים.
 20 **שרבט** - פישטן כמין שרביט עד שנעשיך
 21 גדולתו. פישטןש נקרא **אשמיש**. על די
 22 שהיא צריכה לשרות החוט תמיד ברוק. **שפוד**
 23 שפוחות ימיות - סימני הלכות קור שפוד -
 24 במסכת פסחים, פשתים - כאן, גומות - במסכת
 25 נדה. כלורית - במסכת עבודה זרה. אפר מקלה
 26 ורבי מלכות, גבינה - במסכת עבודה זרה.
 27 חלת מנייהו מתניחין - שפוחות וכלורית וגיבה.
 28 וחלת מנייהו משמתתא. ופרשינוהו רב מלבי
 29 רב מלביא. רב **nbb** - אסימנא דרב מלבי
 30 פלי. דקאמר שפוחות רב מלבי, ליתא. אבל
 31 מתניחין ומתיניחין דהבא - רב מלביא.
 32 פרשינוהו. אבל שמתתא דאמר ברב מלבי -
 33 מדינא נך. וסינך - ששלת לחליף בגירסא.
 34 שמתתא מלכתא - לגבי שמתתא היא ומתיחא
 35 מלכתא. דהא מינה מוהבינן תובתא לשמתתא.
 36 וסינך - מלביא. לישן נקבה. אבל מלבי -
 37 לישן קור. היינו תנא **קאמ** - רבי אליעזר. מה
 38 לי לדי שעמוס מה לי לדי יומה? דבישלא
 39 בנייחיתא קנייחיתא גירישי - משתתק
 40 בבליס דקים. ושדוק שקורין צאשקקישו.
 41 נכסין איבא. לדי שיעמוס - ליבא. דאן
 42 שיעמוס אלא בשבת ותורה וטבל לגמרי.
 43 **משנה** המריד את אישיו - כגון דאמר אסר
 44 גתא תשמישך עלי. אבל גתא תשמיש עליך
 45 - לא מותרא. דהא משמעין בגדרים דכתיב
 46 וזנתה לא ידע. והבי מוסיבין בגדרים פתי
 47 ואלו דרש"י (פא.ב.) בית אשאי אופייה שתי
 48 שבתות - אם הידיה שתי שבתות - תמתין.
 49 ואם יוד - יציא ותן כתרונה. הפיילין -
 50 מנפש והתארים. והתריס - ויצראן לכפרים
 51 לחביא תבואה למכור בשוק. הפילין - שוחרי
 52 ובולות. ומביאן על הגמילום ממקום זרק.
 53 **התפנים** - מפרשן לים הגדול לקעוה ארץ.
 54 **גמרא** מילדת נקבה - ששורא שבעים
 55 מחשבוש. נפדי מילדת נקבה - כיון דאשכחן
 56 אורח ארעא לשהות כל כך - נפחו לכוהו
 57 לרעיא. הכי גרסינן אין מילדת נאמר הכי נמי
 58 מירי שביחו - כעס. שבעיע על אשתו ומרדה
 59 מירי דרביה - נזוח. לאפוקי לידה דלא כתיב כולי האי. מירי דרביה אינו לה - נדר האיש גורם לה לשהות. וכן
 60 הדומה ופאלו לא כתיב כולי האי. אפילו כפסם נמי יתיחן - ככתב משאי שיש שבתות ולבית הלל שבת אחת. שפא - כיון
 61 לא נדרי, ותיחן לו חבם נדרו. מליהות לו עי שלשים יום - קונם את נרתי לו עי שלשים יום, ולא הידיה מהתא
 62 מוסיבין ליה לקמן (עא.א.) באומר לה "צאי מידך עירך למותיחין". הרגס - כשנת רלא ספקא. ואזי מוסיבין כגון
 63 ולא מילתא איה. דהא מוקמא לקמן אבולוהו כותב מתניחין לפני מירי - שבת אחת. יעטיד פירש - שבת אחת. ומוסיבין
 64 אפטר כפרנס. ואי אומר כהא - מליהות לו. כהא אפטר כפרנס.

21 **בפשתים** מפני שפשתים מסריח את הפה ומקורב את השפתים. והני מילי - בכיתנא רומאה.
 22 **רבי אליעזר** אומר: אפילו הכנסה לו מאה שפוחות, אָמר רב מלביא אָמר רב אדא בר
 23 אהבה: הִלכה כרבי אליעזר. אָמר רבי גינאי בריה דרב איקא: שפוד, שפוחות וגומות - רב
 24 מלביא. כלורית, אפר מקלה וגיבה - רב מלביא. רב פפא אָמר: מתניחין ומתיניחא - רב
 25 מלביא, שמתתא - רב מלביא. וסינך: מתניחא מלכתא. מאי בנייהו? איבא בנייהו שפוחות.
 26 **רבן שמעון** בן גמליאל אומר וכו'. היינו תנא קמאן איבא בנייהו דיבשילא בגייריתא
 27 קטיייתא ונדרשיר. **משנה** המריד את אשתו ממשמיש המפודה, בית שמאי אומרים: שתי
 28 שבתות, בית הלל אומרים: שבת אחת. התלמודים יוצאין לתלמוד תורה שלא בירושלם
 29 שלשים יום, והפעלים שבת אחת. העונה האמהרה בתורה: הפיילין - בכל יום, הפועלים -
 30 שלשים שבת, התקרים - שבת בשבת, הגמילים - אחת לשלשים יום, התפנים - אחת לשש
 31 חדשים, דבר רבי אליעזר. **גמרא** מאי טעמא דבית שמאי? גמרי מילדת נקבה. ובית הלל?
 32 גמרי מילדת זכר. ובית הלל נמי נגמרו מילדת נקבה? אי מילדת גמרי לה - הכי נמי, אלא
 33 בית הלל מנדה גמרי לה. כמאי קמיפלגי? מר סבר: מירי דרביה מפרדי דרביה, וגר סבר:
 34 מירי דהוא גריב לה מפרדי דהוא גריב לה. אָמר רב: מחילוקת במפרש, אָבל בסתם - דברי
 35 הכל יוציא לאלתר, ויתן כתרונה. ושמואל אָמר: אפילו בסתם נמי ימתיחן, שמואי ימצא פתח
 36 לנדרו. ואם פליגי בה תנאן וימנא, דתנן: המריד את אשתו מליהות לו, עד שלשים יום -
 37 יעמיד פרנס, ויתר מנא - יוציא ויתן כתרונה. אָמר רב: לא שנו אלא במפרש, אָבל בסתם -
 38 יוציא לאלתר ויתן כתרונה. ושמואל אָמר: אפילו בסתם נמי ימתיחן, שמואי ימצא פתח לנדרו?
 39 צריכא, דאי איתמר נדר, כהא תנאן רב, משום דלא אפטר כפרנס. אָבל כההיא, דאָפטר
 40 כפרנס - אימא מודי ליה לשמואל. ואי איתמר כההיא - בתר קאמר שמואל, אָבל כהא -
 41 אימא מודי ליה לרב, צריכא. "התלמודים יוצאין לתלמוד וכו'". בירושלם פמה דבעי.

אורחא
 59 מירי דרביה - נזוח. לאפוקי לידה דלא כתיב כולי האי. מירי דרביה אינו לה - נדר האיש גורם לה לשהות. וכן
 60 הדומה ופאלו לא כתיב כולי האי. אפילו כפסם נמי יתיחן - ככתב משאי שיש שבתות ולבית הלל שבת אחת. שפא - כיון
 61 לא נדרי, ותיחן לו חבם נדרו. מליהות לו עי שלשים יום - קונם את נרתי לו עי שלשים יום, ולא הידיה מהתא
 62 מוסיבין ליה לקמן (עא.א.) באומר לה "צאי מידך עירך למותיחין". הרגס - כשנת רלא ספקא. ואזי מוסיבין כגון
 63 ולא מילתא איה. דהא מוקמא לקמן אבולוהו כותב מתניחין לפני מירי - שבת אחת. יעטיד פירש - שבת אחת. ומוסיבין
 64 אפטר כפרנס. ואי אומר כהא - מליהות לו. כהא אפטר כפרנס.

רבותות. אף על פי - פרק חמישי דף סב עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)"

הטוספת

1 **א**למ אורחא ומילתא כמח - פירש בקונטרס שלא עליו חטא ואפילו הוא יכול
 2 לפתוחה. ואם תאמר: והיא יצא רבי עקיבא וכל תנוז ולקטני ויש לומר: דהתם בלא
 3 פתי היו שנתות שדו בעליהן לכוון ללמוד תורה, ולחיות הלמידה הבנים. ואורבה,
 4 ארעא דהבי נשאו שילבו ללמוד תורה. ומילתא דלבינו יתקו דאפלו ביהוה ולא
 5 תאמר. ויהא אפילו לא ברשות יצאן

לעולם שלשים יום וחזור לביתו יום אחד. והבא
 6 קריא קאמר חוש ביהוה ואו פי שרישם למאן
 7 דאמר רבא פי שחוט ברשות. אלא אפעלים
 8 קאי, וקריא נמי דמייתו בפועלים איירי, ואם
 9 תאמר. ודכיו קאמר בסמוך שאני התם דאית ליה
 10 פועלים דמתניין נמי את ליה רוחא את
 11 לומר: רוחא דהתם דמלאכה תהליך, נפש
 12 **שאני** שנתת ביה תמקש דתיקפא טובא -
 13 ואם תאמר: והא ידא קריא דרואתה בן אדם האנא
 14 בשבתון מתניין נמי ביה תמקש מתב, רבתי
 15 בתריה זדדיה כי יאמר אלף על מה אתה נאנא
 16 ואמרת (להם) אל שנתעה כי באה תנסי כל לביו
 17 ורוחא דהתם קריא קודם חורבן בתב. וכן היה
 18 אמר נביא לישראל שהיא נאנא על שנתעה ביה
 19 תמקש שנתיה לירבא, וזו נוסס כל לב' מתוך
 20 האנא שתחיה אחר הורבון על שנתעה ביה
 21 תמקש.

מיילין על שם שדרסם בטולא דאפתייהו.

1 **מ**גדרות שנה מענייה - בתלמידים
 2 הלומדים בעירם קאי, רבי בעיר
 3 אחר - אמאי מגדרות שנתיה ואן און דרך ליכנס
 4 בעיר בלילה. ו**התניא** הפועלים אחת בשבת
 5 - מרישא תמקש הפועלים אחת לא מני
 6 למפיק, דרישא לאו ברין ענה מיליה, אלא
 7 אדרבא, אשמעינן דשרי לשנות ולבטל ענה
 8 מנה שדיה מנהם תולא. אבל במרייתא פריך
 9 שפיר, דאיידי ברין ענה האמורה בתורה ולא
 10 ברישא תמקש ברשות. מרתיקא שבת, אלא
 11 קתיי שבת אחת כמון במתניין, ומניין דבשבת
 12 מלאכה בעיר אחרת איירי, והיה דרכם ומנהגם
 13 כך, ואם תאמר: מאי אריא בשבתונם כרין אפילו
 14 לשנות יוכיין שבת אחת כדברישרת במתניין
 15 ויש לומר: דברישרת אן שמעע לן דא רע על פי
 16 שנתונם כך לעשות מלאכה בעיר אחרת, אם
 17 דרצין לשנות ולשהות יורו - אין הרשות בידם.
 18 ורבינו יתקו רבין ביה ריחן אומר דשלש מית
 19 בפועלים, דהדמיין מלאכה בעירן - שתיים
 20 בשבת. כדתינן במתניין, וברייתא בעשויין מלאכה
 21 בעיר אחרת וחדוין בל יל לביתם אחת בשבת.
 22 לפי שיש להם טורח דורך. אבל אותם שאין
 23 חזרוין לביתם, בין חיה מנהגם בין לא היה, כמון
 24 וישא תמקשין וחדוין קתייין וינאן שבת אחת
 25 שמעע שהן כל שבעה בחוץ וחדוין בכל יום
 26 שמיני. אבל רבינו יתקו לא פירש כלא שתי מרות
 27 שתיים בשבת, ואות בשבת כדברישרת.
 28 רוצה

1 **א**ורחא דמילתא פמה? **א**מר רב: **ה**דש פאן **ו**הדש
 2 **ב**בית, **ש**נאמר, "לכל דבר המהלכות בקבא והיצאת
 3 **ה**דש בחדש לכל חדשי השנה". ו**ר**בי יוחנן **א**מר:
 4 **ה**דש פאן **ו**ישנים בביתו, **ש**נאמר: "חדש יהוה בלבנו
 5 **ש**נים חדשים בביתו". ו**ר**ב נמי: **מ**אי **ש**נאמר לא **א**מר
 6 **מ**תהיא? **ש**אני בנן בית המקדש, **ד**פאשר בדי די
 7 **א**חרים. ו**ר**בי יוחנן, **מ**אי **ש**נאמר לא **א**מר **מ**תהיא?
 8 **ש**אני התם, **ד**אית ליה הרווחה. **א**מר רב: **א**נהה
 9 **ש**וברת הצי גופו של אדם, **ש**נאמר: "ואתה בן אדם
 10 **ה**אנא בשבון מתנים ובמריות תאנח". ו**ר**בי יוחנן
 11 **א**מר: **א**ף כל גופו של אדם, **ש**נאמר: "ותיה פי יאמרו
 12 **א**לך על מה אתה נאנא ואמרת אל שנתעה כי באה
 13 **ו**ננס על לב רוחך כל ידום וכתהה כל רוח כל
 14 **ד**ברים תלכנה מים". ו**ר**בי יוחנן נמי, **ה**כתבי: "בשברון
 15 **נ**מי, **ה**כתבי: "וננס על לב רופו כל ידום וכתהה כל
 16 **רו**ח". **ש**אני שנתעה דבית המקדש, **ד**תיקפא טובא.
 17 **ה**הוא ישראל ונכרי דהו מאולו באורחא ביהי הנדי,
 18 **ל**א אימיני נכרי לסגוי ביהי ישראל. **א**דקריה חורבן
 19 **ב**ית המקדש, נגיד ואיתנה, ואפילו הכי לא אימיני
 20 **נ**כרי לסגוי ביהיה. **א**מר ליה: לאו אמרתו אנהה
 21 **ש**וברת הצי גופו של אדם? **א**מר ליה: הני מילי
 22 **מ**ילתא אכל הא דישנן בה - לא, **ד**אירי איניש:
 23 **מ**יילין? **א**מר דבא: **ב**ני פירקי. **א**מר ליה אבוי: **מ**אן
 24 **ד**כתבי בהו: "שואו לכם משפיו קום מאתיה שבת
 25 **א**וכי לכם הענינים בן יתן לידו שנא". ו**א**מר רב
 26 **י**תקו: **א**לו נשתיתון של תלמידי חכמים **ש**מגדרות
 27 **ש**נה מעניניהם פעולם הנה, ובאות לחי העולם האם.
 28 **ו**את אמרת בני פירקי? **א**לא, **א**מר אבוי: **ד**רבי, **ד**אמר
 29 **ב**גון רב שמואל בר שילת, **ד**אבול מדידיה ושתי
 30 **מ**דידיה, ונגי בטולא דאפתייהו, ולא חליף פריסתקא
 31 **ד**מלכא אבדיה. **פ**י אתא רבין אמר: **ג**וון מפנין
 32 **ד**מענינא. **ר**בי אבהו הוה קאי בי באני, הוה סמכי
 33 **ל**יה תרי עברי. **א**יפוחת בי באני מוחותיה, **א**יתמי
 34 **ל**יה עמודאי, סליק ואפקניהו. **ר**בי יוחנן הוה קסליק
 35 **ד**רבנא, הוה סמכי ליה רב אמי ורבי אסי. **א**יפוחת
 36 **ב**רבנא תוחיה, סליק ואפקניהו. **א**מר ליה רבנן: **י**כי
 37 **א**מר להו: **א**ם בן מה אנית לעת זקנתי? **ו**הפועלים שתיים בשבת". **ו**התניא: **ה**פועלים אחת
 38 **ב**שבת! **א**מר רבי יוסי ברבי חינאי, **ל**א קשיא: **פ**אן - בעושיין מלאכה בעירן, **פ**אן - בעושיין
 39 **מ**לאכה בעיר אחרת. **ת**ניא נמי הכי: "הפועלים שתיים בשבת, **פ**מה דברים אמורים - בעושיין
 40 **מ**לאכה בעירן, **א**בל בעושיין מלאכה בעיר אחרת - אחת בשבת". **ה**תמרים אחת בשבת".
 41 **א**מר ליה רבה בר רב הונן לאבוי: איכפל תנא לאשמעינן מילי ופעילא אמר ליה: לא,
 42 **ו**אם תרין תרבויהו דרי עותו משבעה לשבעה, וכל שגל וספא און בכלל הוא אלא שילי ופעיל מעשה מלאכה בעירן, שדרכו לשמש שתיים בשבת.

1 **א**ורחא דמילתא - דרך ארץ, שלא ישא עליו חטא. ואפילו הוא יכול לפתוחה שתתן לו
 2 רשות. לכל דבר המהלכות וקבא והיצאת חוש בחוש - ברבוי הימים במהלכות שהיו
 3 עובדים את הוה כל מהלכות חוש, ואף על גב דמשמעתא דענינא שמעע שלא היה
 4 פורש מביתו אלא חוש אחר בשבת, ואין ללמוד משם אלא חוש כאן ואחד עשר חודשים
 5 בביתו - כל קריא ויתרא דבאנא דהוצאת

1 **א**ורחא דמילתא פמה? **א**מר רב: **ה**דש פאן **ו**הדש
 2 **ב**בית, **ש**נאמר, "לכל דבר המהלכות בקבא והיצאת
 3 **ה**דש בחדש לכל חדשי השנה". ו**ר**בי יוחנן **א**מר:
 4 **ה**דש פאן **ו**ישנים בביתו, **ש**נאמר: "חדש יהוה בלבנו
 5 **ש**נים חדשים בביתו". ו**ר**ב נמי: **מ**אי **ש**נאמר לא **א**מר
 6 **מ**תהיא? **ש**אני בנן בית המקדש, **ד**פאשר בדי די
 7 **א**חרים. ו**ר**בי יוחנן, **מ**אי **ש**נאמר לא **א**מר **מ**תהיא?
 8 **ש**אני התם, **ד**אית ליה הרווחה. **א**מר רב: **א**נהה
 9 **ש**וברת הצי גופו של אדם, **ש**נאמר: "ואתה בן אדם
 10 **ה**אנא בשבון מתנים ובמריות תאנח". ו**ר**בי יוחנן
 11 **א**מר: **א**ף כל גופו של אדם, **ש**נאמר: "ותיה פי יאמרו
 12 **א**לך על מה אתה נאנא ואמרת אל שנתעה כי באה
 13 **ו**ננס על לב רוחך כל ידום וכתהה כל רוח כל
 14 **ד**ברים תלכנה מים". ו**ר**בי יוחנן נמי, **ה**כתבי: "בשברון
 15 **נ**מי, **ה**כתבי: "וננס על לב רופו כל ידום וכתהה כל
 16 **רו**ח". **ש**אני שנתעה דבית המקדש, **ד**תיקפא טובא.
 17 **ה**הוא ישראל ונכרי דהו מאולו באורחא ביהי הנדי,
 18 **ל**א אימיני נכרי לסגוי ביהי ישראל. **א**דקריה חורבן
 19 **ב**ית המקדש, נגיד ואיתנה, ואפילו הכי לא אימיני
 20 **נ**כרי לסגוי ביהיה. **א**מר ליה: לאו אמרתו אנהה
 21 **ש**וברת הצי גופו של אדם? **א**מר ליה: הני מילי
 22 **מ**ילתא אכל הא דישנן בה - לא, **ד**אירי איניש:
 23 **מ**יילין? **א**מר דבא: **ב**ני פירקי. **א**מר ליה אבוי: **מ**אן
 24 **ד**כתבי בהו: "שואו לכם משפיו קום מאתיה שבת
 25 **א**וכי לכם הענינים בן יתן לידו שנא". ו**א**מר רב
 26 **י**תקו: **א**לו נשתיתון של תלמידי חכמים **ש**מגדרות
 27 **ש**נה מעניניהם פעולם הנה, ובאות לחי העולם האם.
 28 **ו**את אמרת בני פירקי? **א**לא, **א**מר אבוי: **ד**רבי, **ד**אמר
 29 **ב**גון רב שמואל בר שילת, **ד**אבול מדידיה ושתי
 30 **מ**דידיה, ונגי בטולא דאפתייהו, ולא חליף פריסתקא
 31 **ד**מלכא אבדיה. **פ**י אתא רבין אמר: **ג**וון מפנין
 32 **ד**מענינא. **ר**בי אבהו הוה קאי בי באני, הוה סמכי
 33 **ל**יה תרי עברי. **א**יפוחת בי באני מוחותיה, **א**יתמי
 34 **ל**יה עמודאי, סליק ואפקניהו. **ר**בי יוחנן הוה קסליק
 35 **ד**רבנא, הוה סמכי ליה רב אמי ורבי אסי. **א**יפוחת
 36 **ב**רבנא תוחיה, סליק ואפקניהו. **א**מר ליה רבנן: **י**כי
 37 **א**מר להו: **א**ם בן מה אנית לעת זקנתי? **ו**הפועלים שתיים בשבת". **ו**התניא: **ה**פועלים אחת
 38 **ב**שבת! **א**מר רבי יוסי ברבי חינאי, **ל**א קשיא: **פ**אן - בעושיין מלאכה בעירן, **פ**אן - בעושיין
 39 **מ**לאכה בעיר אחרת. **ת**ניא נמי הכי: "הפועלים שתיים בשבת, **פ**מה דברים אמורים - בעושיין
 40 **מ**לאכה בעירן, **א**בל בעושיין מלאכה בעיר אחרת - אחת בשבת". **ה**תמרים אחת בשבת".
 41 **א**מר ליה רבה בר רב הונן לאבוי: איכפל תנא לאשמעינן מילי ופעילא אמר ליה: לא,
 42 **ו**אם תרין תרבויהו דרי עותו משבעה לשבעה, וכל שגל וספא און בכלל הוא אלא שילי ופעיל מעשה מלאכה בעירן, שדרכו לשמש שתיים בשבת.
 43 **ו**אם תרין תרבויהו דרי עותו משבעה לשבעה, וכל שגל וספא און בכלל הוא אלא שילי ופעיל מעשה מלאכה בעירן, שדרכו לשמש שתיים בשבת.

1 רוצה אשה בקב והיפלות כו - תימה דארמינן ליעיל שאני התם דאית להו רוחא ושמיא
2 עברת והולך איבא רוחא טפי.

3 **מתשעה** קבין ופרישת גרסתי - והדושה אשתו על ידי שלוש תגן (תבובת סרב.)
4 דתון לה שלוש קבין, ואיזי פורש מתשמיש. והמודר על אשתו מתשמיש -

5 מוסיפין על תבובתה שלשה דיבין (לפמן טנא).
6 ולפי חשבון ארבע סאה בעל הדי שלשה דיבין

7 שמונה שער קבין, כן פירש יתכן.
8 **החוטם** המושלש לא במהרה נתיק - לפי

9 ששלשתן ראו זה את זה. כו. כדארמינן
10 בעלמא (כבבא כתרנא טנא) שאמר רבי אשעיא

11 דבר, ואתו ושאלו לרבי ביסא. לכך קרי עלייהו
12 'דחוט המושלש לא במהרה נתיק'. כלומר: לא

13 נתיק מחרתי לעול, כדארמינן בעלמא (כבא)
14 מניעא פה-א; כיון שאדם לומד דורא וכו' וכו' כו.

15 מכאן ואילך תורה חרות על אסמאוי שלה.
16 ודרשי מרזא ואת בריהו וכו'.

17 **דהיה** צניע ומעיל - הוא דאמר ביאלו שברין
18 (פסחים ט"ב; אמר רבי עקיבא:

19 שכדיהויה עם הארץ הייתי אמר: מי יתן לי תלמוד
20 חכם ואשכנח כבודי. משמע ולא היה מעלה

21 איבא לממר דהתם לאו משום שיהו שונא
22 תלמידי חכמים, אלא משום שהיה כבוד שמנתאן

23 על עמי הארץ ומפי תורתן, והיו תלמידי חכמים
24 שונאים אותם, וגם משום שלא היו מנחין אותם

25 לזעזע בתים, כדארמינן (מנחה י"ב): בגדי ע
26 הארץ מדרס לפרשיש. אבל מכל מקום שומר

27 מנהג היה - רבי עקיבא
28 אידעא

29 **רב נחמן:** זה המשמש משתו מערב שבת לערב שבת. יהודה בריה דרבי חיאי התינה דרבי

30 ויאי הנה אויל ותיב בבי רב, וכל פי שמש הנה אתי לביתייה. וכי הנה אתי - הנה קא

31 תיו קמיה מעורא דגניא. וימא חד משכחיה שמענתא. כיון דלא חיו ההוא סימנא - אמר

32 להו רבי ינאי: כפון משתו, שאילמלי יהודה קיים - לא ביפל עינתו. והוא "בשנגת שניצא

33 מלפני השליש" ונה נפשייה. רבי איעסק ליה לבריה פי רבי חיאי. פי משא למכתב בתובה

34 נה נפשה דרביחא. אמר רבי: חס ושלום פסולא איקא? ותיבו ועיינו במשפחות: רבי אתי

35 משפתייה בן אביטל, ורבי חיאי אתי משמעו אתי דור. אויל איעסק ליה לבריה פי רבי יסי

36 בן וימרא. פסקו ליה תרתי סרי שנין למיול בבי רב. אחפיה קמיה, אמר להו: ניהוו שית

37 שנין. אחלפה קמיה, אמר להו: איניס, ותדר אויל. הנה קא מקסיפ מאבדה. אמר ליה:

38 בני, דעת קונך יש בך. מעיקרא פתיב: "תביאמו ותמנעו", ולכפוף פתיב: "יעשו לי מקדש

39 ושכתי בתוכם". אויל ותיב תרתי סרי שני בבי רב, עד דאתא איעקרא דביתייה. אמר רבי:

40 היכי עגבדי? נגשרה - יאמרו: עגיהו וזו לשון שפורה. נינסיב איתתא אחרימתי - יאמרו:

41 זו אשתו, וזו ונתו. בעי עלת רחמי ויתסיא. רבי חגיגה בן חגיניא הנה קאול לבי רב

42 בשלתי הלוליה דרבי שמעון בן יוחאי. אמר ליה: איעבב לי עד דאתי בהרדך. לא איעבבא

43 ליה. אויל ותיב תרי סרי שני בבי רב. עד דאתי - אישתמו שבילי דמתא, ולא דע למיול לביתייה. אויל ותיב אנדא דגהרא. שמע

44 להתיא רביחא דהו קרו ליה: בת חגיניא, בת חגיניא, מלי קולתך ותא גיול. אמר: שמע מינה, האי רביחא דידך, אויל בתרך, הנה

45 ותיבא דביתייה קא נחלה קמחא. דל עינה, חיותיה, סוי לפה, פרח רוחה. אמר לקניו: רבונזי של עולם, עניה זו, זה שפורה?! כנא

46 רחמי עלת יהיה. רבי חמא בר ביסא אויל ותיב תרי סרי שני בבי מדרשא. פי, אתא, אמר: לא איעבדי פדעבד בן חגיניא. עייל

47 ותיב בעמירשא, שילח לביתייה. אתא רבי אושעיא בריה, ותיב קמיה. הנה קא משאל ליה שמענתא, הוא דקא מתחרדו בשמתייה

48 חלש דעמיתיה. אמר: לי הנה לי רע פי האי. על לביתייה. על בריה, קם קמיה. הוא קבר - למיאליה שמענתא קא

49 בעי. אמרה ליה דביתייה: מי אימא אבא דקאום מקמי ברא? קרי עליה רמי בר חמא: "החוט המושלש לא במהרה נתיק" - זה

50 רבי אושעיא, בגו של רבי חמא בר ביסא. רבי עקיבא רעיא דבן פלפא שבוע הנה. חיותיה ברתיה דהנה צניע ומעיל, אמרה ליה:

51 אזי מקדשנא לך אוילת לבי רב? אמר לה: אין איקששא ליה בעינעה, ושדרתייה. שמע אבדה אפקה, מביתייה אדרה הניאה מנכסיה.

52 אויל ותיב תרי סרי שני בבי רב, כי אתא - אייתייה בהרתי תרי סרי אלפי תלמידי. שמעיה להווא סבא דקאמר ליה: עד כמה

53 אק

1 אבולו - נמי קאמר, דעל ידי נדר יתר משבת אחת - לא ווא - בלא נדר, ששה

2 חרשים קאמר בספנים. איני דומה - לענין תענית מי שיש לו כו - אף כאן, בלא נדר

3 דעהה נדה לבעלה. שמיא יבא בתוך הזמן, אלא זו מהדריהה ודאי היא שמיא בעמא מצפה

4 לבעלה. חסר ונקשה גמל מאי - נישאת לא כשדוא חמור, נדה ליעשות גמל בל ברשות?

5 הרווחה ערפא לה, שיתשפר, או עניא ערפא

6 לה: בקב והיפלות - ליהות בעלה עמה.

7 מעשה יבין - להתישר. ודבי רבי אליעזר -

8 אמתותיקא קאי. וספיא דמתניתין נקטי. זו דברי

9 רבי אליעזר - הך שנות וירצאות שלא ברשות

10 דמתניתין, קרינתי התלמידיים ירצאים לתלמוד

11 תורה שלא ברשות. ורבי יוחנן, אבוי רבנן -

12 תלמידיים שברשותו סומנים על רבנן, ורצאן

13 שלא ברשות. וקביר עניבא - כותיה. בנפשיהו

14 הוא ובא להם ליטול מהם נפשות, שעננשים

15 ומותים. סמכיא - הריגוס של מצפה. מניב שבת

16 בו - שדא ליל תענוג, ושכוחיה, והנאת הנהג.

17 כפי פסתי - כדת המתאבלים, דחיבין בכפית

18 הגמתי. איעסק לביתי - להשיא בתו של רבי

19 חיאי. איבא פסולא - שלא היו מהונגים לזוג

20 אחר. שפיר בו אביטל - כן דוד היה, מקדש

21 שם אשת דוד. ורבי חיאי אתי משמעיל, ודוד

22 הפסול: שרבי היה מביט דוד, ולא היתה בת

23 הבאה משמעיל הוצת לבנו, שלא היתה בת

24 מלכים. פסקי ליה חרובי פרי שני - קודם

25 שיבטו. אחלפה קמיה - העבירו והערה לפני

26 התיקן. דעת קונך פי בך - שאמר להרדק ומן

27 חופתו, ודוד וקרבה מרוב חיבת כלהו. מעיקרא

28 כתיב ביבאמו ותפסק בחר נחלתך כפון

29 לשבתך - שיבאו לארץ ואחר כך יבנו לו

30 מקדש. ולכפוף אמר ועשו לי קדש - במדרש.

31 איקרא - ונעשית עשרה. בן ירדן והעמדת

32 עשר שנים בלא בעל. בשלחי הלוליה דרבי

33 שבען - סוף ימי חופתו. איקבל לו - המתין לו

34 עד שיכיל ימי חופתו, ואיבא עמך לב רב.

35 אישתו שבילי - דמא - שנבנו בעיר בנינים

36 חרשים, ונסתמו בה מנואות. להתיא יבתיא -

37 נערה פת לב - ראה לבת כלומר נדה

38 ללבה פתאום שזה בעלה. לא איעבדי ביעבי

39 בן חגיניא - נכנס לביתו פתאום. ותיב קמיה

40 - ולא היה תאב מכירו. חיאי - לבריה דמחרדן

41 ששמעתיה. א' הוא הבא - אילו הייתי כאן

42 כשנתתי בן קטן והלכתי - הייתי מלמדו

43 תורה. והיה חכם כזה. כלבא שבען - שם אחר

44 מעשירי דרושלים, שכל הנכנס לביתו נכבד בכל

45 דהה יוצא שבען.

46 אק

1 קא מרביט – את מותנתה, שיבבא – השביעות, שלי ושלכם שלה הוא – וזרה
 2 שלמדתי אני ושלמדנו אתם – על עידה הוא, שקל מנא – כיון ולי, כאילו בא להלחם.
 3 אשידי – באותה מריבה, לא מי אפיסקי ולא מי אפיסקי – לא אבלו עמידת יום
 4 הברפורים שפסקיה בה אביהה לתענות, עטרה אחרונה של ערב תעשה באב וזם

הברפורים קרי שפסקיה המופסקה, שפסקיהם בה
 5 במסכת תענית (פ"א), מושגת המורדת על
 6 נקלה – בגמרא מפרש מנא, שרפיעין על
 7 בגמרא מפרש: דף כ"ד ר"ח – ואחר כך
 8 נתן לה גט, ויציאה בלא כתובה, אבל איני
 9 משהה לפסוק על הנכסים שנפלו לה מבית
 10 אביה ולהפסידה ממנה, שלשה דיינים –
 11 בגמרא מפרש מאי שנא הוא מנה דידה
 12 **מלמא** כאומר איני ון – רדיעתי תחת מלאכה,
 13 והאמר רב יוצא – מתורתיך מוסקיף תן, ואני
 14 מוציא לאלתר, ולא אשליכי ביה כתי – שנא
 15 יחזור בו, ובתוך זמן שאנו נמליכין בו, ומתורתיך
 16 על עיחורו – דאף על – מוסקיף על בנותיה, אלא
 17 – כולן שוות בחורת מרה, ואפילו שהיא נדה וא
 18 תולה והיא מורדת, אייבא – שאמרה לא
 19 אנשא, הכי גרסינן בשלמא לפאן דאמר
 20 תשימיש – שפיר, אלא למאן דאמר משום
 21 מלאכה, חולה בת מלאכה היא? בשלמא למאן
 22 דאמר מתשימיש – שפיר, ואי משום נדה דלאו
 23 בת תשימיש היא – איני דומה מי שיש לה פת
 24 בסלו בו, ברלסקין, אלא למאן דאמר בו,
 25 אלא
 26 **קא מדרבא** אלמנית תימי, אַמְרָה ליה: אי לְיָדִי
 27 צִיָּית – ויתבי תרי סרי שני אחרוני, אַמְרָ: בְּרִשְׁתָּ
 28 קא עבדנא, הדר אויל ויתבי תרי סרי שני אחרוני
 29 כבי רב, כי אַתָּא, אִיתִי בְּהַרְיָה עֶשְׂרִין וָאַרְבָּעָה אַלְפִי
 30 לָהּ שִׁבְבַתָּא: שְׂאִילִי מַאי לְבוֹשׁ וְאִיפְסַאי! אַמְרָה
 31 לָהּ: "וְיָדַעַ עֲרִיק נֶפֶשׁ בְּהַמְתוּ", כִּי מַאי לְבוֹשׁ –
 32 נִפְלָה עַל אַפְּהּ, קא מְנַשְׁקָא לִיה לְבָרְעִיהּ, הוּוּ קא
 33 מְרַחֲפִי לָהּ שְׂפָעִיהּ, אַמְרָ לָהּ: שְׂבָקְתָּ, שְׁלִי וְשָׁלְכָם
 34 – שְׁלָהּ הוּא, שְׂמַעַ אַבְוָה דְּאַתָּא גְּבַרָה רַבָּה לְמַתָּא,
 35 אַמְרָ: לִיה: אִזִּיל לְבוֹשָׁה אַפְשָׁר דְּמַפְרַי גְּדָרָא, אַתָּא לְבוֹשָׁה,
 36 אַמְרָ לָהּ: אַדְרַעְתָּא דְּגַבְרָא רַבָּה מִן דְּרִיתָ? אַמְרָ לָהּ:
 37 אַפִּילוּ בְּרַק אֶחָד וְאִפִּילוּ הַלְכָה אַחֲרָה, אַמְרָ לָהּ: אַנָּא
 38 הוּא, נִפְלַ עַל אַפְּהּ, וְנִשְׁקָה עַל פְּרַעְיָה, וְהִיבִי לָהּ
 39 פְּלָא מַמְוִינָה, בְּרִיתָה דְּרַבִּי עֲקִיבָא עֲבָדָא לִיה לְבָן
 40 עֲוָאי הִבִּי, וְהִינֵנו דְּאֶמְרִי אִנְשִׁי: וְהִילָא בְּתַר רַחֲמֵי
 41 אֱלֹאִי, עֲוָבְדִי אַמְרָ קֶף עֲוָבְדִי בְּרַתָּא, רַב יוֹסֵף בְּרִיה

18 דְּרַבָּא שְׂדֵרְיָה אַבְוָה לְבִי רַב לְקַמְוִיהּ דְּרַב יוֹסֵף, פִּסְקוּ לִיה שִׁית שְׁנֵי, כִּי הָיָה הַתָּל שְׁנֵי מַמָּא
 19 מַעְלֵי וְהָיָה דְּכַפְרֵי, אַמְרָ: אִזִּיל וְאֶחְוִינְהוּ לְאִנְשֵׁי בֵיתִי, שְׂמַעַ אַבְוָה, שְׁקַל מְנָא וְנִפְסַ לְאַפְּהּ,
 20 אַמְרָ לָהּ: וְהָיָה עֲבָרָה דְּאֶמְרִי, אַמְרָ לָהּ: וְהָיָה נִפְרַתָּ? אַמְרָ לָהּ: אִמְרָ לָהּ: אִמְרָ לָהּ: אִמְרָ לָהּ:
 21 וְלֵא מִר אִפְסִיק, מוֹשֶׁגַת הַמּוֹרָדָת עַל פְּעֻלָּה – פּוֹחַתִּין לָהּ מִכְּתוּבַתָּהּ שְׂבָעָה יְדִירִין בְּשֶׁבֶת,
 22 רַבִּי יוֹהֵדָה אֹמֵר: שְׂבָעָה מְרַפְּעִיקִין, עַד מַתִּי הוּא פּוֹחַת – עַד גְּיָגֵד כְּתוּבַתָּהּ, רַבִּי יוֹסֵף אֹמֵר:
 23 לְעוֹלָם הוּא פּוֹחַת וְהוֹלְךָ, עַד שְׂאָם תְּפוּל לָהּ יִרְדַּשָׁה מִמְּקוֹם אַחַר גֹּזְלָהּ הִמְנָה, וְכֵן הַמּוֹרָד
 24 עַל אִשְׁתּוֹ – מוֹסִיפִין עַל כְּתוּבַתָּהּ שְׁלֹשָׁה יְדִירִין בְּשֶׁבֶת, רַבִּי יוֹהֵדָה אֹמֵר: שְׁלֹשָׁה מְרַפְּעִיקִין,
 25 **גְּבִירָא** מוֹרָדָת מַמָּאי? רַב הוֹנֵן אַמְרָ: מִתְּשַׁמְשֵׁי תְּמַפְּוֶה, רַבִּי יוֹסֵף בְּרַבִּי הִנֵּינָא אַמְרָ:
 26 מַמְלָאכָה, תַּנּוּן וְכֵן הַמּוֹרָד עַל אִשְׁתּוֹ, בְּשִׁלְמָא לְמַאן דְּאֶמְרַ מִתְּשַׁמְשֵׁי – לְחַיִּי, אֱלֵא לְמַאן
 27 דְּאֶמְרַ מַמְלָאכָה – מִי מוֹשַׁעְרָה לָהּ? אַי, בְּאֹמְרָ "אִינִי וְן וְאִינִי מְפָרְס", וְהָאֶמְרַ רַבִּי: הָאֹמְרָ
 28 "אִינִי וְן וְאִינִי מְפָרְס" – וְיֹצֵא וְתֵן כְּתוּבָתָּהּ! לְאִמְרָ לְבוֹשִׁי בִּיה פִּיעֵ? מוֹרְבִי: אַחַת לָהּ אֶרְוִסָה
 29 וְנִשְׂפָּאָה, וְאִפִּילוּ גְדָה, וְאִפִּילוּ חוֹלָה, וְאִפִּילוּ שׂוֹמְרֵת רַבָּה, בְּשִׁלְמָא לְמַאן דְּאֶמְרַ מַמְלָאכָה –
 30 שְׂפִיר, אֱלֵא לְמַאן דְּאֶמְרַ מִתְּשַׁמְשֵׁי – נְדָה בַת תְּשַׁמְשֵׁי הִיא? אַמְרָ לָהּ: אִינִי דוּמָה מִי שֵׁשׁ לִי
 31 פַת בְּסָלוּ לְמִי שְׂאִין לוֹ, אִיפֵא דְאֶמְרִי: בְּשִׁלְמָא לְמַאן דְּאֶמְרַ מִתְּשַׁמְשֵׁי – הִינֵנו דְּקַתְּנֵי חוֹלָה,
 32 אלא

33 בצמר, כדנתן במתניתין (כתובות ס"ב), ואי היה מניקת פחתין לה ממעשה ידה, ונראה דרוא הדין טוחנת ואופה, והא דנקט מניקת – משום דאריי במשרה אותה על ידי רשעה, איני
 34 יכולה לעשות לו מלאכה אחרת, כיון דאינה עמו בבית ומיהו, שי לדחותה דאיכא לעישר דרוקאן נקט מניקת, ומשום טורחא ממעט חל – פותחין לה ממעשה ידה, אבל מכל מקום נראה
 35 דכי אפוח איני ניונת ואיני טעה – דפטורה מכל התלאבות, שאם תעשה לו מלאכה אחרת – אם כן לועלם אל תעשה לעצמה, ובמאי הוא ניונת? ואם התמר – מורדת ממלאכה אמאי
 36 פותחין לה במכותיה? לניקט פירא ולתיב, והא יכל לבושה למעשה ידה לרש לקשו ויש לומר: כיון דאינה רוצה לעשות אלא על ידי כפייה – חשבא מותרת, ופוחתין, דאין אדם רד
 37 עם נחש בכפייה אחת, **כאומר** איני ון ואיני מפרס – מבאן מוכיח רבינו אליהו שחיבי אדם להשכיר עצמו ללמוד תורה, או לעשות מלאכה אחרת, כדי לון את אשתו, דאם לא כן –
 38 מה ענין זה אצל מורד ממלאכה ומיהו, בקונטרס פירש משום ון ומפרס הוא כנגד מלאכה של אשה, ועד רביא ראה: מרחבתין בכותבה זיגא אפסח בר "ו, מיהו, עו זה שי לדחות, כמו
 39 ונשפאה, ואפילו גדה, ואפילו חולה, ואפילו שומרת רבה, בשלמא למאן דאמר: למאן דאמר: מלאכה –
 40 שפיר, אלא למאן דאמר ממשמש – נדה בת תשמש היא? אמר לה: איני דומה מי שיש לי
 41 פת בסלו למי שאין לו, איפא דאמרי: בשלמא למאן דאמר ממשמש – היינו דקתני חולה,
 42 למאן דאמר מתשימיש – בני תקשי, דעל כרחך מורד מתשימיש בני כופין להרצא, דאנו לעולם יסיפ על כתובהה ותתנן כל ניהו: עדי לומר: דוה מיצ למישר לטעמי,
 43 אלא

1 **אלא** למאן דאמר מתשמיש נדה בת תשמיש היא - ואם אמרו. למאן דאמר ממלאכה
 2 מאי אפילו דקני' זאפילו נדה? דיש לומר: דהיי ברותא. משום דסוּם נודת חלות
 3 קצת. ואי שיש לה מלאכה כגון שאר נשים. דאיהא מוחזק לו הסוּר בר.
 4 **אינו** הדומה מי שיש לו פת בסלוו - ולא עיל דגמר מיריד מגדה - משום דמירוי הוי טפי
 5 פת חלול מגדו, שטא אנצא פתח לעירו.

6 הנהגה דמירודו מוספין אבל לא במירוד.
 7 **דיקא** נמי דקתני ארבע שבתות - וליכא
 8 למירוד שמכריזין ארבע שבתות בכל יום
 9 ודכדיא תני בתוספתא דפעם אחת בשבת
 10 מרביזין.

11 **ואינהו** כמאן סברה - רשיי גרסי. ואודו
 12 כמאן סבר. פירוש: רבא דאמר טורכא.
 13 רשיי לומר דלרבא אין הלכה ברבותי, אלא
 14 במתנין פוחתין לה עד גלות כותבת. ומגבלין
 15 בה - הנינו נמי פוחתין, ולא הפסיד מדי ארז
 16 ארבע שבתות. ורבינו חם מפרש: דרמי בר תנאי
 17 בא להספיק על דברי רבותי. אף על גב דלא קתני
 18 ושלחין לה אלא אתר אחר הכונה. קמרי רבי ב'
 19 שטא דרבינו נמי דחי אמריס דשלחין לה נמי קודם
 20 הכרזה. דרש רב נחמן בר רב חסדא: הלכה
 21 כרבותי. ולומר: ממש כדבריך. דלא קתני
 22 שלחתי של קודם הכרזה. ופלגי אמרי בר תנאי.
 23 אמר רבי אחי לא טורכא. אלא הלכה כמרי בר תנאי.
 24 דפעמים שולחין לה. ורשיי: קתני ארבע שבתות.

25 וכן כתוב בספרי ישנים והולכות גדולות, ולא
 26 קאי ארז נחמן בר ירמח דרב נחמן בר רב חסדא.
 27 דאיהו פסח כרבי יוסי ברבי תנאי, שדאי גזיל
 28 דיהב מרבי טרי. אלא אמרי בר תנאי רבא קאי.
 29 הלכה כמרי בר תנאי - פירוש: קודם הכרזה. הלכה
 30 אין מגבלין בה - היינו קודם הכרזה. אבל
 31 אתר הכונה - מודה, כדתייא בירושלמי.
 32 רבותו. וכן משמע מתוך פירוש רבינו רננא
 33 דספק ארז על גב דאמר רב נחמן בר רב חסדא
 34 הלכה כדברי רבותי - הלכה כרבא דאמר
 35 משמייה דרב שטא הלכה מגבלין בה. דהא רמי בר
 36 שטא דאמר פעמים שולחין לה מסייע ליה. ומודה.
 37 מסקנא דמשמעתיך דמשמעתיך לה תירסר שני שטא
 38 אניטא. ולית לה מזוני - אמורדת דהבא קאי,
 39 ולא אימורת מאיס עלי. כמו שגופשתי רבינו חם.
 40 דהא כון שנייהם חפצים בירושלמי. כמו שפירש רבינו חם.
 41 כמעתק דלבלחיה דרב יבדי. ובהב נמי רבינו הוזהר דרבנן כבוראי תקט למישלף מינה מאי דהפסיא. ומייתיה לה ניטא לאלתר.

42 **אבל** אמרנא מאיס עלי לא ביצינן לה - פירש בגוטרס: לא ביצינן לה לעמוד תחתיה. ואין לתן על ורועא בלא כותבה. ויש שפירשיה: דכופין אותו להוציא. ואין נראה לרבינו חם. ודתייש
 43 שטא עניה נהנה באורי. כי היהיה דתן בפרק תרתי נדרים (ג.ב.) של גבי נשים ויצאות ונטלות כותבה. ויש לדחות: דהתם נטלות כותבה דוקא. איכא למישח שטא עניה נהנה
 44 באור. אבל הכא ורועא בלא כותבה - לא. ולמינן ביה לא קתני לה עם אותן כופינן להוציא. דהתם נותן כותבה. וכן בפרק "ומגשר" (ס.פ.ח) דתני: גט מועשה בדי בכרם פסול. שלא
 45 תהא אשה תולה עצמה ביד רביה. ומפקעת עצמה ממעלה. אין להקשות אם בארומת מאיס עלי כופין אותו להוציא - אם כן מה היעילי חכמים בתקנתם? דא יכולה להפקיע עצמה ממעלה
 46 בטענת מאיס עלי. דהא בניטא עלי אין לה כותבה. ולא תפקיע עצמה להפסיד כותבותיה ועוד הקשה רבינו חם. דבריש "דוקינך" (ט.ט.ם) אמר: וכי יומא כי נפסק אייתי נתקנה לו כותבה
 47 מינה - אם כן שטא עניה אינו מרועא אלא לרעו. ואמאי? אי כופין בניטא עלי להוציא - אם כן נתקנה ליה כותבה מינה מיהו. יש לדחות ולא מצינו למישר מאיס עלי אלא תבא שיל
 48 רגלים לרבי שהבעל אינו מתקבל לה. ובשביל אותן נשים - לא רעו לתקן כותבה לאיש. כן דלא שייך לתקן ברוב נשים. ויהודית דביתהו דרבי יחיא דהויא לה צער ליהה דאמרין בפרק
 49 שטא דקדישין (ג.ב.) אמרתי. אמרתי לא רבא דאביה קיצי בר קדושין פי דזוטא - לא רעה לומר מאיס עלי. ועוד: דלפי מה דפירשתי אתר שפיר. אין להקשות במתנין דרב יבדי וכן
 50 אמאי נותן לה מירועה שפלה אלא הטעם נהנה אלא וקודם דלית הכותבה אנה טוענת ברעו מאיס עלי. כי כן נהנהו שיל דיש לפוחתי ולחלות מתקן עד גלות הכותבה. דכל יום
 51 אנדיא ביה לא היבין ליה ארזינא. וירשנה ויתן לה כותבה. אבל אחר שכבר הפסידה כל הכותבה - לא תטען. דהא כון דתמותיה ולא טעה עד שפיתוח כל כותבתה. דברים ניכרים
 52 דאימירוי קא טריטא. ועוד קתני: משלח נדרים (ג.א.) מהדוא און דהוא מירודק בביתא הוא ואינתא. אתא מריה דבתא. פירשה נתקא לרועא וערק. אמר רבי הוה אינתא שריא. דאם
 53 איית דערב איסורא - איכרסיס חיה מירכס. משמע דהא ותי מירכס - אהו איסורא. אם כן כלאורה נראה דבארומת טמאה אני לך אייתי. דאי לא ויהי - אמאי הוה תימסרד? אהו אין
 54 אשה אכרתה על בעלה עד שיראו בדרך הנאפים. ויבין דבארומת טמאה אני לך מירי - אם כן רועת להפסיד כותבתה. דהא טמאנת ויהו ויהו. דבביתיה ויהו. ועוד: דלא עזא. אפילו
 55 דבי. כי לא מירכס - שריא. דאית לי למישר עדתיה נהנה אחר. כיון ולא מירכס. ואמאי? תהא נאנעת ממנו יאדי עניא אמרנא מאיס עלי ויש להמל. דלעילם לא מירי בארומת טמאה אני
 56 לך. ואיתיה דקאמר - היינו לבעול. אם גירשה אחר אהו. אבל אי היה מירכס - הוה איסריא לבעול. כדאמרין קודם שני ריבמות (ד.ב.ם.) הויאל תמכור דרבי - תנא. ומפרש
 57 רבינו חם דהתא גורמל. כן נראה בארומת טמאה אני לך - אין נאקא בלל לתיריה משמע דאיכרסיס חיה מירכס. כיון דפירשה נפש תרתיב דאיסורא. וכל שכן בפי השאלות דמפרש
 58 דהבא דאיכא עדים דברר מכות - תנא אף נן דבעל. דאית שפיר. ואין להקשות משם כלל. ועוד יש לומר: דהתם אייתי בון כשתולה כשאלוה שתקה. ולאחר שנה אמרה דאיהא
 59 טמאה. ונתנת טעם על שתיקוהו. ועוד מקשה רבינו חם: דבכל השומרה אינו חוזר בפית הבעל. אלא בפית האשה?

1 אלא מתשמיש רבוי עלמא לא פליגי דהויא מורדת - דתן מתנחתא מורדת מתשמיש.
 2 חזוי ונמנו - שלא ישוה אותה לפחות מעט מעט. אלא יפסידה כל כותבה לאחר
 3 ארבע שבתות של הכרזה. דיקא נמי דקתני ארבע שבתות - ימים שאינם של מלאכה
 4 והכל מרעין בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. וטורכא - דבר שבתו הוה. ואיזו שכן כמאן סבר
 5 רבא אמר טורכא. רבא אמר טורכא. רבא אמר טורכא. רבא אמר טורכא. רבא אמר טורכא.
 6 בה - משתקן את גיטה ומתחזין עליה שחתחור
 7 בה. ובתוך כך פוחתין מכותבתה שבעה ערין
 8 בשבת. דכדי רשיא מורדת - דכופין אותה.
 9 ומשוקן גיטה ופוחתין כותבתה. דאמריה בעינא
 10 ליה ב' - שיש לכופה על ידי פוחתת כותבתה.
 11 אבל אמרנא מאיס עלי - לא ויהי ולא כותבת
 12 בעינא. לא ביצינן לה - להשתוחה. אלא נותן
 13 לה גט. ורועא בלא כותבה. בלתי דרב ורב
 14 איפרידא - ואמרת מאיס עלי. הוה תפיא חיא
 15 שריא - מעיל אחר שהכניסה לו בכותבה
 16 הפסידה בלאותיה קייסין - אפילו בגדיה
 17 שהכניסה לו בגדיה. וישמאם עליו
 18 בכנותה. ועדיין תכלית קיימין תפסיד אותם.
 19 מביטא בני - אם הפסידה בלאותיה אם לא. משום

מכריזין עליה אלא בכתיה ובכתי מרששות. אמר רבא: דיקא נמי דקתני: ארבע
 שבתות זו אחר זו - שמע מינה. אמר רמי בר חמא: פעמים שולחין לה מביית דין; אחת
 קודם הכרזה ואחת לאחר הכרזה. דיש רב נחמן בר רב חסדא: הלכה כרבותי. אמר
 רבא: האי בורכא. אמר ליה רב נחמן בר רב יצחק: מאי בורכתי? אמר
 ומשמייה דרבא רבה אמרתיה גיהליה. ומנו - רבי יוסי ברבי תנאי. ואיהו כמאן סבר? פי
 הא דאקמרי. רבא אמר רב ששת: הלכה נמלקין בה. רב הונא בר יהודה אמר רב ששת:
 ליה. אין נמלקין בה. היכי רמיא מורדת? אמר רבא אמר: אקמריה "בעינא ליה ומצערנא
 לה". אבל אמרנא "מאיס עלי" - לא ביצינן לה. רבא ונאמר: אמר: יפיינן לה. יהו עובדא.
 ואקפה מר ונאמר. ונקפ מיניה רבא ביצינן לה. ולא חיא. התם שייקתא דהתבה. והא.
 בלתייה דרב יבדי אימריה. יהוה תפיאס חיה שריא. ותיב אימור וער ונאמר ורב אישי ותיב
 רב נאמר גבייהו. ותיב וקאמרי: מרדה - הפסידה בלאותיה קיימין. אמר להו רב נאמר:
 משום דרב יבדי נאמר רבה מנאפיהו ליה? והאמר רב פהנא: מיפיעא עני רבא ולא פשיט.
 איכא דאמרי. ותיב וקאמרי: מרדה - לא הפסידה בלאותיה קיימין. אמר להו רב נאמר:
 משום

דלא כון שנייהם חפצים בירושלמי. כמו שפירש רבינו חם.
 כמעתק דלבלחיה דרב יבדי. ובהב נמי רבינו הוזהר דרבנן כבוראי תקט למישלף מינה מאי דהפסיא. ומייתיה לה ניטא לאלתר.
 אמרנא מאיס עלי לא ביצינן לה - פירש בגוטרס: לא ביצינן לה לעמוד תחתיה. ואין לתן על ורועא בלא כותבה. ויש שפירשיה: דכופין אותו להוציא. ואין נראה לרבינו חם. ודתייש
 שטא עניה נהנה באורי. כי היהיה דתן בפרק תרתי נדרים (ג.ב.) של גבי נשים ויצאות ונטלות כותבה. ויש לדחות: דהתם נטלות כותבה דוקא. איכא למישח שטא עניה נהנה
 באור. אבל הכא ורועא בלא כותבה - לא. ולמינן ביה לא קתני לה עם אותן כופינן להוציא. דהתם נותן כותבה. וכן בפרק "ומגשר" (ס.פ.ח) דתני: גט מועשה בדי בכרם פסול. שלא
 תהא אשה תולה עצמה ביד רביה. ומפקעת עצמה ממעלה. אין להקשות אם בארומת מאיס עלי כופין אותו להוציא - אם כן מה היעילי חכמים בתקנתם? דא יכולה להפקיע עצמה ממעלה
 בטענת מאיס עלי. דהא בניטא עלי אין לה כותבה. ולא תפקיע עצמה להפסיד כותבותיה ועוד הקשה רבינו חם. דבריש "דוקינך" (ט.ט.ם) אמר: וכי יומא כי נפסק אייתי נתקנה לו כותבה
 מינה - אם כן שטא עניה אינו מרועא אלא לרעו. ואמאי? אי כופין בניטא עלי להוציא - אם כן נתקנה ליה כותבה מינה מיהו. יש לדחות ולא מצינו למישר מאיס עלי אלא תבא שיל
 רגלים לרבי שהבעל אינו מתקבל לה. ובשביל אותן נשים - לא רעו לתקן כותבה לאיש. כן דלא שייך לתקן ברוב נשים. ויהודית דביתהו דרבי יחיא דהויא לה צער ליהה דאמרין בפרק
 שטא דקדישין (ג.ב.) אמרתי. אמרתי לא רבא דאביה קיצי בר קדושין פי דזוטא - לא רעה לומר מאיס עלי. ועוד: דלפי מה דפירשתי אתר שפיר. אין להקשות במתנין דרב יבדי וכן
 אמאי נותן לה מירועה שפלה אלא הטעם נהנה אלא וקודם דלית הכותבה אנה טוענת ברעו מאיס עלי. כי כן נהנהו שיל דיש לפוחתי ולחלות מתקן עד גלות הכותבה. דכל יום
 אנדיא ביה לא היבין ליה ארזינא. וירשנה ויתן לה כותבה. אבל אחר שכבר הפסידה כל הכותבה - לא תטען. דהא כון דתמותיה ולא טעה עד שפיתוח כל כותבתה. דברים ניכרים
 דאימירוי קא טריטא. ועוד קתני: משלח נדרים (ג.א.) מהדוא און דהוא מירודק בביתא הוא ואינתא. אתא מריה דבתא. פירשה נתקא לרועא וערק. אמר רבי הוה אינתא שריא. דאם
 איית דערב איסורא - איכרסיס חיה מירכס. משמע דהא ותי מירכס - אהו איסורא. אם כן כלאורה נראה דבארומת טמאה אני לך אייתי. דאי לא ויהי - אמאי הוה תימסרד? אהו אין
 אשה אכרתה על בעלה עד שיראו בדרך הנאפים. ויבין דבארומת טמאה אני לך מירי - אם כן רועת להפסיד כותבתה. דהא טמאנת ויהו ויהו. דבביתיה ויהו. ועוד: דלא עזא. אפילו
 דבי. כי לא מירכס - שריא. דאית לי למישר עדתיה נהנה אחר. כיון ולא מירכס. ואמאי? תהא נאנעת ממנו יאדי עניא אמרנא מאיס עלי ויש להמל. דלעילם לא מירי בארומת טמאה אני
 לך. ואיתיה דקאמר - היינו לבעול. אם גירשה אחר אהו. אבל אי היה מירכס - הוה איסריא לבעול. כדאמרין קודם שני ריבמות (ד.ב.ם.) הויאל תמכור דרבי - תנא. ומפרש
 רבינו חם דהתא גורמל. כן נראה בארומת טמאה אני לך - אין נאקא בלל לתיריה משמע דאיכרסיס חיה מירכס. כיון דפירשה נפש תרתיב דאיסורא. וכל שכן בפי השאלות דמפרש
 דהבא דאיכא עדים דברר מכות - תנא אף נן דבעל. דאית שפיר. ואין להקשות משם כלל. ועוד יש לומר: דהתם אייתי בון כשתולה כשאלוה שתקה. ולאחר שנה אמרה דאיהא
 טמאה. ונתנת טעם על שתיקוהו. ועוד מקשה רבינו חם: דבכל השומרה אינו חוזר בפית הבעל. אלא בפית האשה?

תשובות. אף על פי - פרק חמישי דף סד עמוד א - מותוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" רבי ש"י תוספת

1 משום דרב וביד נביא רבה הוא - ולא יעשה על דבריו, ממתת ענותותו. משפיתו דינא
2 - לחובתו. ומשפיתו לה - אולי תחזיר. תריסר ירחי שהא - ותו לא. שכתב הוא -
3 ותיא מורדת. תבעה היא - והוא מורד. אין נקוקן לה - לכתוב לה אגרת מרד לחוסף
4 על כותבתה. ולקמן מסקי פירושא אוריל. משום דלא מפקא אפריה ורביה. לאריסח מבני
5 לה - והכותבין אגרת על הבעל. ולא מפקית
6 - בפרהי רביה. כדארטין ביבמות (סה.ס).

7 חזוירא ורביה - ורעה גז שיהא לו בן שחוק
8 בדיד קויתוי ואשען עליו, וביזם מורי. וקירני
9 תבע לחלוץ - והיא אינה רוצה אלא להתייבם
10 - נקוקן לו לכתוב אגרת מרד עליו. אין נקוקן
11 - לו - לפי שאין מתכוין לשם מודה. וכמשנה
12 אחרונה. אומרין לה: ויל נסיב אחריתא.
13 אסתייא - סלע מדינה. למה דיווא - זו צויר.
14 שהיא שם שמה כסף, כמנא טרפעק גלישה
15 מעות. מקה וחצי ליום - לששת ימי המעשה
16 ומשבת אל היבנות. להל כדארטין מאי טעם
17 אדיו רדיבתי ליה דרבת - כשקרא מורדת
18 עליו, דהא שבעה טרפעקים. טרפעקי ליום.
19 כשבר שבת - (כמו שמשחבר בשבת). גזרה
20 משום מקח וממכר ושכירתו.
21 מה

22 **בשקבעה היא, האי פותבין אגרת מרד על ארוסה? לארוסה מיבעי ליה! הא לא קשיא,**
23 **תני: לארוסה. מאי שנא שמירת יבם דלא - דארמין לה: ויל, לא מפקדת. ארוסה נמי -**
24 **נימא לה: ויל, לא מפקדת. אלא בבאה מחמת מענה, דאמרה: בעינא חומרא לידא וקרה**
25 **לקביה - הכי נמי שמירת יבם - בבאה מחמת מענה! אלא, אידו ואידו שקבעה הוא, ולא**
26 **קשיא: פאן - לחלוץ, וקאן - ליבם. דאמר רבי פדת אמר רבי יוחנן: תבע לחלוץ - נקוקן**
27 **לו, תבע ליבם - אין נקוקן לו. מאי שנא ליבם דלא - דארמין לה: ויל ונסיב איתתא**
28 **אחריתא. לחלוץ נמי, נימא לה: ויל ונסיב איתתא אחריתא! אלא, דאמר פון דאגריא בי -**
29 **לא קא יהבו לי אתרתא. תבא נמי פון דאגריא בי - לא קא יהבו לי אתרתא! אלא,**
30 **אידו ואידו שקבע ליבם. ולא קשיא: פאן - כמשנה ראשונה, פאן - כמשנה אחרונה, דתני:**
31 **מצות יבם קודמת למצות חליצה. בראשונה, שהיו מתפונגין לשום מצוה. עכשיו שאין**
32 **מתפונגין לשום מצוה - אמרו: מצות חליצה קודמת למצות יבם. "עד מתי הוא פורת**
33 **וכו"ו. מאי טרפעקין? אמר רב ששלת: אסתייא. וכמה אסתייא? פלגא דיווא. תניא נמי**
34 **הכי, רבי יהודה אומר: שלשה טרפעקין, שהן תשע מעין, מעה וחצי לכל' וכו'. אמר ליה רבי**
35 **תייא בר יוסף לשמואל: מאי שנא אדיו רדיבתי ליה דרשה, ונאי שנא אדיו דלא רדיבתי**
36 **לה דרשה? אדיו דמיפתח קא פרות - לא מייחוי כשבר שבת, אדיו דאוסופי קא מוסאפ -**
37 **מיוח**

1 ונראה לרבינו הם דכפי פירושו: בעינא ליה, ואינה רוצה להתגרש בלא כתובה, ומצטרנא
2 ליה עד שגירשנה ותן לה כתובה. אבל אמרה מאיס עלי, ולא בעינא ליה לא הוא ולא
3 כתובתו - לא כיפינן לה שתתורו בה על ידי שבאמרי עליו בעל מחרלה משום חזיוה מדיחיה
4 בעעות, דאגב עערה קא אמרה וכו'. ותמוך כן - לא יעירשנה בעל. שאין רוצה ליתן
5 כתובה. אלא מחילה גמורה היא. ותמוך כן יעלה
6 ברעוה נרטישה. מר וטורא אמה: כיפינן לה
7 דחויא ממחלה בשעת. חזיונו כפי - ורעלי לה
8 כך שתא תתייב עלה בלא כתובה. לא בעינא לא
9 יעירשה. כיון שחייב ליתן כתובתה. ואין חילוק
10 למר וטורא בין מורדת דרעינא ליה לא ומצטרנא ליה
11 בין אמורת מאיס עלי. ורבינו ונאל נמי פירש
12 דאין כופין הבעל ליתן נט. וגם כונסרס לא פירש
13 שרבוהו בעל ליתן נט. **ושום** דרב וביד נביא
14 כיפין אפיתול לדענא עליוה - ואם אפטר -
15 כיון דלא פשיט - המוציא מחברו עליו הראיה
16 וכו' תופסת - לא מפיקין מניה ושי לומר: היה
17 נגזר שאירי נטובא אלא דתא פתחיה. וליבשאנ קטא
18 קאמר משום דרב וביד נביא רעה אנתפיתו ליה
19 משום דך שירא דדות תפיסה. ובאיבא דאמר
20 קאמר - משום דך שירא לא דות תפיסה.
21 אלא הבעל היה תופס.

22 **תבע** לחלוץ נקוקן לו - פירש בקונטרס: והיא
23 אינה רוצה אלא להתייבם. וכן תבע ליבם
24 - פירושו: ויל אינה רוצה אלא לחלוץ. ונתת
25 דמאי קא פריך ליבם נמי, כיון דאגריא ביח לא
26 דיביל ליה איתתא אחריתא. ודאמרה: חלוץ ושי לומר:
27 שאני רוצה לחלוץ, אלא יאנשך ליתן כתובה
28 ועוד שי לומר: תבע לחלוץ היא אינה רוצה לה
29 לחלוץ ולא ליבם. וכן תבע ליבם. וכן הוא דאמר
30 כאן במשנה: היא והוא אינו רוצה לא לחלוץ ולא
31 ליבם. ואין להקשות אם בן מאי פריך שמורת יבם
32 נמי בבאה מחמת טענה, מאי איריא בבאה מחמת
33 טענה? אפילו אינה באה נמי תקיש ליה, מורגן
34 לחלוץ (ביבמות ט.א.). דחזין אצל גדול
35 ואומרים: לה עליו המצה, או נטוב או פטור.
36 קאמר בגמרא: דחזוין אצל גדול מלפניה
37 אלמא בתבעה היא נמי כיפינן לה. כמשנה איבא
38 באה מחמת טענה דאיבא לממר רדיפינן ליה,
39 אבל אין נקוקן לחלוץ על אגרת מרד, לחוסף
40 על כותבתה. אי נמי, משום דהיא נפח איבא
41 לפרישי בבאה מחמת טענה. לכן נקט למפריך
42 מתיא טעמא. **מאי** טעם ליבם - ואם
43 ודאי טעם ליבם נמי כיון דאגריא ביח לא יבדיל ליה איתתא אחריתא. ודאי ליבם לא נכח לכופה אלא
44 לפי משנה אחרונה ואי לחלוץ - והלא הוא אינה רוצה לחלוץ אלא ליבם. ומאי שייך לכופה לדרב שאינו תובע הואו ויש לומר: דמעיקרא סלקא דעתך מילתיה דרבי יוחנן לפי משנה
45 ראשונה. ומשם דרבי פריך דאי ליבם נמי טעם לכופה. ולכופה ומשני באן במשנה ראשונה באן במשנה אחרונה - מילתיה דרבי יוחנן נמי לפי משנה אחרונה נקוקן לחלוץ ואין נקוקן
46 ליבם. והוא דרבי דבתי דמי לשניי כאן לחלוץ כאן לחלוץ נמי חתן, ואידי ואידי לפי משנה אחרונה, אלא דניחא ליה לאוקמא תרווייהו בשבטע ליבם. דרמאי דארוסה קניו שחובע
47 לכנסו אחיה מורדת. רבי חנן. - וקת' קשה: דאין שייך איתעין לממר דאני לפי משנה ראשונה אדרבה לפי משנה אחרונה איפס מחטבאי: ליבם - נקוקן לו לחלוץ - אין נקוקן לו
48 ויש לומר: דאפילו לפי משנה ראשונה נקוקן לו לחלוץ. משום דברידתא תלי דנומנא - אם לא ידפוח דהיש' כדארמין 'במכות ט.א.ב. כלב ליבם - סלקא דעתך שאין מוסרין אותה
49 ליבם על כרחיה. אי נמי, שי לומר: תבע אף לחלוץ - נקוקן לו, תבע ליבם דחוקא - אין נקוקן לו.

50 **רד"י** חליצה יבום פירש בקונטרס ב'חולץ' (שמ) בני גא' ומתייה והתם מותוין וכברות (גא.) משנה ראשונה ואחרונה רמיהו וכו'. אמר רב רעל דאין כופין, ופירש בקונטרס: דאפילו
51 למשנה אחרונה דמעת חליצה קודמת - אין כופין אותו לחלוץ וכו'. ונתחא תרווייהו ליבמו, דינמא תרווייהו לאו למצה פכוזו ופגע בערה, אלא אי בעי - מיבם, אף על גב
52 דמעת חליצה קודמת. ומיהו, היבא דאיהו בני דבי ליבמו, ואידי אמר רב בעינא ליה, אמרוד דריים נכירם. אי מניין לאטעיי - משמעין ליה, לא בעינן לאטעיי - היבתי לחלוץ.
53 דאמר רב שיהא פקא דבימות (א.א.) מנין ליבמו? שפלה לפימו מרד שחין וחסמן אותה לפימו כו'. ולא תמא מרד שחין וחסמן. אלא כל משנה אחתון לרביה. ליה 'בבב' דבימורד
54 (כתובת ט.א.) מעשה בעידון בבורסי שמת לו אח בורסי, ואמרזי חבמי: יוכלה היא שתאמה: לחיץ ייחילי יוכלה לקבל וכו' איני יוכלה לקבל. ועוד פסקו: וחלכתא. כותבין אגרת מרד על
55 ארוסה ואין כותבין אגרת מרד על שמורת יבם, ודאי נכח טעם כיפינן לה ושיקלה כתובתה. וכל הני כן כופין דרביא - מיבא דנחאל לזו תרווייהו, עד כאן לשוננו. ואומר רבינו יצחק
56 דמה שכתבא מנכוח שחין וטורא - אינה ראיא. דתניא טעמא שחין וטורא דהוה מוכסין דהוה מותין דרופין אותו לחריצא. ומה שדכא - מיבא כותבין אגרת מרד על שמורת יבם - לאו ראיא היא.
57 דהתם אין כותבין אפילו בלא אמחאלא. משום דמעת חליצה קודמת. ואם כן, כל דבריו אפילו בלא אמחאלא דהוה לו לממר רופין. וראיתיה, שי לרוביח מרד דאין כופין. דאי בר פיתח הוא
58 למה ליה למרד אף על פי שנתחב מיהו קודמתו. ונפק מינה מוחה הדי שידוע לו שמתכוין למצה. כגון אותו כופין לחלוץ, דאוחן ודאי אין מכוונין לא לטעם ויל ולא לטעם אשיות.
59 אדרבה נקוקן לה וימיינן ליה ולחכי נראה למרד יצחק. ודאי כופין, ודאי כופין, ואף פירוש רבינו חנן. דמפרש דאמר רב אין כופין אף אמשנה אחרונה. דאין
60 כופין ליבם אף על פי שנתחב מיהו קודמתו. ונפק מינה מוחה הדי שידוע לו שמתכוין למצה. כגון אותו כופין לחלוץ, דאוחן ודאי אין מכוונין לא לטעם ויל ולא לטעם אשיות.
61 אבל היבא רעל ברוך לו שנתכוון למצה - כופין מיניה, ומרדקין אותו מן היבום, דקיימא לו כאבא שאלו. נמו שפירשו ביבמות (ט.א.ב.) וגם לפירושה, אם תבע ליבם - לא כיפינן ליה
62 לחלוץ. אלא מטעמין ליה אם אינה תופסה, אבל אם אינה רוצה לא ליבם ולא לחלוץ - נראה דכופין.

1 **מִיחֵיו** כשבר שבת - ואם תאמר: והא שכר שבת על ידי הכלעה מותר, דאמרין בפרק
 2 "הוריה" (בבא מציעא נח"א): אם היה שכר שבת שכר חרש שכר שנת - ונתנין לו
 3 שכר שבת ויש לומר: ודבא אסור משום דלא ויהי זמא בהלעה, דאין מוספין לכל שבת יוד
 4 אלא מה שעולה בכל יום ויום. שאם יתפייס היום או למחר באמצע השבוע - אין מצטרפין
 5 כל ימי השבוע זה עם זה.

6 **והצ"י** חציה לפסול את הגבריה - הר"ן פסול
 7 גבריה אין זה אחרת גורא שדמנה עשר
 8 דבר והאובל אובל ראשון כי כמו שפירשנו
 9 בפרק "כירגז משתחפין" (עירובין פב.ב).
 10 **כמאן** - כרבי יודקא בר - ואם תאמר לירידה
 11 נמי לא נחיא ליה, למאן דאמר אובלת
 12 עמו לילי שבת אובלת ממש. ושמונה היה יכול
 13 לומר ולתעמקן. ולפי מהוסקא אתי שפיר. דכל
 14 היתרון היה לארדו ופרחי. אחריו

9 **שָׁמֹן וְקָב גִּוְרָגוֹרָתוֹ**, או מִנֵּה דְבִילָה. ואם אין לו -
 10 פוסק לעומתן פירות ממקום אחר. ונתון לה מטה, מִפְּנֵי וּמִפְּחֻצְלָתָהּ, ונתון לה כפה לראשה
 11 והגור למתניה, ומעגלים ממועד למועד, וכלים של חמישים זה משנה לשנה. ואין נותנין לה
 12 לא דרישות בימות החמה, ולא שתקים בימות הגשמים. אלא נתון לה כלים של חמישים
 13 וזה בימות העשמים, והיא מתקפה בכלאותיהן בימות החמה, והשתקים שלה. נתון לה
 14 מִנֵּה כֶּפֶף לְצוּרְפָה, ואובלת עמו מלילי שבת ללילי שבת. ואם אין נתון לה מִנֵּה כֶּפֶף
 15 לְצוּרְפָה - מַעֲשֵׂה יְדֵיהָ שָׁלָה. ומה היא עושה לו - מִשְׁקַל חֲמֵשׁ סֵלָעִים שְׁתֵּי בִּירוּדָה, שֶׁהֵן
 16 עֶשֶׂר סֵלָעִים בְּגִלְיָל. או מִשְׁקַל עֶשֶׂר סֵלָעִים עֶרֶב בִּירוּדָה, שֶׁהֵן עֶשְׂרִים סֵלָעִים בְּגִלְיָל. ואם
 17 הִיָּתְהָ מְנִיקָה - פוֹחֲחִין לָהּ מִמַּעֲשֵׂה יְדֵיהָ, ומוספין לה על מזונותיה, כִּמְה דְבָרִים אֲמֹרִים
 18 - כַּעֲנֵי שְׁבִיטָרָא, אֲבָל בְּמִכּוּבָר - הַחֵל לִפִּי כַּבּוּדוֹ. **גַּמְרָא** מִנֵּי מִתְנַיִתוּ? לא רבי יוחנן
 19 בן ברוקא, ולא רבי שמעון. דתנן: וכמה שיעורו - מִזֵּן שְׁתֵּי סֵעוּדוֹת לְכָל אֶחָד אֹחֵיהָ,
 20 מִזֵּנוֹ לְחֹלֵל וְלֹא לְשֵׁבֶת, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אֹמְרִי: לְשֵׁבֶת וְלֹא לְחֹלֵל, וְהָהּ וְהָהּ
 21 מִתְּמַוְנִינֵי אֹחֵיהָ. רַבִּי יוֹחֲנָן בֶּן בְּרוּקָא אֹמְרִי: כִּפֵּר הֶלְקוֹחַ בְּמַוְנִינֵי. מֵאַרְבַּע סֵאִין סֵלָעֵי. רַבִּי
 22 שְׁמֹעוֹן הֶאֱמַר: שְׁתֵּי יוֹת לְכַבֵּר, מִשְׁלֵשׁ כְּפֹרוֹת לֶקֶב. חֲצִיָּה - לְבִית הַמְּנוּעָה. חֲצִיָּה -
 23 לְפֶסֶל אֶת הַהַיְוָה, וְחֲצִי חֲצִיָּה - לְקַבֵּל טוֹמְאוֹת אוֹכְלֵי. מִנֵּי? אִי רַבִּי יוֹחֲנָן בֶּן בְּרוּקָא
 24 - הַמְּנֵי הַיְוָה, וְאִי רַבִּי שְׁמֹעוֹן - הַמְּנֵי סְרֵי הַיְוָה? לְעוֹלָם רַבִּי יוֹחֲנָן בֶּן בְּרוּקָא, וְכֹדָמַר רַב
 25 הַסְּדָא: צֵא מִהֵן שְׁלִישׁ לְחַנּוּנִי. הֵבֵא נְמוֹ - אִיִּיתִי תִּילְתָא שְׂרֵי עֲלִיָּהוּ. אֲפֵתִי תַרְתִּי סְרֵי
 26 הַיְוָה! אוֹכְלַת עֲמוֹ לִילִי שֶׁבֶת. הֵנִיחָא לְמֵאֵן דְּאִמְרֵי אִבְלֵיהָ מִמֶּשֶׁ. אֵלָּא לְמֵאֵן דְּאִמְרֵי אִבְלֵיהָ
 27 תְּשִׁימֵשׁ - מֵאִי אִיבָא לְמִימְרֵי? וְעוֹד: תְּלִיסֵר הַיְוָה! אֵלָּא, פִּרְאֵמֵר רַב הַסְּדָא: צֵא מִהֵן מְחִצָּה
 28 תְּחַנּוּנִי, הֵבֵא נְמוֹ אֲתֵיחָא פְּלֵאָא וְשִׁרְדֵי עֲלִיָּהוּ. קִשְׁיָא דְרַב הַסְּדָא אֶרְבֵּי הַסְּדָא! לֹא קִשְׁיָא;
 29 הֵא - כִּי פִּרְאֵרָא דְרַבִּי צִיבִי, הֵא - אֲשֶׁר אֶרְבֵּי דְרַבִּי צִיבִי. אִי הֵבֵי שׁוֹמְרֵי הַיְוָה? כִּמָּאן -
 30 רַבִּי בְּרוּקָא, דְּאִמְרֵי: אִרְבַּע סֵעוּדוֹת חֵיב אֶדָם לְאֵבֶל בְּשֶׁבֶת? אֶפְיֵלוּ תִּימָא רַבְנָן, דִּלְ חֵדָא
 31 לְאַרְזֵי וְפִרְחֵי. הִשְׁתָּא דְאִתִּית לְרַבִּי - אֶפְיֵלוּ וְשִׁרְדֵי רַבִּי שְׁמֹעוֹן. לְרַבְנָן - דִּלְ תַּלְתַּל לְאַרְזֵי
 32 וְפִרְחֵי, לְרַבִּי יוֹדְקָא - דִּלְ תַרְתִּי לְאַרְזֵי וְפִרְחֵי. "אִמְרֵי רַבִּי יוֹסִי לֹא פִסַּק שְׁעוּרֵי וכו'". אֵלָּא
 33 בְּאָרוֹם הוּא דְאֵבְלֵי שְׁעוּרִים, כְּכֹלֵי עֲלָמָא לֹא אֶבְלֵי? הֵבֵי קְאָמֵר: לֹא פִסַּק שְׁעוּרִים מִפְּלִים
 34 בְּהַיְוָה אֵלָּא רַבִּי יִשְׁמַעְלָא, שְׁהָהּ כְּמוֹד לְאָרוֹם, מִפְּנֵי שְׁשִׁעוּרֵין אֲדוּמִיּוֹת רְעוּת הֵן. וְנִתְּנוֹן
 35 לָהּ חֲצִי קָב קוּמְיָתָהּ. וְאִילוּ נֵן - לֹא קִתְּנֵי. מִסְּעִיע לִיה לְרַבִּי אֲלַעָר, דְּאִמְרֵי רַבִּי אֲלַעָר:
 אֵין

1 כֵּן מִן מוֹרֵד לְמוֹרֵדָת - מֵאִי שְׂנֵא כִּשְׂדוּא מוֹרֵד אִישׁ נוֹתֵן אֵלָּא חֲצִי טַרְפֵּיקָא לְיוֹם,
 2 וכשוא מורדת נותנת טרפיקא כי שוכר את פי - והו אמר האיש שוכר את האשה.
 3 שמע מינה - צערו מרובה. ורבי בנחין - שקיזי נכיר, ומתנה. **מִשְׁנֵה הַמִּשְׁחָה אֵת**
 4 **אֶשְׁתוּ** על ידי שליש - שנתון לה מזונותיה בבית אפטרופוס, ואינה מתגלגלת עמו.
 5 **הַמִּשְׁחָה** - הַגְּבוּרָה. וְיִזְכְּרָה לְהֵם כִּירוּהָ

6 מתרגומן שירוחא (מב"ר א), ויאחות לה -
 7 בשבת. לא פסק שעורים כי - גברא פריש
 8 לה. ונשיבת - תאנים כשקין, דיבלי - תאנים
 9 ודוסות בעיגול, והגבורה במשקל, פסין - רך
 10 ממחצלת, כפר - צעיק אחר משנה לשנה.
 11 **מְמוּעַד** למועד אמנעלים קאן, ענקיים החשים
 12 לכל שלשת תעלים, חרשים - ענקים הם בימות
 13 החמה, לפי שהם תמים, ופיס לה בימות
 14 הגשמים, אלא נותן לה כלים, חרשים, של
 15 המשיש כי בימות הגשמים בו, והשתקים שלה
 16 אף כשיקנה לה חרשים, והגמרא מפרש למאי
 17 מביעה לה, ונתון לה פעה כסף - לכל שבת
 18 לדרבים קטנים, פקעשה ידיו - אוקמנן לעיל
 19 (ט"ז), מותר מעשה ידיו, ואובלת עמו לילי
 20 שבת - שיהו לוא על עונה, שתי - עשה לטווחו
 21 בפלים בשל ערב משקל של יהודה פלים בשל
 22 גליל, **גַּמְרָא** דְּבִי גִרְסִינָא: מִנֵּי מִתְנַיִתוֹן לֹא רַבִּי

23 יוחנן בן ברוקא, ולא רבי שמעון, כמה הוא
 24 שיעורו - חן עירובי חתומן, מתנחין להקל
 25 רבי מאיר היה רגיל לאכול פת בשבת יותר
 26 מנחול, שהיה ממשך פת לא מניח באכא
 27 לבש, ורבי יהודה היה אכלת פת בחול יותר
 28 מנחול, שהיה שבע במיני מערבים, רבי יוחנן בן
 29 ברוקא - נתן שיעור קטוב כבר הלכות
 30 בפנתרין, כשלקוחן ארבע סאין בסלע, חן שתי
 31 סעודות, ודעתן רבתי חצי - שתי הסלע
 32 ארבעים ושמונה פנתרין, שש מעה כסף דינה,
 33 ומעה שני פנתרין - חרי שנים שער דינה,
 34 וארבעה דינה סלע - ידרי ארבעים ושמונה,
 35 וארבע סאין עשרים וארבעה קבין, ארבעים
 36 ושמונה חזאי קבין, נמצא לרבי יוחנן חצי קב
 37 שתי סעודות, רבי שמעון אופר - שתי סעודות
 38 חן שתי ידות של כבר משלש בכרות לקב,
 39 ונמצא הקב תשע סעודות, שלש סעודות לכבר
 40 ושלש בכרות לקב, חציה - של כבר, לית
 41 המנוע - השוהה בבית המנוע רבי אביהל
 42 פרס - חצי כבר - מטאנס בגדים, כדרכים
 43 והאובל בבית יבסב גוריו, כששוהה שיעור
 44 אביהל הכתוב מרבא, כדנתיא בתרת חתים,
 45 ואף על גב דרבי סעודה עירוב אמרו שלש
 46 סעודות בכבר - אין בו אלא שתי סעודות
 47 בניעות, ושל עירוב שיעורו ארבע
 48 ובמנועגמות, והיינו דאמרין אביהל פרס בכל
 49 שיעור שהיה סעודה, לפי ששיעורו חצי
 50 הכבר, חצי חציה לפסול את תעיה - האובל
 51 שיעור חצי פרס אובלים טמאים נפסל גופו
 52 מלאכול בתרומה עד שיטבול, והוא שתי ביצים, שהכבר של שלש לקב שמונה ביצים הוא, שהקב עשרים וארבע ביצים, ארבעה לוגין, חציה של כבר ארבע ביצים, חצי חצי - שתי
 53 ביצים, תמיני סעודות היין - קביים חטים דמתניחין, וארבעה עשרה סעודות היא צריכה לשבת, ואי רבי שמעון - דאמר תשע סעודות לקב, פקעשה עירי חיי, איהא הוא צריכה
 54 אלא ארבע עשרה, צא מהן שליש לחנוני - רבי יוחנן לא שיער כמה קב אלא בכבר הלכות בפנתרין מן חתומין, והוא לקח ארבע סאין חזין בסלע, ומשחרב שליש מותר, נמצא
 55 בחצי קב שלש סעודות, השתים הוא מוכר בפנתרין שנתו, ודלשיתא משחרב, אבוי - קביים דמתניחין תרתי סאין חזין, ושענין: אובלת עמו לילי שבת - כדתנן במתניתיא, תירמא
 56 בו' - פלוגתא לקמיה בשמעתין, מאתרא דיוכי צבי' - מי משוכר חטים לחנוני לעשות בכרות ולמכור בשוק, במקום שנתו לחנוני עציב לאפת - איני משתכר אלא שליש
 57 ובמקום שאינו נתון עציב - מנעב לעצמו מחצה, שמונעם הכרות למכור ביוקב כדי יציאת העצים, כמאן כרבי יודקא - בחימתה ינאא כרבי יודקא סתם לה מתניחין, דאמר רבי
 58 חבבי הקדיש' ארבעה סעודות לשבת: רבי שמעון - דאמר תמיני סאין חזין, ואי כרבנן סבירא ליה לתת דידן בסעודת שבת, דל תלת ויתירא לארדו ופרחי.

רש"י
 כתובות. אף על פי - פרק חמישי דף סה עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)"
 ריט
 תוספת

1 **אחר** אכלה - כמו אחרי אכלה מפיך ה משמע ואף על פי שלא אכלה כדכתיב 'ותחבה
 2 ולא תאכל' - כלכ מוקם אית לן למירושבי 'ותקם תנה אחרי' - שעת אכילה
 3 שהיה לה לאכול, 'ואחרי שתי' אלקנה וביתו תיץ מנחה, שלא היה לה לשנות. ולכך
 4 'והיחבה עלי לשבורה'.

5 **שנה** ולא שנת - מדלא קאמר ואחרי שנתה
 6 דומיא דאכילה שנתה. בה. אי נמי 'אחרי'
 7 אכול ואחרי שנה', כדכתיב 'משלי כג) אכול
 8 ושנת יאמר לך'. ומרשב קרא בדבוריה דרש
 9 הכי, כדמפרש לקמן. **אכלה** ולא אבל -
 10 בתמיה. וכי תירוש כמו כן שאין פוסקים מוונת
 11 לאשת; **מכרי** בנה קס קס קס קס - דהא כתיב
 12 תנה בקרא. וכתיב נמי אכלה. אם כן לכתוב נמי
 13 שנתה. או לא לכתוב כדכתיב 'ותנה אבל
 14 ושנת רגילה' שאני דאמר רב הונא - כד
 15 ואם תאמר. ומאי ראיא עריך לזי דבריייתא
 16 ענה תקני רגילה. משמע - דוקא רגילה וש
 17 לומר דרבי אלעזר נמי איירי ברגילה. דאי
 18 ואם תאמר. ומאי ראיא כלל. בפני בעלה פשיטא דאין
 19 פסקין. דאמי שני לנא לתן לא שאין בעלה נתן לה
 20 כשהיתה ענוף. כמו 'צריך לאתויי מדריב וצנא
 21 שיש רגילה שנתים לה. כגון שרילה שני כסות.
 22 **אינה** רגילה בפני בעלה אלא כוס אחר - כו -
 23 וחו פירוש דברי שמואל רגילה נתנן לא כוס
 24 אחד - דהיינו שרגילה בשני כסות. ודקאמר
 25 שאינה רגילה נתנן לה שני כסות - דהיינו
 26 שאינה רגילה שדיו נתנן לה שני כסות אלא
 27 כוס אחד. אין נתנן לה כלל שלא בפני בעלה.
 28 **לצריך** קורה - אבירייתא קאי. כלומר -
 29 במירייתא לא תקשי. אבל מילתא
 30 דשמואל אלא מפרשטא אלא כדכתיב.
 31 **ונתנן** לה מטה ומפץ - אף על גב דלגבי
 32 סדור אמרינן 'בדמקביל' (בבא מציעא ק"ג.)
 33 ונתנן לה מטה ומטה ומפץ - משום דישנא נבי
 34 אשה אל הטרייתוהו דבמטין כל כך. דאפשר לה
 35 שתלך ארבע אמות אחר אכילה.
 36 **מפץ** ומחצלת למת לה - רמי בת לא גרס
 37 מפץ ומחצלת אלא ומחצלת למת.
 38 דמפץ הוא רך ודאי גם לטמינה. ונדי ולשיכיה
 39 אין צריך. דהא אית לה מטה - לטמיכה מיחא
 40 ציביה.
 41 **ושקלת** להו לרדיי - כו - פירש בקונטרס
 42 ושקלת לרדיי - מפץ שלי. ואין
 43 להקשות. אם כן חסיו לה בשני מפצין. דשנא
 44 מתוך שחזאו מענט. שעי עתה הורגל לשבב על
 45 בר - שילן שני מפצין לעצמו. ורבינו יצחק בן רבי
 46 מאיר דל לא גרס ושקלת לרדיי. ואינה
 47 מתורמת. אלא שרודע לעלות עננו ולשבב על
 48 בר. אף על פי שלעצמו אין על עכשיו. וכן משמע
 49 דלסתור טענה דקא טעין בעלה אליבא דרבנן קא
 50 אתי.

רב

1 אין בית דין פוסקין ינות לאשה - שדיו מרגילה לזאת תשמש. רגילה שאני - כיון
 2 דאינו חרודש. לה. כבר רשה בו ואינו מזה לה. לציון קריה - להטעם הבעיל. תובעת
 3 כפה - תשמש. ויבא אל ביתם - ודור ירדע אלקנה את תנה. חופא - זה שמה.
 4 שופרי - ובעינים ארוכים שקורין מדרגיש ופלידריין. כי יא - כבודת אמתי ורודע.
 5 תבעה לבת רב המרא - תבע את אהרן

6 לתשמש. בקיפלי שרדו - במנושל על אהרן.
 7 קפלת לה לך - שכבר ניסת לשלשה ומהו
 8 כדאמר בכיבוס בפרק יובא על יבמתי (יד.ג.)
 9 למקבל אחריטא - שבאת להראות ויפק.
 10 שיקפץ איש עליך. לחברך ולחברוך - שלא
 11 תאבדו על הבריות מוכבדי דרשאן. לא בפניך
 12 ולא בפני חבריך. מפץ ומחצלת למת לה - רדי
 13 עור שטוח על מטה טוב מן המפץ ומשני;
 14 באחרא דמלו פריא בחבלי - במקום שאין
 15 רגילין לעלות שטיח עור למטה. אלא חסיו
 16 הבלים. ונבני לה - מעצרה לה ומקונני אותה.
 17 לשון בוגרת. אי אדורחה - דרך בנות
 18 משפתה. אורחה - דרכו לשון על כרס
 19 וכסתות. ואנן קיימא לך ענה עלה. בני. כי איתא
 20 לאני משרה אורך על ידי שליש. שקילנא לה
 21 ברהאי. וכי איתנא - ותשכב עמי מיתניא
 22 לה. ושקלת לרדיי - מפץ שלי. או אם אקה
 23 בר וכסת משלי.

17 לה פל עיקר. ואי פנית אימא: רגילה - נתנן לה לציון קריה. דאמר רבי אבהו אמר
 18 רבי יוחנן: מעשה בקלה של נקדימון בן גוריון שפסקו לה כהמים סאתים ון לציון קריה
 19 מערב שבת לערב שבת. אמרה להן: פרי תפסקו בלכותיכם. תנא: שומרת יבם היתה. ולא
 20 ענו אחריה אמן. תנא: כוס אחד - יפה לאשה, שנים - יגוול הוא, שלשה - תובעת כפה,
 21 ארבעה - אפילו המור תובעת בשוק. ואינה מקפדת. אמר רבא: לא שנו אלא שאין בעלה
 22 עמה. אבל בעלה עמה - לית לן בה. והא תנה דבעלה עמה ותואי אכנאי שאני. דאמר
 23 רב הונא: מפץ אלקנאי שאסור בתשמיש המפה - שפאמר: 'וישמינו בבקר וישתחוו לפני
 24 ה' וישבו ויבאו אל ביתם הרמיה וירדע אלקנה את תנה אשתו ויזקרה ה'". השתא -
 25 אי, מעקרא - לא. הווא דביתיה דאבוי אתאי לקמיה דרבא. אמרה ליה: פסוק לי מונוי!
 26 פסק לה. פסוק לי תמרא! אמר ליה: דיענא ביה בנחמי. דלא תיה שתי תמרא. אמרה
 27 ליה: חיי דמרי, דהיינו משקלי ליה בשופרו בי האי. בתרי דקא מתניא ליה איגלי דרעא, נפל
 28 נתורא פני דינא. קם רבא, על לביתיה, הבעה לבת רב הסדא. אמרה ליה בת רב הסדא:
 29 מהו האי דיענא פני דינא? אמר לה: הווא דביתיה דאבוי. נפקא אבתרה, והתא קמיה
 30 בקולפי דשדא עד דאפקה לה מבולי מחווא. אמרה לה: קמלת לך תלתא. ואתת למקטיל
 31 אמרינא? דביתיה דרב יוסף בריה דרבא אתאי לקמיה דרב נחמיה בריה דרב יוסף. אמרה
 32 ליה: פסוק לי מונוי! פסק לה. פסוק לי תמרא! פסק לה. אמר לה: דיענא בהו בפני מחווא
 33 דשתו תמרא. דביתיה דרב יוסף בריה דרב נחמיה דרבא אתאי לקמיה דרב יוסף. אמרה
 34 ליה: פסוק לי מונוי! פסק לה. פסוק לי תמרא! פסק לה. פסוק לי שדראו! אמר לה: שדראו
 35 למיה אמרה ליה: לך, ולתברך, ולתברוך. 'ונתן לה מטה ומפץ וכו'". מפץ ומחצלת
 36 למיה ליה דיהב לה? אמר רב פפא: באתרה דהניג דמלו פריא בחבלי. דמבגר לה. תני
 37 רבנן: אין נתנן לה כר וכסת. משום רבי נתן אמרו: נתנן לה כר וכסת. היכי דמי? מי
 38 אדורה - מאי מעמא דתנא קמא? ואי דלאו אורחה - מאי מעמא דרבי נתן? לא צריכא, כגון דאורחיה דידיה ולא אורחה
 39 דידיה. תנא קמא סבר: אמר לה: כי איתנא - שיקלנא להו. וכי איתני - מיתניא להו בתריא. ורבי נתן סבר: אמרה ליה: זמנין
 40 דמיתרמי בן השמשות ולא מצית מיתיה להו, ושקלת להו לרדיי, ומגנית לי על ארעא. ונתן לה כפה. אמר ליה רב פפא לאבוי:

דאי

תשובות. אף על פי – פרק חמישי דף סה עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – שטיינזליץ" תוספות

1 רב אשי אמר תשמע – אפילו וספ, הואיל ומשדה אותה על ידי שלוש. אבל ו
2 קטני קטנים – וכיפיהן וכו', והא דקאמר בפ"ק בער' (תבובת ט"מ.) כל כפי אסתיא
3 – הינו יתירם על ש.

הדרן עלך אף על פי

1 **מציאת האשה** – בקונטרס גרס "הדירי" 2
3 "אור יאף על פי", אבל בתנא פ"א על 4
5 פי' (תבובת ס"ב.) ומשדה אשתו על ידי שלוש 6
7 – קתני: הדירי אשתו שלשים יום יעמיד פרנס. 8
9 שהוא כעין שלוש. ואור ששנה "מדירי" חזר 9
10 לענן ראשון. אבל בפירוש רבינו חננאל 10
11 ובירושלמי ובתוספתא. ורובו ספרים רסנין 11
12 "מציאת" האשה אתר יאף על פי, אידי דרסנין 12
13 אם היתה מניקה פוחתין ליה ממשעיה יריה ואידי 13
14 דתנא בסוף מנותנין: המשלש מנת לבתו – 14
15 תנא בתריה "מדירי", דקתני יעמיד פרנס, דהוי 15
16 כעין שלוש. וירושלמי הוא אובל פירות פירות 16
17 בחייה – נראה לרבינו הם פירוש ראשון 17
18 שבקונטרס עיקר. דפירש: ירושלה – שנפלו לה 18
19 נכסים ממקום אתר, הוא אובל פירות בחייה. דאי 19
20 כלשון אחרון שפירש: ירושלה – שהוא יורשה 20
21 לאתר מיתה, אמאי אינטרין למימי בנימאי? 21
22 "בושעה" פומיה אינטרטיא ליה דהה ליה מעיני 22
23 דקמיל שהוא יורשה, לאתר מיתה. דמתנותין 23
24 דיריה עליו בחייה. וקתני על שמעין לה דאף על גב 24
25 דאביה ביהמה, והקני יריה עליו הבטל – לא שיעני 25
26 כשאין לה ברית. אבל שי לה גנים – לא שמעין 26
27 מרתה. ומיהו, איבא למימי דלא מצי למימי 27
28 ירושלה אינטרטיא ליה – הוא שמעין לה 28
29 מנותנין ד"המכתב" (תבובת פ"א) ומפרק "יש 29
30 תולדין" (בבא בתרא ק"א).

1 **הבי** גרסין בושעה ופמנה שלה – דרבינו הם 31
32 הגיה בספרו. שלו. ולפי זה הוא דביע בפ"ק 31
33 "המניח" (בבא קמא ל"א.) מדויק אשתו תשמעיש 32
34 המשת מחד – מעמד קאי בעל אבל מניקה ומנ 33
35 – שפישא פמנה, דאפילו הבלי בן ארבעיה דהוי 34
36 שלו. ומיהו, אין נראה. דאם כן הוה ליה ליתמיני 35
37 לעיל (מ"ג.) דהאב אינו זכאי בבתי בבושת ומנ 36
38 של חבולה, אלא דווקא באונס ופמנה. דבארמיתין 37
39 ב"דבול" (בבא קמא פ"ב.) לא יזכיה תורה לאב 38
39 אלא שבת שנימים בלבד ולעיל בירש "עשרה 39
40 (מ"ג.) בני פ"ק בחולת יריה ניהו. עיר עליו 40
41 הבעל שפשו וזכאי בבושת ומנ אלא דאי 41
42 בירשה ופמנה שלה רסנין. ורבינו הם עלצמו דוד 42
43 בו, וכן גרס בירושלמי. וכן משמע בגמרא. 43
44 מדמקמה: בושעה ופמנה אינטרטיא ליה פלוגתא 44
45 דרבי יהודה בן בתירא ורובן. ודלא הוה ליה למימי 45
46 טפי אלא בושעה ופמנה אינטרטיא ליה. דאנא 46
47 דבעי למימי בושעה ופמנה שהוא שוה – חנא 47
48 נמי מציאתה ומעשה ביה שוה שלו. אבל אי 48
49 רסנין שלה – אתי שפיר. דמשום דבית דין 49
50 אינטרין ליתמיני כלל מציאתה ומעשה ביה. 50
51 דמה עניו זה אצל זה דחאי הוי שלו. והאי ורי 51
52 שלה. ולא אינטרין ליתמיני אלא משום רבי 52
53 יתהר בן בתירא. דאליביה שיק בהו בעל 53
54 שלה. – למאן דאמר ב"דבול" (בבא קמא 54
55 פ"א.) בקטעי די עבד עברי של בחייה – יתן הכל 55
56 לעבד, וליקח בן פ"ק ערקע דהוא אובל פירות – אתי 56
57 שפיר. דהבא נמי, הבל לאשה וליקח בן פ"ק ערקע 57

1 **מציאת האשה ומעשה ביה** – לבעלה, וירושלה – הוא אובל פירות בחייה. בושעה 32
2 ופמנה – שלה. רבי יהודה בן בתירא אומר: בזמן שפסחתי – לזמן שני חלקים, 32
3 וזו אהר. ובזמן שפגלתי – לו שני חלקים ולה אהר. שלו – יתן מיד, ושלה – יתן? 33
4 ב"ן ערקע, והוא אובל פירות. ופ"א מציאתה ומעשה ביה? ופ"א מציאתה ומעשה ביה? 34
5 ואת גיפה ואינו אובל פירות בחייה, נישאת – ותר עליו תבעל שהוא אובל פירות בחייה? 35
6 בושעה ופמנה אינטרטיא ליה, פלוגתא דרבי יהודה בן בתירא ורובן. תני מנא קמיה 36
7 דרבא: מציאת האשה לעצמה, רבי עקיבא אומר: לבעלה. אמר ליה: השקא, וזה הערפף 37
8 – שפעתה בפניה, ממוקם שצרא ליה, ונפגם הוא עצמו ענה. בושת שבתא – שבישה בינו לביתה, שבולז – שבישה בפני כל אדם. 38

1 האי תנא שליח ערמלא ורמי מסאני! אמר ליה: 1
2 משנה לשנה, ומנעלים קאמר ממועד למועד. ושאר בגדים לא חתליף במועד. והפשיטי 2
3 מרוממין זי'שלה (ויקרא א.) וזו פשיטי – וזו מרינה, שחן שמעית שבחוד צרי. כל 3
4 כסף מרינה אחד משמנתה בכסף צורי, דבארמיתין לעיל סלע מרינה פלגא דרוחא, שהוא 4
5 אחד משמנתה בסלע. מותר מוונת – כגון אשה 5
6 רעובתה. האמורים במשנתו דרפיה לה, שאנה 6
7 שותרה. בלושת בגדים שלבשה בימי נרות 7
8 מותר בלאות – אלמנה הנותנת מנכסי יתומים. 8
9 ועליהן ליתן לה כלים על חמשים וזו משנה 9
10 לשנה. ויצא בערוב אמו – ערבה אמו לצפן 10
11 ואביו לדרום – אמו מוליכתי אצלה, ואין אביו 11
12 מוליכו אצלה. שערין הוא שער עיר לאמו, ובתרה 12
13 שרונה רבנן. אלמנא: עד שיש צריך סיוע מאמו, 13
14 וכשם שדבעל זן אותה – כך זן אותו עמה. 14

הדרן עלך אף על פי

1 **משנה מציאת האשה**, וירושלה – אם נפלה 16
2 לה ירושה, הוא אובל פירות בחייה והדקן שלה. 16
3 לישראל אחרת: ואם מתה בחייו – יורשה. 17
4 ופמנה – נזק חבלה אם חבלו בה. וכיפון שבבלי 18
5 ויבשות שלו. ועוד: שמנאס עליו דהוא 19
6 סובל. ליקח ב"ן ערקע – שררה זה כשאר 20
7 נכסים הנפלים לה, שחן תלויין. אובל פירות 21
8 בחייה – והדקן שלה. אם יגרשה או ימות, ואם 22
9 תמות היא – יורשה. **זמרא** גניא – בפרק 23
10 "עשרה" יתי עליו הבעל – אלמא בעל אבא 24
11 כבול. העדשה – אם העשה מלאכה יותר ממה 25
12 שפסקה לה בחייה. 26

1 **הבי** גרסין בושעה ופמנה שלה – דרבינו הם 31
2 הגיה בספרו. שלו. ולפי זה הוא דביע בפ"ק 31
3 "המניח" (בבא קמא ל"א.) מדויק אשתו תשמעיש 32
4 המשת מחד – מעמד קאי בעל אבל מניקה ומנ 33
5 – שפישא פמנה, דאפילו הבלי בן ארבעיה דהוי 34
6 שלו. ומיהו, אין נראה. דאם כן הוה ליה ליתמיני 35
7 לעיל (מ"ג.) דהאב אינו זכאי בבתי בבושת ומנ 36
8 של חבולה, אלא דווקא באונס ופמנה. דבארמיתין 37
9 ב"דבול" (בבא קמא פ"ב.) לא יזכיה תורה לאב 38
9 אלא שבת שנימים בלבד ולעיל בירש "עשרה 39
40 (מ"ג.) בני פ"ק בחולת יריה ניהו. עיר עליו 40
41 הבעל שפשו וזכאי בבושת ומנ אלא דאי 41
42 בירשה ופמנה שלה רסנין. ורבינו הם עלצמו דוד 42
43 בו, וכן גרס בירושלמי. וכן משמע בגמרא. 43
44 מדמקמה: בושעה ופמנה אינטרטיא ליה פלוגתא 44
45 דרבי יהודה בן בתירא ורובן. ודלא הוה ליה למימי 45
46 טפי אלא בושעה ופמנה אינטרטיא ליה. דאנא 46
47 דבעי למימי בושעה ופמנה שהוא שוה – חנא 47
48 נמי מציאתה ומעשה ביה שוה שלו. אבל אי 48
49 רסנין שלה – אתי שפיר. דמשום דבית דין 49
50 אינטרין ליתמיני כלל מציאתה ומעשה ביה. 50
51 דמה עניו זה אצל זה דחאי הוי שלו. והאי ורי 51
52 שלה. ולא אינטרין ליתמיני אלא משום רבי 52
53 יתהר בן בתירא. דאליביה שיק בהו בעל 53
54 שלה. – למאן דאמר ב"דבול" (בבא קמא 54
55 פ"א.) בקטעי די עבד עברי של בחייה – יתן הכל 55
56 לעבד, וליקח בן פ"ק ערקע דהוא אובל פירות – אתי 56
57 שפיר. דהבא נמי, הבל לאשה וליקח בן פ"ק ערקע 57

הדרן עלך אף על פי

1 **מציאת האשה ומעשה ביה** – לבעלה, וירושלה – הוא אובל פירות בחייה. בושעה 32
2 ופמנה – שלה. רבי יהודה בן בתירא אומר: בזמן שפסחתי – לזמן שני חלקים, 32
3 וזו אהר. ובזמן שפגלתי – לו שני חלקים ולה אהר. שלו – יתן מיד, ושלה – יתן? 33
4 ב"ן ערקע, והוא אובל פירות. ופ"א מציאתה ומעשה ביה? ופ"א מציאתה ומעשה ביה? 34
5 ואת גיפה ואינו אובל פירות בחייה, נישאת – ותר עליו תבעל שהוא אובל פירות בחייה? 35
6 בושעה ופמנה אינטרטיא ליה, פלוגתא דרבי יהודה בן בתירא ורובן. תני מנא קמיה 36
7 דרבא: מציאת האשה לעצמה, רבי עקיבא אומר: לבעלה. אמר ליה: השקא, וזה הערפף 37
8 – שפעתה בפניה, ממוקם שצרא ליה, ונפגם הוא עצמו ענה. בושת שבתא – שבישה בינו לביתה, שבולז – שבישה בפני כל אדם. 38

תשובות מציעת האשה - פרק ששי דף ש עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" תוספת

1 דמעה ירה - ושיך לממר שיהא שלו, דמעה ירה תחת מונות. קונם שאני עושה
2 לפי - מה שאני עושה - היא קונם לעשה. איני צריך לחי' - דמבעבדא ליה, ואפילו
3 לשמא תהדיק נמי לא חישיק, דאי מערפה - נמי בעל הוא. שמא תהי' - ההרפה
4 ריה, דהיא חתול בעל קונם. שלא על ידי הדיק - כגון שריא עיניה ובעלת מלאכה.
5 על ידי הדיק - חתול ערשקה עצמה, מערפה.

6 דבי גרסתי: והא כי אתא רבין כו' - וקא סלקא
7 דעתך מציאתה בהרפה שלא על ידי הדיק
8 היא, והכי פליגי ביה ומשני: אמר רב הושע
9 מציאתה בתרפה שעל ידי הדיק היא - דרוב
10 מציאתא דרבי לחור אדריהם. אם רבי דימס
11 שנארו ביבשה, ואו צבי שבור, או לחפס סימא
12 בקרע, שריש שלש וארבע בבת אחת - כ
13 שומרת לשכאום, וטוה פתוח, ומלמדת שיי
14 לנשים יקרא, ומחמתה ביצים בחתום, או ביצי
15 תולעים הנושפים שם, שנדבש מחמתה. און
16 בחיק, והם נוצרים. מהו - מי הוי כעל ידי
17 הדיק, או אלא: מתיקא לה רבא בר רב חני -
18 אדריי יודיק בן בתריא. משנה ופת תמני -
19 ונפלה ויבסי יבמי, והוא תובע מה שפסק לאוהו.
20 יכול הוא שאמר בו - או תהיך או ייבם. אבל
21 אחיז - או יתן, או תשע ועד שלכור ראשה, הוא
22 פוסק בגנין חמשה עשר ג' - שליש יורר
23 יקבל עליו לכתוב בחתונה, בלף תוספת
24 שהוא מוסק, לפי שמתשכר בוק, אלף דירן ק'
25 עשרה חמ, ובגני דשום - אם בא חתן לכתוב
26 קבלה עליו, כגון אבא דירי של שום שמתכניס לו
27 גבירא או כלים למשמשין בתן, ודן חותנין, או
28 פרקטיא. ודרך הערדים לזמנתי חתן לשומם
29 יותר משוים, לכבוד הכלה ולחברה על בעלה.
30 הוא פוסק חתום - חושב - לא כימציא אלא
31 מוסק, אלא שפתוח, וישם אהו הבנייה שום
32 אלף דיר - הוא כותב שמונה מאות וזו. שום
33 במנה שוה מנה ג' - או אילא מנה - דהבנייה
34 שום לקבלה עליו בשטר החתובה בגנהו, והוא
35 שוה מנה בשוק לכל אדם - אין לו לומר: ר'
36 לי עוד מתישה, שדרי אמור לפרות חושש מן
37 החושם. לפי שאמור הירסי אלא אלא בשום
38 שפתאורי בבת חתנים ונדושים, והוא
39 תוספת שליש לא וסיק, שלא אמור להוסיף
40 שליש אלא לכספיה, שדן ראייה להשתכר
41 מדי. שום במנה אלו נתנת שלשים ואחד סלע
42 וריני - שום שהוא מקבלו במנה, שאמרו לה
43 כתוב מנה בחתובה, והיא חתום כל שום
44 מנה - צריך שיטעון אותו ביתל של תונה
45 שלשים ואחד סלע ודיר, דהוי מנה וחומשו.
46 ובאבני מאות - שום שיקבל עליו לכתוב
47 ארבע מאות. היא נתנת חמש מאות - לפי
48 שומת הנדושים שם.

1 דמעה ירה, והיא רבי עקיבא לעצמה, מציאתה
2 לא פל ששני? דתני: 'קונם שאני עושה לפי' - אינו
3 צריך לחי', רבי עקיבא אומר: יפר, שאני תהדיק
4 עליו יותר מן הראוי לו. אלא אפוד: והיא האשה
5 לבעלה, רבי עקיבא אומר: לעצמה, והיא כי אהא
6 רבין אמר רבי יוחנן: בהרפה שלא על ידי הדיק -
7 כולי עלמא לא פליגי דבעל תוי, כי פליגי - בהרפה
8 שעל ידי הדיק, תמא קמא סבר: לבעלה, ורבי עקיבא
9 סבר: לעצמה? אמר רב פפא: מציאתה - בהרפה
10 שעל ידי הדיק דמי, פלוגתא דרבי עקיבא ורבין.
11 בעי רב פפא: עשיתה לו שתיים בבת אחת מהו?
12 בעי רבניא: שלשה או ארבעה בבת אחת מהו?
13 תיקו. "בושתה ופגמה". מתיקין לה רבא בר רב תנן:
14 אלא משה, בישה סתוה של חבריו הכי נמי דבעי
15 למיתן ליה בושת? וכוס בר בושת הוא? אלא, רקן
16 כבגדו של חבריו, הכי נמי דבעי למיתן ליה בושת?
17 וכו' תיקא הכי נמי - והתנן: רקן והגיע בו הרוק,
18 ופטר ראש האשה, והעביר מליתו כמגו - חייב ליתן
19 לו ארבע מאות זה. ואמר רב פפא: לא שנו אלא
20 בו, אבל כבגדו - כפגמו. כבגדו - לית ליה וילוחא,
21 אשתו - אית לה וילוחא. אמר ליה רבניא לרב
22 אשי: אלא משה, בישה ענין בן טובים, דאית לה
23 וילוחא וכלתו בגי מישפתה, הכי נמי דבעי למיתן
24 לחו בושת לכל בני משפחה? אמר ליה: התם לאו
25 גופייהו, הקא - אשתו גופיה הוא. משנה הפוסק
26 מעות לתתו ונתת חתנו, אמרו חכמים: יכול הוא
27 שאמרו: לאחיו - הייתי רוצה ליתן, ולך - אי אפשר
28 ליתן, פסקה לחכמים לו אלה דירי - הוא פוסק
29 כבגדו חמש עשרה מנה, וכבגד חמשה - הוא פוסק
30 פחות חומש. שום במנה וישוה מנה - אין לו אלא
31 ודיר, שום במנה - היא ונתנת שלשים ואחד סלע
32 ודיר, ובארבע מאות - היא ונתנת חמש מאות. מה
33 שתתן

1 דמעה ירה, והיא רבי עקיבא לעצמה, מציאתה
2 לא פל ששני? דתני: 'קונם שאני עושה לפי' - אינו
3 צריך לחי', רבי עקיבא אומר: יפר, שאני תהדיק
4 עליו יותר מן הראוי לו. אלא אפוד: והיא האשה
5 לבעלה, רבי עקיבא אומר: לעצמה, והיא כי אהא
6 רבין אמר רבי יוחנן: בהרפה שלא על ידי הדיק -
7 כולי עלמא לא פליגי דבעל תוי, כי פליגי - בהרפה
8 שעל ידי הדיק, תמא קמא סבר: לבעלה, ורבי עקיבא
9 סבר: לעצמה? אמר רב פפא: מציאתה - בהרפה
10 שעל ידי הדיק דמי, פלוגתא דרבי עקיבא ורבין.
11 בעי רב פפא: עשיתה לו שתיים בבת אחת מהו?
12 בעי רבניא: שלשה או ארבעה בבת אחת מהו?
13 תיקו. "בושתה ופגמה". מתיקין לה רבא בר רב תנן:
14 אלא משה, בישה סתוה של חבריו הכי נמי דבעי
15 למיתן ליה בושת? וכוס בר בושת הוא? אלא, רקן
16 כבגדו של חבריו, הכי נמי דבעי למיתן ליה בושת?
17 וכו' תיקא הכי נמי - והתנן: רקן והגיע בו הרוק,
18 ופטר ראש האשה, והעביר מליתו כמגו - חייב ליתן
19 לו ארבע מאות זה. ואמר רב פפא: לא שנו אלא
20 בו, אבל כבגדו - כפגמו. כבגדו - לית ליה וילוחא,
21 אשתו - אית לה וילוחא. אמר ליה רבניא לרב
22 אשי: אלא משה, בישה ענין בן טובים, דאית לה
23 וילוחא וכלתו בגי מישפתה, הכי נמי דבעי למיתן
24 לחו בושת לכל בני משפחה? אמר ליה: התם לאו
25 גופייהו, הקא - אשתו גופיה הוא. משנה הפוסק
26 מעות לתתו ונתת חתנו, אמרו חכמים: יכול הוא
27 שאמרו: לאחיו - הייתי רוצה ליתן, ולך - אי אפשר
28 ליתן, פסקה לחכמים לו אלה דירי - הוא פוסק
29 כבגדו חמש עשרה מנה, וכבגד חמשה - הוא פוסק
30 פחות חומש. שום במנה וישוה מנה - אין לו אלא
31 ודיר, שום במנה - היא ונתנת שלשים ואחד סלע
32 ודיר, ובארבע מאות - היא ונתנת חמש מאות. מה
33 שתתן

במעשה ידה, ומפרש טעמא בגמרא דאין זכאין במציאתה, טעמא שאי אמור רבין מציאתה
במעשה ידה - מושם לא תהדיק לה איבה, ונבי מעשה ידה

במעשה ידה, ומפרש טעמא בגמרא דאין זכאין במציאתה, טעמא שאי אמור רבין מציאתה
במעשה ידה - מושם לא תהדיק לה איבה, ונבי מעשה ידה

במעשה ידה, ומפרש טעמא בגמרא דאין זכאין במציאתה, טעמא שאי אמור רבין מציאתה
במעשה ידה - מושם לא תהדיק לה איבה, ונבי מעשה ידה

במעשה ידה, ומפרש טעמא בגמרא דאין זכאין במציאתה, טעמא שאי אמור רבין מציאתה
במעשה ידה - מושם לא תהדיק לה איבה, ונבי מעשה ידה

במעשה ידה, ומפרש טעמא בגמרא דאין זכאין במציאתה, טעמא שאי אמור רבין מציאתה
במעשה ידה - מושם לא תהדיק לה איבה, ונבי מעשה ידה

במעשה ידה, ומפרש טעמא בגמרא דאין זכאין במציאתה, טעמא שאי אמור רבין מציאתה
במעשה ידה - מושם לא תהדיק לה איבה, ונבי מעשה ידה

במעשה ידה, ומפרש טעמא בגמרא דאין זכאין במציאתה, טעמא שאי אמור רבין מציאתה
במעשה ידה - מושם לא תהדיק לה איבה, ונבי מעשה ידה

במעשה ידה, ומפרש טעמא בגמרא דאין זכאין במציאתה, טעמא שאי אמור רבין מציאתה
במעשה ידה - מושם לא תהדיק לה איבה, ונבי מעשה ידה

במעשה ידה, ומפרש טעמא בגמרא דאין זכאין במציאתה, טעמא שאי אמור רבין מציאתה
במעשה ידה - מושם לא תהדיק לה איבה, ונבי מעשה ידה

במעשה ידה, ומפרש טעמא בגמרא דאין זכאין במציאתה, טעמא שאי אמור רבין מציאתה
במעשה ידה - מושם לא תהדיק לה איבה, ונבי מעשה ידה

במעשה ידה, ומפרש טעמא בגמרא דאין זכאין במציאתה, טעמא שאי אמור רבין מציאתה
במעשה ידה - מושם לא תהדיק לה איבה, ונבי מעשה ידה

במעשה ידה, ומפרש טעמא בגמרא דאין זכאין במציאתה, טעמא שאי אמור רבין מציאתה
במעשה ידה - מושם לא תהדיק לה איבה, ונבי מעשה ידה

במעשה ידה, ומפרש טעמא בגמרא דאין זכאין במציאתה, טעמא שאי אמור רבין מציאתה
במעשה ידה - מושם לא תהדיק לה איבה, ונבי מעשה ידה

1 וכשחתה פוסק פוסק פחות חומש - פירש רבינו הנגאל: כשהחתן מייחד לה כלים ושאר
 2 תשמישין תוספת תחבובה, ובא לשומם ולכתוב שוויים בתחבובה - פחות
 3 חומש, ששמים אותו יותר משריים לכבוד הדין, ולטעם דפחתו - לפי שהיא משמשת
 4 באותם כלים. **תנא** שומא מרבה ושומא ווטא - שומא מרבה הדיא רבנא רבנא הדיא ווטא פוסק,
 5 דקאי אלקא דרבי, ושומא ווטא - היינו סיקא.

6 ודשהתון פוסק דמשעת פסיקא כל דרו. וברידה
 7 נמי דרו שומא רבה ושומא ווטא: ווטא - וזאת
 8 נחנת שלשים אוחא, רבה - היא נחנת חמש
 9 מאות. ולרבינו יצחק נראה פירושו רבינו הנגאל
 10 חכם - וכול אומר: לאחד הייתי רוצה ליתן, לך אי
 11 שאמר ואחר כך. והא דפריך היינו רשא - קאי
 12 אשום במנה דהא נחנת שלשים אוחא טעל דירע.
 13 ובארבע מאות היא נחנת חמש מאות. והירודי
 14 אמאי איצטרך למיתני? ורבי גרסי: תנא שומא
 15 ווטא וקני שומא רבה, תנא שומא דירה ותנא
 16 שומא דירדה. וכשתון פוסק - היינו שומא דירדה.
 17 ולא איצטרך למיתני שומא רבה ושומא ווטא
 18 בשומא דירדה. ודאיתרידה קאי וכשתון פוסק.
 19 לא נאמרו דברים הללו אלא בירושלים - הוא
 20 דאמרין פירק ירוק קלפין (יומא טעב).
 21 שלא היה לה בירובי ליהתבש בירושלים מפי
 22 ריח הקטרת - והיא ליהא לא היו עריכות
 23 להתבשם, אבל עריכות דרו לקופה של בשמים.
 24 לערן הקטרת ולשריח השער ולפסח הקמטים.
 25 רבינו הם. **אמר** לומר במנה המתקבל -
 26 ודא הדין דמצי למישרם אם המצא לומר במנה
 27 תשישים.

28 **ליום** ראשון או לכל יום יום - הרבה המהות
 29 אלו בעיות - דאם יתן לה לטעם
 30 במסיקי טל שנה ושנה עשר דינר לכל מנה
 31 ומנה ליום - במנה במהרה יכלה אותו ומתנון
 32 אלא ודאי נראה דעשר דנר יתן לה לכל מנה
 33 להתקטל לטעם. ומביע ליה אם יתן לה בבת
 34 אחת. והיא עשומתו להתקטש בו עד שתכלה
 35 ומשם ואלך אין קצבה להתבשין, ויתן לפי
 36 כבודה - או לא יתן לה בבת אחת, אלא כדי
 37 קישוטה ליום. **שפסקו** לה ארבע מאות
 38 דחובים ליה. ששמים - אין על שפסוק
 39 חשבון היתוב כבתוכה אלא עסק דירע ודב
 40 היה להם לפסוק יותר, לפי חשבון עשר דינר
 41 למנה, כיון שלא היתה עריכה יותר - לא פסק
 42 לה.

43 **ועני** אחריה אמן - למעלה (ה.א.) לא עני
 44 אחיה, כמלה במהרה יכלה אותו ומתנון
 45 שהיה די - עני אחריה אמן, ובעלה הטיל על
 46 חבמים שפסקו לה.

47 **נקדימין** בן גוריון אני. אמר לה: בתי, ממון של בית אביך תיבן תלך? אמרה לו: רבי,
 48 לא ברוי מתלון מתלא בירושלים: מלח ממון חסר, ואמרוי לה: חסד. וישל בית המיד
 49 תיבן הוא? אמרה לו: בא זה ואיבר את זה. אמרה לו: רבי, וכור אמה בשחתמת על
 50 תפוחתי? אמר לה: תלמדינו: וכור אני בשחתמת על פתוחתי של זו, והייתי קורא בה:
 51 אלהי אבותי דיניי והב מבית אבתי, חוין משל חמיה. בכה רבן יוחנן בן
 52 אבאי: אשויכם ישראל, במון עושין רצונו של מקום - אין כל אומה ולשון שולטת בהם,
 53 וכומון שאין עושין רצונו של מקום - מוסרין ביד אומה שפלה, ולא ביד אומה שפלה. - אלא ביד
 54 בהמות בן גוריון לא עבד דקדקה? והתנאי: אמרו עלי על נקדימין בן גוריון, פשרתה ויצא מביתו
 55 לביית המדרש, כל מילת היו מציען

לְדַבְרֵיהֶּ. אָמַר לִיהֵ אֵין פִּינֵי הָרִי אָנִי נֹתֵן אוֹת וּמוֹפֵת בְּאוֹתוֹ הָאִישׁ הַשֵּׁנֶה הֵהִיא הוּא מוֹת (שם כט) בִּי סָרְה דְבַר עַל ה'. וְהוֹת לִיה בֶּן וַיְמַת הַנְּנִיָּה הַנְּכִיָּא בְּשִׁנְהָ הֵהִיא בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי. שְׁנַת אַהֲרַת הֵיתָה וְתִמַּר הַכִּינָּ? אֵלָא מִלְּמַד שְׁמַת בְּעָרְב רֵאשׁ הַשֵּׁנֶה וְצִוְהָ אֶת בְּנָיו וְאֶת בְּנֵי בֵיתוֹ לְהַסְתִּיר אֶת הַדְּבָר שְׁיִוְצִיאוּהוּ אַחַר רֵאשׁ הַשֵּׁנֶה בְּשִׁבְלִיל לְעִשׂוֹת נְבוֹאָתוֹ שְׁל יִרְמְיָה שְׁקָר.

וְהַפּוֹכֵשׁ עַל נְבוֹאָתוֹ. כִּיּוֹנָה בֶּן אַמִּיתִי. אָמַר רַבִּי יוֹנָה, יוֹנָה בֶּן אַמִּיתִי נְכִיָּא אָמַת הֵיָה. אֶת מוֹצָא בְּשַׁעָה שְׁאָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (יג) קוּם לֵךְ אֶל נִינְוָה הָעִיר הַגְּדוֹלָה וּקְרֵא עֲלֶיהָ כִּי עֲלֵתָה רְעִיתָם לְפָנַי. אָמַר יוֹנָה, יוֹדַע אָנִי שֶׁהַגּוֹיִם קְרוֹבִים תְּשׁוּבָה הֵן, וְהָרִינִי הוֹלֵךְ וּמִתְנַבֵּא עֲלֵיהֶם וְהֵם עוֹשִׂין תְּשׁוּבָה וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּא וּפּוֹרַע מִשׁוֹנְאֵיהֶן שְׁל יִשְׂרָאֵל, וּמָה עָלִי לְעִשׂוֹת? לְבָרַח! (שם) וַיִּקַּם יוֹנָה לְבָרַח תְּרִשִׁישָׁה מִלְּפָנֵי ה' וַיֵּרֶד יָפוֹ וַיִּמְצָא אֲנִיָּה בְּאֶה תְּרִשִׁישׁ וַיִּתֵּן שְׂכָרָהּ וַיֵּרֶד בָּהּ וַיָּגוּ.

[דף נ"ז ע"א]

וְהַמְּוֹתֵר עַל דְּבָרֵי הַנְּכִיָּא. כְּעִידוֹ הַחוּזָה. אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק: זֶה אֲמַצְיָה כְּהֵן בֵּית אֵל. אָמַר רַבִּי יוֹסִי פִּיתְפוּתִי בְּצִים הָיוּ שֵׁם. וְאִיזָה זֶה? זֶה יְהוֹנָתָן בֶּן גֵּרְשׁוֹם בֶּן מְנַשֶּׁה. אֶת מוֹצָא בְּשַׁעָה שְׂבָא דְּוֹד וּמְצָאוֹ שְׁהוּא עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה. אָמַר לוֹ אֶתָּה בֶּן בְּנֵי שְׁל אוֹתוֹ הַצְּדִיק וְאֶת עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה! אָמַר לוֹ מְסוּרַת בְּיָדֵי מֹאבֵי אַבָּא, מְכוֹר עֲצָמָךְ לְעֲבוּדָה זָרָה וְלֹא תִצְטָרַךְ לְבְרִיּוֹת! אָמַר לוֹ חַם וְשִׁלּוֹם, לֹא אָמַר לֵךְ בֶּן אֵלָא מְכוֹר עֲצָמָךְ לְעֲבוּדָה שְׁהוּא זָרָה לֵךְ וְאֵל תִּצְטָרַךְ לְבְרִיּוֹת! כִּיּוֹן שְׂרָאָה דְּוֹד שְׁהָיָה הַמְּמוֹן חָכִיב עָלָיו, מִינְהוּ קוּמוּם תִּיסְוֹרוּיִן עַל בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ. הוּא הוּא דְכַתִּיב (דְּבָרֵי חִיטִּים א) וּשְׂבָאֵל בֶּן גֵּרְשׁוֹם בֶּן מֹשֶׁה נָגִיד עַל הָאֲצֻרוֹת. שְׂבָאֵל – שְׁשִׁב לְאֵל בְּכָל כְּהוֹ. נָגִיד עַל הָאֲצֻרוֹת, שְׁמִינְהוּ קוּמוּם תִּיסְוֹרוּיִן עַל הָאֲצֻרוֹת.

הַכְּרִיָּא בְּעוֹן קוּמֵי רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָן, בּוֹמֵר לְעֲבוּדָה זָרָה וְהָאֲרִיף יָמִים, אָמַר לוֹן עַל שְׁהֵיתָה עֵינֵי צָרָה בְּעֲבוּדָה זָרָה שְׁלוֹ. וּמָה הֵיתָה עֵינֵי צָרָה בְּעֲבוּדָה זָרָה שְׁלוֹ? הוּא בַר נֵשׁ מִיִּתִּי לִיה תוֹר אוֹ אִימַר אוֹ גְּדִי לְעֲבוּדָה זָרָה, וְאָמַר לִיה פְּיִיסִיָּה עָלִי, וְהוּא אָמַר לִיה לְמָה? וְכִי מָה מוּעִילָה לֵךְ? אִינְהָ אוֹכְלַת וְאִינְהָ שׁוֹתָה וְלֹא מְטִיבָה וְלֹא מְרִיעָה! וְהוּא אָמַר לִיה הֵיךְ נַעֲבִיד? וְהוּא אָמַר לִיה אִיזֵל וְאִיִּתִּי לִי חַד פִּינְךָ דְסוֹלְתָה, וְעִשְׂרָ בִיעִין עֲלוּי וְנָא מְפִיִים לִיה עֲלָךְ, כִּיּוֹן דְּהוּא אִזֵּל לִיה הוּא אִכִּיל לוֹן. אֶתָּא חַד בַּר פְּחִין וְאָמַר לִיה בְּךָ, אָמַר לִיה אִם אִינְהָ מוּעִילָה בְּלוֹם, מְפִנֵי מָה אֶתְּ עֲבִיד הַכָּא? אָמַר לִיה בְּכִין חִיִּי.

מְתִיבִין לְרַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָן וְהָא פְּתִיב (שׁוֹפְטִים יח) עַד יוֹם גְּלוֹת הָאָרֶץ! אָמַר לוֹן כִּיּוֹן שְׁמַת דְּוֹד וְעַמְד שְׁלַמְה וְהַחֲלִיף אֶת כָּל סַנְקֻלִּיטִין שְׁלוֹ, חוֹר לְקִילְקוּלוֹ.

וְנְכִיָּא שְׁעֵבַר עַל דְּבָרֵי עֲצֻמוֹ. כְּחִבְרוֹ שְׁל מִיכָה. הֵדָא הִיא דְכַתִּיב (מְלָכִים א יג) וְנְכִיָּא אַחַד זְקוֹן יֵשֵׁב בְּבֵית אֵל וַיְבוֹא בְּנוֹ וַיִּסְפַּר לוֹ אֶת כָּל הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר עָשָׂה אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיָּגוּ וַיֹּאמְרוּ לְהֵם אֲבִיֵהֶם אִי זֶה הַדְּרָךְ הַלֵּךְ וַיָּגוּ. וַיֹּאמְרוּ אֵל בְּנָיו חֲבֹשׁוּ לִי אֶת הַחֲמוֹר וַיָּגוּ וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵי אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיִּמְצָאוּהוּ יֵשֵׁב תַּחַת הָאֵלָה וַיָּגוּ. וַיֹּאמְרוּ לֵךְ אִתִּי הַבְּיָתָה וְאִכַּל לַחֵם וַיֹּאמְרוּ לֹא

אוכל לשוב וגו' עד ויאמר לו גם אני נביא כמורך ומלאך דבר אלי בדבר ה' לאמר וגו' עד ויאכל לחם וישת מים כחש לו. מה הוא כחש לו? שיקר ביה. ויהי הם יושבים אל השלחן ויהי דבר ה' אל הנביא אשר השיבו, אשר הושב אין כתיב כאן, אלא אשר השיבו. והרי הדברים קל והומר. ומה אם מי שהאכיל את חבירו? לחם שקר וכה שנתיהדו עליו הדיבור, המאכיל את חבירו לחם אמת על אחת כמה וכמה.

כתיב וישי אהד מבני הנביאים אמר אל רעהו בדבר ה' וגו'. ויאמר לו יען אשר לא שמעת בקול ה' הנך הולך מאתי והכף הארזיה וילך מאתו ומצאהו הארזיה ויכהו. ומצא איש אחד ויאמר הפיני נא ויכהו וגו'. וילך הנביא ויעמד למלך אל הדרך ויתחפש באפר על עיניו ויהי המלך עבר והוא צעק אל המלך וגו' ויהי עבדך עשה הנה והנה וגו' וימחר ויסר את האפר מעל עיניו וגו' ויאמר לו כה אמר ה' יען אשר שלחת את איש הרמי ידך אל תחום נפשו ועמך תחת עמו. וכתיב ויגש איש האלהים ויאמר כה אמר ה'. ולמה ויאמר ויאמר שתי פעמים? אלא באמירה הראשונה אמר לו אם בא בן הדוד מלך ארם תחת ידך אל תחום עליו ואל תחמול עליו. ובאמירה השנייה אמר לו יען אשר שלחת את איש הרמי ידך. כמה מצודות וחרמים עשיתי לו עד שמסרתיו תחת ידך ושלחתו והלך בשלום. לפיכך, והיתה נפשו תחת ועמך תחת עמו. את מוצא, בשעה שיצאו ישראל למלחמה לא מת מכולם אלא אהאב מלך ישראל בלבד. והדא היא דכתיב (מלכים א

^{כב}) ואיש משך בקשת לתמו ויכה את מלך ישראל בין הדבקים ובין השרץ ויאמר לרפבו הפך ידך והוציאני מן המחנה כי החליתני. ומה אני מקיים ועמך תחת עמו? רבי יוחנן בשם רבי שמעון בן יוחי, אותה הטיפה שיצאת מאותו צדיק ביפרה על כל ישראל.

הלכה ו' מתני' המתנבא בשם עבודה זרה, ואומר קד אמרה עבודה זרה, אפילו פיוון את התלכה לטמא את הטמא ולטהר את הטהור. הבא על אשת איש, פיוון שנכנסה לרשות הבעל לנשואין אף על פי שלא נבעלה. הבא עליה הרי זה בהנקה. וזוממי בת בהן ובוועלה. הא כל הזוממין מקדימין לאותה הפיתה, היוץ מזוממין בת בהן ובוועלה.

גמרא אמר רבי יוסי בן חנינה: הכל היה בכלל (שמות כ) לא תענה ברעך עד שקר. יצא לידון בין באות בין במזפת בין בעבודה זרה בין בשאר כל המצות, אלא שעבודה זרה, בין שנתפווין לעקור את כל הגוף,

[דף ג"ז ע"ב] בין שלא נתפווין לעקור את כל הגוף – חייב. דברי רבי שמעון, הונקין אותו. ודברי חכמים סוקלין אותו. אבל בשאר כל המצות, דברי חכמים סוקלין אותו. ודברי רבי שמעון, יבין ליה פיונמיה.

והנביא שנתנבא בתהילה, אם נתן אות ומזפת שומעין לו, ואם לאו אין שומעין לו. שני נביאים שנתנבאו באחת, שני נביאים שנתנבאו בכרף אחד, רבי יצחק ורבי הושעיה, חד אמר צריד ליתן אות ומזפת. וחרנא אמר אינו צריד ליתן אות ומזפת. מתיב מאן דאמר צריד, למאן דאמר אינו

צָרִיד. וְהָאֵתִיב (מלכים ב' ט) וַיֹּאמֶר חֲזַקְיָהוּ אֶל יִשְׁעִיָּהוּ מַה אוֹתָ? אָמַר לֵיהּ: שְׁנַיִא הֵיא תַפְנוּ דוּ עִמָּךְ בְּתַהוּיַת הַמַּתִּים! (הושע ו') יַחֲזִינוּ מִיָּמִים בְּיָם הַשְּׁלִישִׁי יִקְמְנוּ וְנַחֲדָה לְפָנָיו.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּן פִּינִי: לֹא סוּף דְּבַר דְּחֻפְזָא אֲלֵא אֲפִילוּ לְבֵית שֵׁשִׁי בּוּ חוּפְזָא, בְּעֵינָא הֲדָא מִילְתָּא, מְרִיקְלִין וְקִיטוֹן חוּפְזָא וְקִיטוֹן נִבְנָסָה לְמִרְקָלִין, לֵיזְדָא מִילְהֵ? רַבִּי יוֹדָנָן אָמַר: לִיּוֹרְשָׁה. רִישׁ לְקִישׁ אָמַר: לְהַפֵּר נְדָרֵיהּ. אָמַר רַבִּי זְעִירָא אִף עַל גַּב דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּן לְקִישׁ אָמַר לְהַפֵּר נְדָרֵיהּ, מוֹדָה שְׂאִינוּ מִיפֵר לָהּ עַד שְׁתֵּיפְנָם לְחוּפְזָא. אָמַר רַב הוּנָא קְרִיָא מְסִיעֵ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּן לְקִישׁ (דברים כב) לְזוֹת בֵּית אָבִיהָ פֵּרַט שְׁמַרְוֵי שְׁלוּחֵי הָאֵב לְשְׁלוּחֵי הַבַּעַל שְׁלֵא תְהֵא בְּסַקִּילָה אֲלֵא בְּחֻנְקָא. כִּיּוֹצֵא בְּחָם בְּשִׁרְיַפְתָּ, הֵיא וְהוּן בְּשִׁרְיַפְתָּ. כִּיּוֹצֵא בְּחָן בְּסַקִּילָה הֵיא וְהוּן בְּסַקִּילָה. כִּיּוֹצֵא בְּחָן בְּחֻנְקָא הֵיא וְהוּן בְּחֻנְקָא. הֲדָרִין עֲלֵהּ פֶּרַק וְאֵילוּ הִן הַחֻנְקִין וְכוּלָא מִסְכְּתָא דְּסַנְהֵדְרִין בְּחֻנְקָא.

מִסְכֵּת עֲבוּדָה זָרָה

[דף א' ע"א]

הִלְכָה א' מִתְנִי' לְפָנֵי אִידֵיהוֹן שֶׁל נְכָרִים, שְׁלֹשָׁה יָמִים אֲסוּרִין מְלַשְׁאָת וּמְלַתָּת עִמָּהוֹן, מְלַחֲשָׁאִילָן וּמְלַשְׁאֹל מְהוֹן, מְלַחְלוּתָהוֹן, וּמְלַחְלוּת מְהוֹן, מְלַפְוֶרְעָם וּמְלַחְפֵּרַע מְהוֹן. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: נִפְרָעִין מְהוֹן מִפְּנֵי שְׁהוּא מִיַּצֵּר. אָמְרוּ לוֹ אִף עַל פִּי שְׁהוּא מִיַּצֵּר עֲכָשׁוּי, שְׁמַח הוּא לְאַחַר זְמַן. רַבִּי יִשְׁמַעְיָאֵל אָמַר: שְׁלֹשָׁה לְפָנֵיהוֹן וּשְׁלֹשָׁה לְאַחֲרֵיהוֹן – אֲסוּר. וְחֻכְמִים אֲוֶרְמִים: לְפָנֵי אִידֵיהוֹן – אֲסוּר, לְאַחַר אִידֵיהוֹן – מוּפְרָא.

גְּמֵרָא רַבִּי הֶמְקָא בַר עִוְקָבָה שְׁמַע בּוּלְהוֹן מִפָּא, וְהִבִּיאוּ לְבַקָּר וּבְחִיכָם לְשִׁלְשֵׁת יָמִים מְעַשְׂרֵתִיכָם. אָמַר לֵיהּ רַבִּי יוֹסִי, אֵין פִּינִי אֲפִילוּ בְּגִלְיוֹת, דְּתַנִּי נְחוּם הַמְדִי אֲוֶרְמִי: יוֹם אֶחָד בְּגִלְיוֹת אֲסוּרִי, מֵאִי בְּדוּן? תַּפְנוּ בְּדָקוּ וּמִצָּאוּ, שְׁהוּן עוֹשִׂין צְרִכֵיהוֹן לְיוֹם אֶחָד וְאֲסוּרוּ יוֹם אֶחָד. בְּרַם, הֲכָא בְּדָקוּ וּמִצָּאוּ שְׁעוֹשִׂין צְרִכֵיהוֹן לְשִׁלְשֵׁת יָמִים, וְאֲסוּרוּ לְהוֹן שְׁלֹשֵׁת יָמִים. מַה מְקוּמִים רַבִּי יוֹסִי אֲהֵן קְרִיָּה וְהִבִּיאוּ לְבַקָּר וּבְחִיכָם וְגוֹ? בְּמַלְכוּת יִרְבְּעָם הִתְנוּב מְדַבֵּר, פִּינִין שְׁמֹלֵף יִרְבְּעָם עַל יִשְׂרָאֵל הִתְחִיל מִפְתָּח אֵת יִשְׂרָאֵל וְאָמַר לְהוֹן בּוּא: וְנַעֲבֹד עֲבוּדָה זָרָה! עֲבוּדָה זָרָה וְוֹתְרִנִּית הֵיא הֲדָא הֵיא דְּכָתִיב נַעֲלָה בֵּיהוּדָה וּנְקִיעָנָה וּנְבַקְעָנָה אֵלֵינוּ וּנְמַלִּיךְ מִלְּךָ בְּתוֹכָהּ אֵת בְּן טְבָאֵל. אָמַר רַבִּי אַבָּא, חִזְרֵנוּ בְּכָל הַמַּקְרָא וְלֹא מִצִּינוּ מְקוּם שְׁשִׁמוֹ טְבָאֵל! אֲלֵא שְׁעוֹשָׂה טוֹבָה עִם עוֹבְדֵי. הַתּוֹרָה אָמְרָה וּבַחֵר אֹתוֹ מִכָּל שְׂבָטֵי יִשְׂרָאֵל לִי לְכֹהֵן, וְעֲבוּדָה זָרָה אֲוֶרְמָה וַיַּעַשׂ כִּהְנִים מִקְצוֹת הָעָם. אָמַר רַבִּי לָא מִן הַקּוֹצִים שְׁבָעָם, מִפְּסוּלָת שְׁבָעָם.

הַתּוֹרָה אָמְרָה לֹא יֵלִין חֶלֶב חַגִּי עַד בַּקָּר. וְעֲבוּדָה זָרָה אָמְרָה וְהִבִּיאוּ לְבַקָּר וּבְחִיכָם. הַתּוֹרָה אָמְרָה בְּיוֹם וּבְחִיכָם יֹאכַל וּמִמְחֵרָת. וְעֲבוּדָה זָרָה אָמְרָה לְשִׁלְשֵׁת יָמִים מְעַשְׂרֵתִיכָם. הַתּוֹרָה אָמְרָה לֹא תִזְבַּח עַל חֶמֶץ דָּם וּבְחִי. וְעֲבוּדָה זָרָה אָמְרָה וְקִטְר מִחֻמֵּץ תּוֹדָה. הַתּוֹרָה אָמְרָה כִּי תִדַּר נָדַר לֵה' אֱלֹהֶיךָ לֹא תֵאָחֵר לְשִׁלְמוֹ. וְעֲבוּדָה זָרָה אָמְרָה וְקִרְאוּ נְדוּבוֹת הַשְּׁמִיעוּ. אָמַר רַבִּי יוֹדָן אֲבִיו דְּרַבִּי מִתְנִיָּה: לֹא בָא הַכְּתוּב אֲלֵא לְהוֹפִיר גְּנִיין שֶׁל יִשְׂרָאֵל. יוֹם מְלַכְנָו הַחֲלוּ שָׂרִים חֶמֶת מִיַּין מִשְׁדֵּי יְדוּ אֵת לְצָצִים. יוֹם שְׁמֹלֵף יִרְבְּעָם עַל יִשְׂרָאֵל אֲתוֹן כָּל יִשְׂרָאֵל לְגִבְיָהּ בְּפִתֵי רְמִשָּׂא, אָמְרוּ

ליה, קום עבוד עבודה זרה! אמר לון אפתי רמשא הוא, אשתי ולא אשתי כל עמא שתו אלא אם אתון בען אולון ואתון בצפרא, הדיא הוא דכתיב פי קרבו כתנור לבם בארבעם כל הלילה ישן אפהם, כל הלילה לא ישן אפהם, בקר הוא בער פאש להכה.

בצפרא אתון לגביה, אמר לון, פדון אנא ידע דאתון בען אלא דאנא דחיל מסנהדרין דידכון דלא יקטלונני, אמרו ליה, אנן קטלין לון. הדיא הוא דכתיב כלם יחמו בתנור ואכלו את שפטיהם. רבי לוי אמר הרגום הדי מיה דת מר פי ימצא קלל. רבי לא אמר הורידן מגדולתן. יום מלפנו החלו שרים חמת מיין יום שנעשו בו שרים הולין.

[דף א' ע"ב] מי גרם להן חמת מיין שהיו להוטיין אחר מיין. משד ידו את לוצצים. פד הנה המי בר נש כשר הנה מייטיב גביה תרין ליצנין ואמרין ליה אי זה דור חביב מפל הדורות? אמר להן דור המדבר. ואיננו אמרין ליה ולא עבדון עבוס? והוא אמר לון בגין דחביבין לא איתענישון, והיננו אמרין ליה חשיו דמלכא בעי מיעבד בן, ולא עוד, אלא איננו עבדין חד, ודין עבד תרין. וישם את האחד בבית אל ואת האחד נתן בדן. נפוט ריהו של ירבועם, היא החליטתו. אמר רבי יוסי בר יעקב, במוצאי שמיטה מלך ירבועם על ישראל. הדיא הוא דכתיב מקח שבע שנים במעד שנת השמיטה בחג הסכות בבוא כל ישראל לראות את פני ה' אלהיך במקום אשר יבחר תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל באונייהם. אמר אנא מיתבעי מיקרי קאים אנא, ואיננו אמרין מלכא דאתרא קדם, ואין מיקרי תיניין גנאי הוא לוי ואין לא ניקרי ביון הוא לוי ואין מרפינו, אולון סלקין איננו שבקין יתי, אולין לון גבי רחבעם בן שלמה! הדיא הוא דכתיב אם יעלה העם הזה לעשות זבחים בבית ה' בירושלם ושכ לב העם הזה אל אדניהם אל רחבעם! מה עשה? עשה שני עגלי זהב וכתב על ליבן ו'הרגוד! אמר, כל מלך דיקום, יסתפל בון.

אמר רבי הונא חובר חברים מחכם. כל מי שהיה חובר, היה חוברו. אמר רבי הונא: ושחטה שטים העמיקו. שהעמיק ברשע. אמר, כל דמפרסים אנא קטיל ליה. אמר רבי אבין בר כהנא, אף שבתות ומים טובים מצינו שבדה להם ירבועם מלבו. הדיא הוא דכתיב ויעש ירבועם חג בחדש השמיני בחמשה עשר יום לחדש בחג אשר ביהודה ועל המזבח בן עשה בבית אל לזבח בחדש אשר בוא מלבו. מלכד כתיב. כמה דאת אמר מלכד שבתות ה'. תני עבר ונשא ונתן עמו מותר. רבי יעקב בר אחא רבי יוסי בשם רבי יוחנן, ואפילו ביום אידו! ותני בן, כפוח דברים אמורים? בנכרי שאינו מפירו, אבל בנכרי המפירו – מותר מפני שהוא כמקניה להן. תני נכנס לעיר ומצאן שמהון, שמח עמהון, מפני שאינו אלא כמקניה להן. חד דוקינר אוקיר לרבי יודן נשייא חד דיסקיא מלא דיגרין נסב חד מינהון ושלח ליה שארא, שאל לרבי שמעון בן לקיש, אמר יליד הנביא לים המלך! הרי במפירו הרי לשעבר, וריש לקיש אמר יליד הנביא לים המלך? אמר רבי אבהו: ואני לא שאלני רבן גמליאל ברבי מהו לילך ליריד, ואסרתי לו. והתני הולכין ליריד ולוקחין משם עבדים ושפחות ריש לקיש אמר לא סוף דבר עבדים ישראל, אלא אפילו נכרים, מפני שמקרבין תחת כנפי השכינה. מאי בדין? רבן גמליאל אדם קמן היה, וביקש רבי אבהו לגדרו, אבל רבי יודן נשייא אדם גדול היה וביקש ריש לקיש לגדרו הדבר. ניהא מלחשאי!

[דף ב' ע"א]

מלשאל מהו, מפני שהוא כמשיאו שם. ניהא מלחלותו, מלחלות מהו? מפני שהוא כמשיאו שם. ניהא מלפרעו, מליפרע מהו? שלא יאמר עבד"ם שלו סייעה.

רבי בא בר טבליי בשם רב: אם היתה מלוח אוכדת - מותר. ותיני כן, מלוח אוכדת בעדים. אין מלוח אוכדת בשטר. אפילו מלוח בשטר אוכדת היא, שלא בכל שעה אדם זוכה לפרוע חובו. מאי פדון? מלוח אוכדת - שלא במשכון. אין מלוח אוכדת - במשכון. אשפח תני על קדמייתא, מלוח אוכדת בעדים, אין מלוח אוכדת בשטר.

תמן תנינן, רבי יודה אומר: אשה, לא תסוד, מפני שניבול הוא לה. רבי חנינה ורבי מנא, חד אמר, בסיד שהיא מתירתו במועד נחלקו, אבל בסיד שמתירתו לאחר המועד - אסור. והרנא אמר: בסיד שהיא מתירתו לאחר המועד נחלקו, אבל בסיד שמתירתו בתוך המועד מותר. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא. מן מה דאמר רבי חנינה רבי יוסי בשם רבי יוחנן, רבי יהודה פדעתייה, כמה דרבי יהודה אמר תמן: ניבול שעה - ניבול, כן הוא אמר הכא: צרת שעה - צרה. תווי דו אמר בסיד שהיא מותר בתוך המועד נחלקו, אבל בסיד שהיא מותר לאחר המועד - אסור.

אומנים ישראל שהיו עושין עם הנכרי באידן, בתוך ביתו - אסור. בתוך בתיהן - מותר. רבי שמעון בן אלעזר אומר: כמה דברים אמורים? בתלוש מן הפרקע, אבל במחובר לפרקע אסור. בעיר אחרת, בין כך ובין כך מותר. מהו בין כך ובין כך מותר? בין בתלוש בין במחובר, בין בשכיר בין בקיבולת. אמר רבי לא: בין בתלוש בין במחובר, ובלבד בקיבולת. רבי שמעון בר ברסנה בשם רבי אחא: בשבת ובאבל ובעבודה זרה - הלכה כרבי שמעון בן אלעזר. חברייא אמרי: טעמא דרבי ישמעאל משום בריה דמוזעא. אמר רבי

[דף ב' ע"ב]

בא: מין שהוא יודע שאסור לה לישא וליתן עמו - הוא ממעט בשמחת אידו. מה מפקה מביניהון? למפור לו דברים שאינן מתקיימין, על דעת חברייא - אסור. על דעת רבי בא - מותר.

רבי יודן, קרייא מסייע למה דאמרי חברייא, וביום עשרים וארבעה לחדש השביעי נאספו בני ישראל בצום ובבכי ובשקים ואדמה עליהם. ולמה לא אמר בעשרים ושלשה? משום בריה דמוזעא. אין נימא דהוה בשוכתא? לית יכיל, דאת מחשב ואת משכח צומא רבא כחד בשוכא. ומה פה? ולית רבי הוניה מיכל למאן דמעבר ליה מן אתריה? אמר רבי יוחנן בר מדייא: אנא חשב יתה ולא הוה בשוכתא.

הלכה ב' מתני' אילו הן אידיהון של עבד"ם. קלגדם וסטרנלייא וקרסמים ויום גינוסיא של מלכים ויום הלידה ויום הפיתה, דברי רבי מאיר. וחקמים אמורים: כל מיתה שיש בה שריפה - יש בה עבודה זרה. ושאין בה שריפה - אין בה עבודה זרה.

גמרא רב אמר: עידיהן. ושמואל אמר: אידיהן. מאן דאמר עידיהן, ועידיהם המזה. מאן דאמר אידיהן, בי קרוב יום אידם.

רב אמר: מאבריס. ושמואל אמר מעבריין. מאן דאמר מאבריין, מוסיפין לה אבר. מאן דאמר מעבריין, באשה מעוברת.

רב אמר: יאותו. ושמואל אמר: יעותו. מאן דאמר יאותו, אך בזאת נאות לכם. מאן דאמר יעותו, לדעת לעות את יעף דבר.

רב אמר: קלגדם אדם הראשון התקינו, פינן דהמא ליליאי ארידי, אמר אי לי שמוא שפתוב בו הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב שמוא יבוא לנשכיני ואמר אך חשך ישופני.

[דף ג' ע"א]

פינן דהמא איממא ארדי, אמר קלגדם קלון דיאו. ואיתא כמאן דאמר בתשרי נברא העולם. ברם כמאן דאמר בניסן נברא העולם, ידע הנה.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: מאן סבר בראש השנה נברא העולם? רב. דתני בתקיעתא דבי רב, זה היום תחילת מעשיך וזרון ליום ראשון וכו'. הוי בראש השנה נברא העולם.

רבי יוחנן לא אמר בן, אלא מלכות מצרים ומלכות רומי היו עושין מלחמה אילו עם אילו. אמרו, עד מתי אנו הורגין בפולמוס זה עם זה? בואו ונתקין שכל מלכות שתאמר לשר צבא שלה פול על הרבך וישמע לה, תתפוס המלכות תחילה. דמצרים, לא שמע לון. דרומי, הנה תפון חד גבר סב והנה שמייה יינזכרים. והוי ליה תריסרי בני, אמרו ליה שמע לן ואנו עושין בניך דיובסין ואיפרכין ואיסטרטליטין, ושמע לון. בגין כן צווחין ליה קלגדם יינזכרים. מן יומא דבתריה מתאבלין עליו מילני אימירא.

אמר רבי יודן ענתודרייא: מאן דזרע מלופחין בההוא יומא – לא מצלחין. רב אמר: קלגדם אסורה לכל. רבי יוחנן אמר, אין אסורה אלא לפלחין בה. סטרנלייה, אסורה לכל. רבי יוחנן אמר: בין קלגדם בין סטרנלייה אינה אסורה אלא לפלחין בה.

חברייא בעי: נשי דפלחין, בפלחין. רבי אבהו בעי: והדא טקסים דקיסריין, מפיון דסוגיאי שפרין בפלחין היא.

הדא טקסים דדוקים צריכה. רבי ביבי שלחיה רבי זעירא דיובון ליה עזיל קמן מן סטרנלייה דביישון. אתא גבי רבי יוסי, סבר דמורה ליה בהדא דרבי יהושע בן לוי שרי, והורי ליה בהדא דרבי יוחנן אסור!

רב אמר: קלגדם לפני תקופה שמונה ימים. סטרנלייא, לאחר תקופה שמונה ימים. אמר רבי יוחנן: פרוקטו ראשה של תקופה. רבי בא בשם רב: שלשה זמנים בכבל, ושלשה זמנים במדיי. שלשה

זמנים בכבד, מהזרי וכנוני וכנוותה. שלשה במדיי, נוסרדי ותייריסקי ומהירקנה. רבי הונה בשם רב נחמן בר יעקב: גרום בשני באדר בפרס, בעשרים באדר. במדי.

סמירנליה, שנאה טמונה, שונא נוקם ונוטר. היה מה דאת אמר וישטם עשו את יעקב. אמר רבי יצחק בי רבי לעזר: ברומי צווחין ליה סמוריייה דעשו.

וקרמוסים, יום שתפשה בו רומי מלכות. ולא בכר תניתה? אמר רבי יוסי בי רבי בון, פעם שנייה.

אמר רבי לוי: יום שנתחתן שלמה לפרעה נכה מלך מצרים – ירד מיכאל ונעץ קנה בים והעלה שלעמוט ונעשה חורש גדול. וזה הוא פרך גדול שברומי. יום שהעמיד ירבעם שני עגלי זהב – באו רומם ורומלים ובנו שני צריפים ברומי. יום שנסתלק בו אליהו – הועמד מלך ברומי, ומלך אין באדום נצב מלך.

יום גנוסויא של מלכים.

[דף ג' ע"ב]

ויהי ביום השלישי יום הולדת את פרעה. יום הלידה ויום המיתה. עד כאן לציבור, מיכן ואילך ליחיד ובתיב בשלום תמות ובמשרפות אבותיך הראשנים וגו'. ביני מתניתא, כל מיתה שיש בה עישון ושריפה – יש בהן עבודה זרה. ושאיין בה עישון ושריפה – אין בה עבודה זרה.

הלכה ג' מתני' יום תגלחת זקנו ובלוריתו, יום שעלה בו מן הים, יום שיצא בו מבית האסורים, ונקרי שעשה משתה לבנו – אינו אסור אלא אותו היום ואתו האישי.

גמרא מה? אותו היום בכבד, או אותו היום בכל שנה? והתני תגלחתו ותגלחת בנו אסורה! תיפתר שגילוהו שניהן כאחת. והתני משתהו ומשתה בנו אסורה! תיפתר, שגילוהו שניהן כאחת, שנשאו נשים. והתני לידתו ולידת בנו אסורה! אית לך מיכר שנולדו שניהן כאחת? תיפתר בהווא דלא אספיק מיעבר ביומיה עד דאיתיליד ליה בר, ועבד בהדא. תני לא ישלח לו חביות מכורות לחנוני מפני שהוא כמזענו מענת הנם.

לא יסרב אדם בתבירו לארהו בשעה שאינו רוצה. לא ירפה לו בתקרובת בשעה שהוא יודע שאינו מבקש. מהו בתקרובת? רחוץ בנזווי אחר, ובירושלם היה הופך

[דף ד' ע"א]

עיקליה דימינא לשמאלא. תני: עיר שיש בה נכרים וישראל, אם נותנין הנכרים לגבאין – גובין מהן ומישראל. ומפרנסין עניי נכרים ועניי ישראל, ומבקרין חולי נכרים וחולי ישראל, נחמים אבילי נכרים ואבילי ישראל, וקוברין מייתי נכרים ומייתי ישראל, ומכניסין פלי נכרי וכלי ישראל, מפני דרבי שלום.

גירודאי שאלון לרבי אמי, יום משתה של נכרים מהו? וסבר מישרי לון מן הדא מפני דרבי שלום. אמר ליה רבי בא: והתני רבי חייה, יום משתה של נכרים אסור! אמר רבי אמי: איילוא רבי בא, היה לנו להתיר עבודה זרה שלחן, וברוך המקום שריחקנו מהם.

הלכה ד' מתני' עיר שיש בה עבודה זרה, הוציא לה – מותר. היה הוציא לה עבודה זרה, תוכה – מותר. מהו לילך לשם? בזמן שתדרך מיוחדת לאותו מקום – אסור. ואם יכול לילך בה למקום אחר – מותר. עיר שיש בה עבודה זרה והיו בה חנויות מעוטרות ושאינן מעוטרות, זה היה מעשה בבית שאן, ואמרו חכמים, המעוטרות – אסורות, ושאינן מעוטרות – מותרות.

גמרא הא תוכה אסור. מפני שיש בה צלם אחד והא תוכה אסור? ריש לקיש אמר: ביריד שנו. ומה בין תוכה לחוצה לה? תוכה שנהנה מן המכס – אסור. הוציא לה – מותר, שלא נהנה מן המכס. ואם היה הוציא לה נהנה מן המכס, אף הוציא לה – אסור.

[דף ד' ע"ב]

והתני: הולכין ליריד ולוקחין משם עבדים ושפחות ובהמה! ריש לקיש אמר: לא סוף דבר עבדים ישראל, אלא אפילו עבדים נכרים שמקרבן תחת כנפי שכינה. והתני, לקח משם כסות – תשרף, בהמה – תיעקר, מעות – יוליכם לים המלח. ניהא כסות תישרף, מעות יוליכם לים המלח. בהמה תיעקר? והתני, הולכין ליריד ולוקחין מהן עבדים ושפחות ובהמה! רבי שמעון בן לקיש אמר: לא סוף דבר עבדים ישראל, אלא אפילו עבדים נכרים שמקרבן תחת כנפות שמים! תיפתר ישראל ישראל. והתני: המוכר עבדו לנכרים – דמיו אסורין! עוד היא תיפתר ישראל ישראל.

ישראל שהולך ליריד – לוקחין ממנו מפני שהוא כמציל מידן. ובהזירה – אסור, שנתנה מחמת עבודה זרה, ובנכרים בין הולכין בין באין – מותר.

רבי בא בריה דרבי חייה בר בא בשם רבי יוחנן: אם היה פונדק – מותר. רבי זעירא בעי: ביריד אסור, ובפונדק מותר? דילמא בפרגמטיא אמרה רבי יוחנן. אתא רבי בא בריה דרבי חייה בר בא בשם רבי יוחנן, אם היה פונדק מותר, בפרגמטיא. אמר רבי יוחנן, רבי אבהו בשם רבי יוחנן: החליף בהמה בעבודה זרה – אסורה. רב הסדא בעי: איילו השתהוה לה – לא אסרה, מפני שהחליף בהמה בעבודה זרה אסרה? דילמא בפרגמטיא שנגנסה קודם ליריד איתאמרת.

[דף ה' ע"א]

אתא רבי זעירא, רבי אבהו בשם רבי יוחנן: החליף בהמה בעבודה זרה – אסרה, בפרגמטיא שנגנסה קודם ליריד איתאמרת.

אמר רבי אבהו: אסור לעשות חבילה ביריד. ותני בן לא ישאל בשלמו במקום שהוא מתחשב, מצאו לפי דרכו – שואל בשלמו בכובד ראש.

רבי חייה בר ווה שלח מיזבון ליה סנדל מן ירידה דצור אמר ליה רבי יעקב בר אהא, ואת מלוקחי יריד? אמר ליה, ואתה לא לקחת קלוסקין מימיה? אמר ליה: שנייא היא, דמר רבי יוחנן, לא אסרו דבר שהוא חי נפש. רבי שמעון בן יוחנן שלח שאל לרבי שמעון בן יוצדק, לית את בדיק ליה אהן ירידה דצור מהו? אמר ליה, אין יהב תרתין ליטרא דפילפלין לאיסרנה. עאל ואשבה פתיב תמן, אגא דיקלטיאגוס מלקא שכנית אהן ירידה דצור לגדיה דארקלים אחי תמניא יומין.

רבי יצחק בר נחמן שאל לרבי חנינה: יריד עזה מהו? אמר ליה הלכת לצור מימיה וראית ישראל ונכרי שהן שותפין בקדירה ואינו הושיש שמה ניצר הנכרי בקדירה? וקשיא, הוא שאל ליה דא ומגיב ליה דא! אלא, בגין דלית רבי חנינה אמר מילה דלא שמעה מיזמוי, בגין בן דוא שאל ליה דא ומגיב ליה דא. אתא רבי יוסי בי רבי בון, אבא בר בר חנה בשם רבי יוחנן: לא אסרו אלא בגון ירידה של בומנה. ותני בן: שלשה ירדין הן, יריד עזה, יריד עבו, וירידה של בומנה. והמהוור שבבולן – יריד בומנה. מהו לילף לשם? אם היה אכסנאי – אסור. בן עיר – מותר. שוירה – מותר, שכן דרף שוירה לילף בכל מקום.

במה מעושרות? רבי יוחנן אמר: בהדס. רבי שמעון בן לקיש אמר: בשאר כל המינין. על דעתיה דרבי יוחנן, הכל אסור. על דעתיה דריש לקיש, אינו אסור אלא התוספת. הוה עבד? הוה למוד להוציא חמש קופות והוציא עשר, אין תימר משם עיתור – אסור. אין תימר משם פרקסים – מותר.

[דף ה' ע"ב]

הלכה ה' מתני' אלו דברים אסורים למכור לנכרים, ואיצטרובילין, ובנות שוח בפטוטרויתיהן, ולבונה, ותרנגול לבן. רבי יהודה אומר: מוכר הוא לו תרנגול לבן בין התרנגולין. בזמן שהוא בפני עצמו – קוטע אצבעו ומוכרו, שאין מקריבין חסר לעבודה זרה. ושאר כל הדברים, סתמן – מותר, ופירושן – אסור. רבי מאיר אומר: אף דקל טוב והצר ונקלבים אסור למכור לנכרים.

גמרא שמעון בר בא בשם רבי יוחנן: בנות שוח בפטוטרויתיהן, ואיצטרובילין בפטוטרויתיהן. ולבונה, תני, אם היתה חבילה – מותר. וכמה היא חבילה? רבי יהודה בן בתירה אומר: חבילה של לבונה אין פחות מחמשה מנין.

אם היה בומר – אסור. רופא – מותר. תגר – מותר. תגר חשוד – אסור. אגן תנן תרנגול לבן. תני רבי חייה: תרנגול סתם. מתניתין צריכה למתניתא דרבי חייה, ומתניתא דרבי חייה צריכה למתניתין. אילו תנינן ולא תני רבי חייה, תנינן אמרין לא אמרו אלא תרנגול לבן, אבל תרנגול סתם אפילו בינו לבין עצמו מותר, הוי צורכה למתניתא דרבי חייה. או אילו תנא רבי חייה ולא תנינן אגן, תנינן אמרין לא אמר אלא תרנגול סתם, הא תרנגול לבן, אפילו בינו לבין תרנגולין אסור. הוי צורכה למתניתין וצורכה למתניתא דרבי חייה.

אמר רבי בון בר הדיה: תרנגול למבור – מוכר לו תרנגול לכן. תרנגול לכן למבור, נימר בינו לבין עצמו – אסור, בינו לבין התרנגולין – מותר.

רבי בון בר הדיה בעי: ראה תרנגולין רועין באשפה ותרנגול לכן ביניהן, ואמר של מי, כמי שפיים? היה חסר? קרייא אמר שמקריבין חסר לעבודה זרה, וכי תגישון עור לזבוח אין רע! הדיא אמרה שמקריבין חסר לעבודה זרה.

רבי מאיר אומר: אף דקל טוב ותצד ונקלבים – אסור למבור לנכרים. רבי חמא בר עוקבה אומר: קורייטה. רבי לעזר בי רבי יוסי אומר: מין הוא ושמו חצדא. עבר ומכר? ייבה פיי דמר רבי לעזר, עבר ובנה – מותר, וכא, עבר ומכר – מותר.

[דף ו' ע"א]

הלכה ו' מתני' מקום שנהגו למבור בהמה דקה לנכרים – מוכרין. מקום שנהגו שלא למבור – אין מוכרין. (ואל ישנה אדם מפני המולוקת). ובכל מקום אין מוכרין להן בהמה גסה, עגלים וסוּיָהוּם, שלימין ושבורין. רבי יהודה מתיר בשבורה. בן בתירא מתיר בפסם.

גמרא מה, ומותר לגדל? אמר רבי בא: בגזן מהיר שהוא ששה עשר מיל על ששה עשר מיל.

הוון בעיי מימר, מאן דמר מותר למבור, מותר (לגדל) לייחד. ומאן דמר אסור למבור, אסור לייחד. רבי יונה, רבי לעזר בשם רב, ואפילו למאן דמר מותר למבור, אסור לייחד. מה בין למבור, מה בין לייחד? בשעיה שמוכרה לו – בהמתו של עבו"ם היא. בשעיה שהוא מייחדה לו – בהמתו של ישראל היא, והוא חשוד עליה.

מקום שנהגו שלא למבור אין מוכרין. למה? מפני שמוציאה מידי גיזה. הגע עצמך שהיתה עזו מפני שמוציאה מידי בכורה. הגע עצמך שהיה זכר! מפני שמוציאו מידי מתנות. מעתה, היטין אל ימבור לו מפני שמוציאו מן החלה! וזן ושמן אל ימבור לו מפני שמוציאו מן הכרחה!

בכל מקום אין מוכרין להן בהמה גסה. למה? בהמה גסה יש בה חיוב הטאת, ובהמה דקה אין בה חיוב הטאת. ואינו חולב? ואינו גוזז? אמר, תפן היא מתחייבת, פרם חקא הוא מתחייב. מפיון שהוא מוכרה לו, לא בבחמתו של נכרי היא? רבי אמי בכליאי בשם רבנן דתמן: פעמים שמוכרה לו לנפיון, והוא מחזירה לאחר שלשה ימים, ונמצא עובד עבודה בבחמתו של ישראל. מעתה לנפיון אסור, שלא לנפיון מותר! זו מפני זו. עבר ומכר, קונסין לו? בשם שקונסין לו להלכה, כך קונסין לו למנהג?

[דף ו' ע"ב] ומניין שקונסין לו למנהג? חד בר נש זבין גמליה לארמאי, אתא עובדא קומי ריש למיש, וקנסיה בדיפלא, בגין דיהזור ליה גמלא. אמר רבי יוסי בי רבי בון: לפרסור קנס, והוון צווחין ליה ברא דמסרסר לארמאי.

רבי שמעון בן לקיש – גרבי יודה. דתני בשם רבי יודה, הלוקח בהמה מן הנכרי וילדה בכור – מעלה עמו בשוייו ונותן חצי דמים לכהן. נתנה לו בקבלה, מעלה עמו עד כמה דמים בשוייו ונותן כל הדמים לכהן. והכמים אומרים: הואיל ואצבע הנכרי באמצע נפמרה מן הכבודה. רובה דרבי שמעון בן לקיש מדרבי יודה. מה דמר רבי יודה, משום הילכות כבודה. ומה דמר רבי שמעון בן לקיש, להילכות בהמה גסה.

רבי יהודה מתיר בשבורה. לא אמר רבי יהודה אלא בשבורה שאינו יכולה להתרפות. אמרו לו: והלא הוא מביא לה זכר והוא רוכעה והיא יולדת! אמר להן: אף אני לא אמרתי אלא בסוס זכר שאינו יכול להתרפות. אמרו לו: והלא מביא לו נקיבה והיא רוכעת מפניו והיא יולדת! רב אבין בשם רבנן דתמן: זאת אומרת שאסור להמציא להן עוברין.

תמן תנינן: הלוקח עובר המורו של נכרי, והמוכר לו, אף על פי שאינו רשאי, והמשתתף לו, והמקבל ממנו, והנותן לו בקבלה – פטור מן הכבודה. רבי חגי בעא קומי רבי יוסי: לית הדא אמרה שאסור להמציא להן עוברין! אמר ליה כבר קדמך רב אבין בשם רבנן דתמן: זאת אומרת, שאסור להמציא להן עוברין.

בן בתירה מתיר בסוס. לא אמר בן בתירה אלא בסוס זכר שהורג בעליו במלחמה. יש אומרים: שרץ אחר הנקיבות. ויש אומרים: שעומד ומשתין. מה ביניהון? סרים. מאן דמר שרץ אחר הנקיבות, אינו רין. ומאן דמר עומד ומשתין, אף זה עומד ומשתין. רבי תנחום בר חייה: לכשיזקין בודנו בריחים.

רבי יוסי בי רבי בון בשם רב הונא: בן בתירה ורבי נתן, שניהם אמרו דבר אחד. דתני: הוציא מן הבהמה ומן החיה ומן העופות, בין חיים בין מתים – חייב. רבי נתן אומר: מתים – חייב. חיים – פטור. ורבנן, אית להון חייב הטאת ואינו מתיבין ליה אכנ? בשיטתו השיבוהו, בשיטתך שאתה אומר משום שבות, אף אגא אית לי לכשיזקין בודנו בריחים!

רבי אומר: אמר אני שאסור משום שני דברים. משום פלי זיין ומשום בהמה גסה. ותני בן, חיה גסה – בבהמה דקה. מאן תניתה רבי? דברי חכמים. רבי ביסנא, רבי חנן בר בא בשם רב: חיה גסה – בבהמה גסה.

[דף ז' ע"א]

הלכה ז' מתני' אין מוכרין להם דובים ואריות, ולא כל דבר שיש בו נזק לרבים. אין בונין עמקן בסילקי, וגרדון, ואיסטדייא, וביתה. אבל בונין עמקן דימוקיאות ומרחצאות. הגיעו לכיפה שמעמידין בה עבודה זרה – אסור לבנותה.

גמרא הא דבר שאין בו נזקא לרבים – מותר. מתניתא דברי דתני: הרוצה את הנחשים ואת התפרים, מוקיזן, מופיזן, מוליוזן, מילרין, מילריה, סגירלוזן, סגירריה – הרי זה אסור משום מושב

מסכת שביעית פרק שישי

מיין וחמץ. שהשמן - דרכו לסיכה, ויין וחמץ - אין דרכן לסיכה:

ו. לא יתן אדם שמן של שביעית על גבי טבלא של שיש להתעגל עליה. רבן שמעון בן גמליאל מתיר שמן של שביעית. אין סכין אותו בידים טמאות. נפל על בשרו - משפשו אפלו בידים טמאות:

ז. שמן של שביעית - אין חוסמין בו תנור וכירים. ואין סכין בו מנעל וסנדל. לא יסוף את רגלו שמן והוא בתוך מנעל. ולא יסוף את רגלו והוא בתוך סנדל. אבל סף את רגלו ונתנה למנעל. סף את רגלו ונתנה לסנדל. סף אדם את עצמו שמן של שביעית, ומתעגל על גבי קטבליא חדשה ואינו חושש:

ח. אין מפטמין שמן של שביעית. אבל לוקחין שמן ערב לסיכה מכל מקום. שמן של שביעית - אין נותנין אותו לתוך המדורה. רבי יוסי אומר: טובל בהן עץ, ונותנו לתוך מדורה. מסיקין בגפת ובנגין של שביעית. אבל אין מדליקין באגוזים, ואין מסיקין בזיתים:

ט. אין מוכרין פרות שביעית: לא במדה, ולא במנין, ולא במשקל. ולא יהא מודד את החבית ומוכרה כמות שהיא. כלפלה, ומוכרה כמות שהיא. אלא אומר לו: 'חבית זו אני מוכר לך בדינר', 'כלפלה זו אני מוכר לך בטריסית':

י. לא ימלא את הפלפלה ויוצא ומוכרה בשויק. אף בשאר שני שבוע - אסור, שזו דרך הרמיות:

יא. בית שמאי אומרים: אין מוכרין פרות שביעית במעות, אלא בפרות, כדי שלא

א. שביעית - נתנה לאכילה לשתיה ולסיכה, לאכול דבר שדרכו לאכל, ולשתות דבר שדרכו לשתות, ולסוף דבר שדרכו לסוף. כיצד לאכל דבר שדרכו לאכל? אין מחיבין אותו לאכל קנובת של ירק, ולא פת שעפשה, ולא תבשיל שעבר צורתו. כיצד לשתות דבר שדרכו לשתות? אין מחיבין אותו להיות גומע אניגרון ואסנגרין, ולשתות יין בשמריו:

ב. החושש בגרונו - לא יערענו שמן, אבל נותן שמן הרבה לתוך אניגרון ובולע. החושש בשניו - לא יגמע בהן את החמץ ויהא פולט, אבל מגממע ובולע ומטביל כדרכו ואינו חושש:

ג. כיצד לסוף דבר שדרכו לסוף? סף אדם שמן על גבי מכתו, ובלבד שלא ישול במוך ויתן על גבי מכתו. החושש בראשו, וכל מי שעלו בו חטטין - סף את השמן ואין סף יין וחמץ, שהשמן - דרכו לסיכה, יין וחמץ - אין דרכן לסיכה:

ד. יין של שביעית שנפל לתוך המורים - צריך לבער. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: הרי הוא כמבער. נותן אדם דבלה וגרוגרות לתוך התבשיל, כדרך שנותן את התבלין, ולא יסתם להוציא מהן משקין, ובתבלין - מתר מפני שהיא מלאכתן. צורר את התבלין ונותנו לתוך התבשיל, אם בטל, טעמן - מתרים, ואם לאו - אסורין:

ה. אין עושין את היין אלונתית, ואת השמן ערב, ואם עשה את היין אלונתית ואת השמן ערב - סף את השמן ואין סף

י. קח בָּהֶן קָרְדָּם. וּבֵית הַלֵּל מִתִּירִין. אֵין מוֹכְרִין פְּרוֹת שְׁבִיעִית לְחֹשֶׁד עַל הַשְּׁבִיעִית, אֶלָּא מִזֶּן שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת. בְּמָה דְּבָרִים אָמורִים? בְּדָבָר הַמִּתְקִים. אֶבֶל דְּבַר שְׂאִין מִתְקִים, אֶפְלוּ מֵאָה סְעוּדוֹת - מִתָּר:

יב. אֵין מוֹכְרִין וְאֵין לוֹקְחִין מִן הַפּוֹתֵי וּמִן הַנִּכְרֵי פְרוֹת שְׁבִיעִית. אֲחֵרִים אֹמְרִים: מוֹכְרִין לְכוֹתֵי עַד אַרְבַּע אֶסְרוֹת:

יג. הַלוֹקֵחַ מִן הַנִּחְתּוֹם כֶּכֶר בְּפוּנְדִיּוֹן, וְאָמַר לוֹ: 'שְׂאֵלְקֵט יִרְקוֹת שְׂדֵה וְאָבִיא לְךָ' - מִתָּר. רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי נַחֲמִיָּה אוֹסְרִין:

יד. חֲמִשָּׁה שְׁהִיוּ מְלַקְטִין יִרְק - לֹא יֵהָא אֶחָד מוֹכֵר לְכֹלָם, אֶלָּא אֶחָד מֵהֶן מוֹכֵר שְׁלוֹ וְשִׁלְהוֹן. חֲמִשָּׁה אַחִין שְׁהִיוּ מְלַקְטִין יִרְק - אֶחָד מוֹכֵר עַל יְדֵי כֶּלֶן, וּבִלְבַד שְׁלֹא יַעֲשׂוּהוּ פְלִטָּר:

טו. חֲנוּנֵי שְׁהִיָּה מַגְדֵּל יִרְק שֶׁל שְׁבִיעִית - לֹא יֵהָא מַחֲשָׁב שְׁכָרוּ מִיִּרְק, אֶלָּא מַחֲשָׁב הוּא מֵיָּין וּמִשֶּׁמֶן, שְׁכַר בְּטָלָה:

טז. לֹא יֵאמַר אָדָם לְחִבְרוֹ: 'הַעֲלֵה אֶת הַפְּרוֹת אֵלַי לִירוּשָׁלַיִם לְחִלְקִי'. אֶלָּא אוֹמֵר לוֹ: 'הַעֲלֵם שְׁנֵאֲכֹלָם בִּירוּשָׁלַיִם וְשִׁנְשִׁתָּהּ אֲנִי וְאַתָּה'. וְכֵן לֹא יֵאמַר אָדָם לְעַנִּי: 'הִילָךְ סִלַּע זֶז וְהִבֵּא לִי לֶקֶט הַיּוֹם'; 'הִבֵּא לִי שְׂכָחָה הַיּוֹם'; 'הִבֵּא לִי פֶּאֶה הַיּוֹם'. אֶלָּא אוֹמֵר לוֹ: 'בְּלֶקֶט שְׁתִּבִּיא הַיּוֹם'; 'בְּפֶאֶה שְׁתִּבִּיא הַיּוֹם':

יז. וְכֵן מִי שְׁהִיָּתָה בִּידוֹ סִלַּע שֶׁל שְׁבִיעִית, וּמִבְּקֵשׁ לֶקַח בָּהּ חִלּוּק - הוֹלֵךְ אֶצֶל חֲנוּנֵי וְאוֹמֵר לוֹ: 'תֵּן לִי בְּזַה פְרוֹת', וְנוֹתֵן לוֹ. וְהֵלָּה אוֹמֵר לוֹ: 'הֲרֵי פְרוֹת הָאֵלוּ נְתוּנִין לְךָ בְּמִתְנָה'. וְהֵלָּה אוֹמֵר: 'הֲרֵי סִלַּע נְתוּן לְךָ בְּמִתְנָה'. וְהוּא נוֹתֵן לוֹ חִלּוּק בְּמִתְנָה. פְּרוֹת שְׁבִיעִית - אֵין לוֹקְחִין בָּהֶן מִיָּם וּמִלַּח. [רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: לוֹקְחִין בָּהֶם מִיָּם וּמִלַּח]:

יח. פְּרוֹת שְׁבִיעִית - אֵין נוֹתֵנִין אוֹתָן, לֹא לְתוֹף הַמְשַׁרְהָ, וְלֹא לְתוֹף הַכְּבוֹסָה. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: נוֹתֵנִין אוֹתָן לְתוֹף הַכְּבוֹסָה. הַחֲמֵרִין, וְהַגְּמָלִין, וְהַסְּפִינִין, שְׁהִיוּ עוֹשִׂין בְּשְׁבִיעִית, שְׂכָרָן - שְׁבִיעִית:

יט. זֵיתִים שֶׁל שְׁבִיעִית - אֵין עוֹשִׂין אוֹתָן בְּקִתְבֵי'. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מִתִּיר. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וּבֵית דִּינּוֹ הִתְקִינוּ, שְׁהִיוּ עוֹשִׂין אוֹתָן בְּקוֹתֵב. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: טוֹחֲנִין בְּרַחֲמִים שְׁלֹא נִטְחֵן בָּהּ בְּשֶׁאֵר שְׁנֵי שְׁבועֵי. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: כּוֹתֵשׁ וּמִקְפָּה בְּעֶרְבָה:

כ. עֲנָבִים שֶׁל שְׁבִיעִית - אֵין דוֹרְכִין אוֹתָן בְּגַת, אֶבֶל דוֹרְכִין אוֹתָן בְּעֶרְבָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: דוֹרְכִין בְּיָד, בְּתַבִּית. תְּאֵנִים שֶׁל שְׁבִיעִית - אֵין עוֹשִׂין אוֹתָן דְּבִלָּה, אֶבֶל עוֹשִׂין אוֹתָן גְּרוּגְרוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מְמַעֵף וּמַגְנֵב בְּיָד:

כא. מְפָרְרִין רְמוּנִין לְעִשׂוֹתָן פְּרֵד². וְסוֹחֲטִים עֲנָבִים לְעִשׂוֹתָן צְמוּקִים. אֵין לוֹקְחִין תְּרוּמָה בְּדָמֵי שְׁבִיעִית, שְׁלֹא יִבְיֹאֵה לְיַדֵי פְּסוּל. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מִתִּיר:

² שְׁמוּזִיאַ לְחִלּוּחִית הַרְמוּזִין וְנִעֲשָׂה כְּמוֹ צְמוּקִים בְּעֲנָבִים.

¹ עֵין גְּדוּל שְׁנוּתָנִים עַל הַיּוֹתִים כְּבֵית הַבַּד, וְאוֹסֵר, דְּהוּא כְּדָרְךָ הַבּוֹצְרִים.

מסכת שביעית פ"ק שביעי

א. אין מחללין מעשר שני על פרות שביעית. ואם חללו - יאכלו כחמור שבהן. פרות שביעית ופרות מעשר שני שנתערבו - יאכלו כחמור שבהן. פרות שביעית שלקח בהן דברים אחרים - יאכלו כחמור שבהן. פרות מעשר שני שלקח בהן דברים אחרים - יאכלו כחמור שבהן:

ב. חמר בשביעית שאין במעשר שני, ובמעשר שני שאין בשביעית. שהשביעית עשה בה את המפקר - כשמור. ופסלת אוכלין - כאוכלין. ואוכלי אדם כאוכלי בהמה. וקלפי אגוזים וקלפי רמונין כיוצא בהן, מה שאין כן במעשר שני:

ג. שביעית - מתחללת על הכל. ומעשר שני - אין מתחלל אלא על המעות בלבד. שביעית - מתבערת מכל מין ומין. ומעשר שני - כל המינים מתבערין כאחד. שביעית - היא ודמיה אסורין. ומעשר שני - או הוא או דמיו אסורין. שביעית - אין לוקחין בה זבחי שלמים, מה שאין כן במעשר שני:

ד. חמר במעשר שני, שמעשר שני - קונה את הקנקן ואוסר דמיו. ערובין³, ספק ערובו - כל שהוא, וטעון חמש, וטעון ודוי, ואסור לאונן, ולא הטר לאכילה אלא בפדיון, ואין מדליקין בו את הנר, מה שאין כן בשביעית:

ה. אחד שביעית ואחד מעשר שני - מחללין אותו על חיה ועוף, ועל בהמה -

בעלת מום, בין חיים ובין שחוטין; דברי רבי. ונחמים אומרים: לא אמרו, אלא בזמן שהן שחוטין:

ו. אחד שביעית ואחד מעשר שני - אין פורעין מהן מלוה וחוב. אין משלמין מהן גמולין, ואין פודין בהן שבויין, ואין עושין בהן שושבינות, ואין פוסקין מהן צדקה. אבל משלמין מהן דבר של גמילות חסדים, וצריכין להודיע, ונותנין אותו לחבר עיר בטובה:

ז. שלש ארצות לבעור: יהודה, ועבר הירדן, והגליל. שלשתן - של שלש שלש ארצות. למה הזכרו הנה העמק והשפלה? לפי שאין אוכלין מבהר על שבעמק, ולא מבעמק על שבהר. אלא: הר והורו, עמק ועמקו, שפלה ושפלתו:

ח. ובסוריא - לא אמרו שלש ארצות, אלא: אוכלין מן הראשון, עד שיכלה האחרון שבה. רבי שמעון אומר: לא אמרו שלש ארצות - אלא ביהודה. ושאר כל ארצות - אוכלין והולכין עד שיכלה מבית אל ומגדרה של קסרין. איזה הוא הר שלה? זה הר המלך. שפלה? זו שפלת דרום. לוד - עמק שלה מעין גדי ועד יריחו:

ז, ט, איזה הוא עמק שבגליל? כגון גנוסר ותברותיה. רבי שמעון כן אלעזר אומר: איזה הוא הר שבעבר הירדן? כגון חרים וכמרוגדר ותברותיה. שפלה שלה - חשבון וכל עריה שבמישור, דיבון ובמות בעל ובית בעל מעון. עמק שלה - כגון בית נמרה רמתה ותברותיה. רבן

³ שנתערב מעשר שני בחליו.

שמעון בן גמליאל אומר: סימן להרים - מילין. סימן לעמקים - דקלים. סימן לנחלים - קנים. סימן לשפלים - שקמים. אף על פי שאין ראיה לדבר - זכר לדבר (מלכים-א י, כז): "ואת הארזים נתן כשקמים אשר בשפלה לרב":

י. אוכלין מבית-המלך עד שיכלה מבית-אל. אף על פי שאין ראיה לדבר, זכר לדבר (בראשית מט, כז): "בנגימן זאב יטרף" - זו ארצו שחוטפת. "בלקח יחלק שלל" - זה בית-אל שמאחרת. אוכלין בדבילה - עד שיכלו סגירות. ובני גליל העליון - עד שיכלו לופסי בית דגן וחרותיה. בגליל התחתון - עד שיכלו אהונות של טובייתא:

יא. אוכלין בתאנה - עד שיכלו בני בית-היני. אמר רבי יהודה: לא הזכרו פגי בית-אוני אלא למעשרות בלבד. פגי בית-אוני ואהיני טובייתא - חייבין במעשרות. ואין אוכלין על הספיחין שבעכו. רבי יוסי אומר: אוכלין על הספיחין שבעכו, ועל הדיפרא, אבל לא על סתוניות. רבי יוסי אומר: דיפרא שבפרא, עד שלא פלה הקיץ - אוכלין עליה:

יב. אוכלין בענבים - עד שיכלה דליות שבאכל. אם יש אפיל מהן - אוכלין עליהן. ושאר כל ארצות, אחד לחרובין לדיתים ולתמרים. אוכלין בזיתים - עד שיכלה האחרון שבמקוץ. רבי אליעזר בן יעקב אומר: אף על גוש חלב, כדי שיהא עני יוצא ולא יהא מביא רבע, בין מראשו ובין מתחתיו. אוכלין בתמרים - עד שיכלה האחרון שבצער. רבן שמעון בן

גמליאל אומר: אוכלין על מה שבפיפין, ואין אוכלין על מה שבשיצין. ושאר כל פרות האילן, כגון: העגוסים, והקרוסטמילין, והפרודין, והעזרין - אוכלין ממה שבהר על שבועמק, וממה שבועמק על שבהר. רבי שמעון בן אלעזר אומר: פלן פחרובין, אוכלין עליהן - עד שתד רביעה שניה. אין אוכלין על הירק של בית-שלחין, לפי שאינו פלה:

יג. שרשי קולסי כרוב שיבשו - אסורין בהנאה. רבי שמעון אומר: קולסי כרוב, אף על פי שיבשו - אוכלין עליהן. פירצא בו: מגבב ביבש - צריך לבער:

יד. מאימתי פורשין משבילין שבשדות? משתד רביעה שניה. אמר רבי יוסי: במה דברים אמורים? בזמן שהשנים כתקנן. עכשו שנתקלקלו שנים, אפלו לא ירד אלא גשם אחד בלבד - צריך לפרש. רבן שמעון בן גמליאל אומר: גשמים שירדו שבועה ימים, זה אחר זה ולא פסקו - יש בהן כדי רביעה ראשונה:

מסכת שביעית פרק שמיני

א. בראשונה היו שלוחי בית דין יושבין על פתחי עירות, כל מי שמביא פרות בתוך ידו - נוטלין אותן ממנו, ונותנין לו מהן מזון שלש סעודות. והשאר - מכניסין אותו לאוצר שבפיר:

ב. הגיע זמן תאנים - שלוחי בית דין שוכרין פועלין ואורין אותן, ועושים אותן דבילה, ומכניסין אותן לאוצר שבפיר. הגיע זמן ענבים - שלוחי בית דין שוכרין פועלין ובוצרין אותן, ודורכין אותן בגת, וכובשין אותן בחביות,

(דְּבָרִים טו, ב): "וְזֶה דְבָר". דְּבָר שְׁהִשְׁבִּיעִית מְשַׁמְטתוּ - מְשַׁמְטת שְׁבוּעָתוֹ. וְדָבָר שְׁאִין הִשְׁבִּיעִית מְשַׁמְטתוּ - אִין מְשַׁמְטת שְׁבוּעָתוֹ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: הוּא מְשַׁמֵּיט, וְאִין יוֹרְשִׁין מְשַׁמֵּיטִין, שְׁנַאֲמַר (שָׁם): "שְׁמוּט כָּל בְּעַל מִשָּׁה יָדוֹ אֲשֶׁר יִשֶׁה בְּרַעְהוּ":

ט. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: פְּרוּזְבוּל הַמְקַשֵּׁר, דִּינִין חוֹתְמִין מִבְּפָנִים, וְהַעֲדִים מִבְּחוּץ. אָמְרוּ לוֹ: אִין מַעֲשֶׂה בֵּית דִּין צְרִיכִין קִיּוּם:

י. חֲמִשָּׁה שָׁלוּוּ בְּשִׁטְרָא אֶחָד, כָּל מִי שֵׁישׁ לוֹ קַרְקַע - כּוֹתְבִין עָלָיו פְּרוּזְבוּל. וְכָל מִי שְׁאִין לוֹ קַרְקַע - אִין כּוֹתְבִין עָלָיו פְּרוּזְבוּל. רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: אִפְלוּ אֶחָד שֵׁישׁ לוֹ קַרְקַע - כּוֹתְבִין עָלָיו פְּרוּזְבוּל. לָלוּהָ קַרְקַע, וְלִמְלוּהָ אִין קַרְקַע - כּוֹתְבִין עָלָיו פְּרוּזְבוּל. לוֹ אִין קַרְקַע, וְלַעֲרַבִין לוֹ קַרְקַע - כּוֹתְבִין עָלָיו פְּרוּזְבוּל. עֲצִיץ נְקוּב - כּוֹתְבִין עָלָיו פְּרוּזְבוּל, וְשְׂאִינוּ נְקוּב - אִין כּוֹתְבִין עָלָיו פְּרוּזְבוּל. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: אִף שְׂאִינוּ נְקוּב - כּוֹתְבִין עָלָיו פְּרוּזְבוּל. רַבִּי חֲצַפְתִּית אָמַר: כּוֹתְבִין לְאִשָּׁה עַל נִכְסֵי בַּעֲלָהּ:

יא. אֵימַתִּי כּוֹתְבִין פְּרוּזְבוּל? עָרַב רֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל מוֹצְאֵי שְׁבִיעִית. פְּתָבוּ עָרַב רֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל מוֹצְאֵי שְׁבִיעִית, אִף עַל פִּי שְׁחוֹזָר וְקָרְעוּ לְאַחַר מִפֶּן - גּוֹבָה עָלָיו וְהוֹלֵף אִפְלוּ לְזִמְן מְרַבָּה. רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: כָּל מְלוּנָה שְׁלֵאֲחַר פְּרוּזְבוּל - הָרִי זֶה אִינוּ מְשַׁמֵּיט:

יב. הַגְּזֹלָן, וְשֶׁהֲלוּהָ מַעוֹתָיו בְּרַבִּית שְׁעָשׂוּ תְּשׁוּבָה, וְהַחֲזִירוּ גְּזֹלָן - אִין מְקַבְּלִין מִהֶן. כָּל הַמְקַבֵּל מִהֶן - אִין רוּחַ חֲכָמִים נוֹחָה הֵימָנוּ:

וּמְכַנִּיסִין אוֹתָן לְאוֹצַר שְׁבַעִיר. הַגִּיעַ זְמַן זֵיתִים - שְׁלוּחֵי בֵּית דִּין שׁוֹכְרִין פּוֹעֲלִין וּמוֹסְקִין אוֹתָן, וְעוֹטְנִין אוֹתוֹ בְּבֵית הַבַּד, וְכוֹנְסִין אוֹתָן בְּחִבּוּת, וּמְכַנִּיסִין אוֹתָן לְאוֹצַר שְׁבַעִיר, וּמְחַלְקִין מִהֶן עַרְבֵי שְׁפָתוֹת, כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי בֵּיתוֹ:

ג. הַגִּיעַ זְמַן שַׁעַת הַבַּעוּר - עֲנִיִּים אוֹכְלִין אַחַר הַבַּעוּר אֶכֶּל לֹא עֲשִׂירִים; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: אֶחָד עֲנִיִּים וְאֶחָד עֲשִׂירִים - אוֹכְלִין אַחַר הַבַּעוּר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: עֲשִׂירִים - אוֹכְלִין מִן הָאוֹצַר אַחַר הַבַּעוּר:

ד. מִי שֵׁישׁ לוֹ פְּרוֹת שְׁבִיעִית, הַגִּיעַ שַׁעַת הַבַּעוּר - מְחַלֵּק מִהֶן לְשִׁכְנָיו וְלְקְרוֹבָיו וְלִיּוֹדְעָיו, וּמוֹצִיא וּמְנִיחַ עַל פֶּתַח בֵּיתוֹ, וְאָמַר: 'אֲחִינוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל, כָּל מִי שְׁצָרִיךְ לְטוֹל יָבֵא וְיִטַּל', חוֹזֵר וּמְכַנִּיס לְחוּף בֵּיתוֹ, וְאוֹכֵל וְהוֹלֵף עַד שֶׁשָּׂה שְׁיָכְלוּ:

ה. הַקַּפַּת הַחֲנוּת - מְשַׁמְטת; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. וְחֲכָמִים אָמְרִים: אֵינָה מְשַׁמְטת. אָמַר רַבִּי: נֶרְאִין דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה - בְּכּוֹתֵב מַעוֹת, וְדְבָרֵי חֲכָמִים - בְּכּוֹתֵב פְּרוֹת:

ו. כְּתַבַּת אִשָּׁה, פְּגָמָה וְזַקְפָּה - הָרִי זֶה מְשַׁמְטת. פְּגָמָה וְלֹא זַקְפָּה, זַקְפָּה וְלֹא פְּגָמָה - הָרִי זֶה אֵינָה מְשַׁמְטת:

ז. הַמְלוּנָה אֶת חֲבָרוֹ עַל הַמְשָׁכוֹן, אִף עַל פִּי שֶׁהַחֹב מְרַבָּה עַל הַמְשָׁכוֹן - הָרִי זֶה אִינוּ מְשַׁמֵּיט. הַמְלוּנָה אֶת חֲבָרוֹ עַל הַמְשָׁכוֹן, אוֹ בְּשִׁטְרָא שֵׁישׁ בּוֹ אֲפוֹתִיקִי - הָרִי זֶה אִינוּ מְשַׁמֵּיט:

ח. וְכֶשֶׁם שֶׁהִשְׁבִּיעִית מְשַׁמְטת מְלוּנָה - כִּף שְׁבִיעִית מְשַׁמְטת שְׁבוּעָה. שְׁנַאֲמַר

מִסְכַּת תְּרוּמֹת פֶּרֶק רֵאשׁוֹן

א. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: חֲרַשׁ שֶׁתָּרַם - תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מַעֲשֵׂה בִבְנָיו שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן גּוֹדְגָדָה שֶׁהָיוּ חֲרָשִׁים, וְהָיוּ כָּל הַטְּהָרוֹת שֶׁבִירוּשָׁלַיִם נֶעֱשׂוֹת עַל גִּבָּם. אָמְרוּ לוֹ: מִשָּׁם רָאִיָּה? טְהָרוֹת - אֵין צְרִיכוֹת מִחֻשְׁבָּה, וְנֶעֱשׂוֹת עַל גִּב חֲרַשׁ שׁוֹטֵה וְקָטָן. תְּרוּמֹת וּמַעֲשָׂרוֹת - צְרִיכוֹת מִחֻשְׁבָּה. רַבִּי יִצְחָק אוֹמֵר מִשׁוּם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: תְּרוּמַת חֲרַשׁ שׁוֹטֵה וְקָטָן - לֹא תֵצֵא לַחֲלִין, מִפְּנֵי שֶׁהוּא סֹפֵק יֵשׁ בּוֹ דַעַת סָפֵק אֵין בּוֹ דַעַת.

כִּיצַד עוֹשִׂין? בֵּית דִּין מְמַנִּין לוֹ אֶפֶסְרוּפּוֹס וְהוּא תוֹרֵם, וְהֵם מְקַיְמִין עַל יָדָיו. רַבֵּן שֶׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אֵיזְהוּ חֲרַשׁ? כָּל שֶׁהָיָה חֲרַשׁ מִתְחַלְתּוֹ. אֲבָל פֶּקַח שֶׁנִּתְחַרַּשׁ - הוּא תוֹרֵם וְהֵן מְקַיְמִין עַל יָדָיו:

ב. שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר - זֶה הוּא אֶלֶם. מְדַבֵּר וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ - זֶה הוּא חֲרַשׁ. זֶה וְזֶה - הָרִי הֵן כְּפֶקַח לְכָל דָּבָר:

ג. אֵיזְהוּ שׁוֹטֵה? הַיּוֹצֵא יְחִידֵי בְּלִילָה, וְהֵלֵךְ בְּבֵית הַקְּבָרוֹת, וְהַמְקַרֵעַ אֶת כְּסוּתוֹ, וְהַמְאַבֵּד אֶת מַה שֶׁנּוֹתְנִים לוֹ. פְּעָמִים שׁוֹטֵה וּפְעָמִים חָלִים: זֶה הַכֹּלֵל! כָּל זָמַן שֶׁהוּא שׁוֹטֵה - הָרִי הוּא כְּשׁוֹטֵה לְכָל דָּבָר, חָלִים - הָרִי הוּא כְּפֶקַח לְכָל דָּבָר:

ד. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: קָטָן שֶׁתָּרַם - תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מַעֲשֵׂה בְּקָטָן שֶׁהִנִּיחוֹ אָבִיו בְּמִקְשָׁה, וְהָיָה תוֹרֵם, וְאָבִיו מְקַיֵּם עַל יָדוֹ. וְאָמְרוּ חֲכָמִים: תְּרוּמָתוֹ - תְּרוּמָה. אָמְרוּ לוֹ: לֹא הוּא שֶׁתָּרַם, אֲלֵא אָבִיו שֶׁאֵמַן אַחֲרָיו:

ה. כִּיצַד תוֹרֵם אֶת שְׂאִינוֹ שְׁלוֹ? הָרִי שֶׁיָּרַד לְתוֹךְ שְׂדֵה חִבְרוֹ וְלִקְטַת וְתָרַם שְׁלֵם בְּרִשׁוֹת, אִם חוֹשֵׁשׁ מִשׁוּם גְּזֵל - אֵין תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. וְאִם אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ מִשׁוּם גְּזֵל - תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. כִּיצַד יָדוּעַ אִם חוֹשֵׁשׁ מִשׁוּם גְּזֵל אִם לֹא? הָרִי שֶׁבָּא בְּעַל הַבַּיִת וּמִצָּאוֹ וְאָמַר לוֹ: 'כִּלְיָ אֲצִל יְפוֹת', נִמְצָאוּ יְפוֹת - אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ מִשׁוּם גְּזֵל, וְאִם לֹא - הָרִי זֶה חוֹשֵׁשׁ מִשׁוּם גְּזֵל. וְאִם הָיָה בְּעַל הַבַּיִת מְלַקֵּט וּמוֹסִיף עָלֵיהֶן, בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף - אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ מִשׁוּם גְּזֵל:

ו. הַגֵּב, וְהַגְּזֵל, וְהָאֵנֶס - תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה, וּמַעֲשָׂרוֹתֵיהֶן מַעֲשֵׂר, וְהַקְּדָשׁ הַקְּדָשׁ. אִם הָיוּ בְּעָלִים מְרֻדְפִין אַחֲרֵיהֶן - אֵין תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה, וְאֵין מַעֲשָׂרוֹתֵיהֶן מַעֲשֵׂר, וְאֵין הַקְּדָשׁ הַקְּדָשׁ. בְּעַלֵי בְּתוּמִים סִיקְרִיקוֹן - תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה, וּמַעֲשָׂרוֹתֵיהֶן מַעֲשֵׂר, וְהַקְּדָשׁ הַקְּדָשׁ:

ז. הַבֵּן, וְהַשְּׂכִיר, וְהָעֶבֶד, וְהָאִשָּׁה - תוֹרְמִין עַל מַה שֶׁהֵן אוֹכְלִין. אֲבָל לֹא יִתְרָמוּ עַל הַכֹּל, שְׂאִין אָדָם תוֹרֵם דָּבָר שְׂאִינוֹ שְׁלוֹ. הַבֵּן בְּשֵׁל אָבִיו, וְהָאִשָּׁה בְּעַסְתָּה - הָרִי אֵלוֹ תוֹרְמִין, מִפְּנֵי שֶׁתְּרָמוּ בְּרִשׁוֹת:

ח. אָרִיס שֶׁתָּרַם, וּבָא בְּעַל הַבַּיִת וְעַכְב, אִם עַד שֶׁלֹּא תָרַם עַכְב - אֵין תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. וְאִם מִשֶּׁתָּרַם עַכְב - תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. אֲבָל אֵין רִשְׁאֵי לְהוֹצִיא מַעֲשֵׂר אֲלֵא עַל חֵלְקוֹ בְּלֶבֶד:

ט. פּוֹעֵל שֶׁתָּרַם אֶת הַגֶּרֶן - אֵין תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. וְאִם אָמַר לוֹ בְּעַל הַבַּיִת: 'כְּנוֹס לִי גֶרֶן' - תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה, שְׂאִין הַגֶּרֶן נִכְנָס אֲלֵא אִם כֵּן נִתְרַם:

י. פועלים שְׁתַּרְמוּ אֶת הַבּוֹר - אין תְּרוּמַתן תְּרוּמָה. וְאִם הָיָה בּוֹר קָטָן וְאַחֲרָיִם מְשַׁתְּמָשִׁין בּוֹ - תְּרוּמַתָּן תְּרוּמָה:

יא. רשאי בעל הבית להפריש מעשר טָבֵל כְּדֵי תְרוּמַת מַעְשֵׁר שְׁבַמְעֵשֶׁר. רבי יוסי אומר: בעל הבית שְׁתַּרְם אֶת הַמַּעְשֵׁר - מֵה שֶׁעָשָׂה עֲשׂוּי:

יב. אפטרופין תּוֹרְמִין וּמַעְשְׂרִין עַל נֶכְסֵי תוֹמִים. מוֹכְרִין בְּתֵים שְׂדוֹת וְכַרְמִים, בְּהֵמָה, עֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת לְהַאֲכִיל לִיתוּמִים, וְלַעֲשׂוֹת לָהֶן סֶפֶה וְלוֹלֵב וְצִיצִית, וְכָל מִצְוֹת הָאֲמֹרֹת בַּתּוֹרָה, וְלִקְנוֹת לָהֶן סֶפֶר תּוֹרָה נְבִיאִים וְכַתוּבִים, וְכָל דָּבָר הַקְּצוּב מִן הַתּוֹרָה. אֲבָל אֵין פּוֹדִין עֲלֵיהֶן שְׁבוּיִן, וְאֵין פּוֹסְקִין עֲלֵיהֶן צְדָקָה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וְכָל דָּבָר שְׂאִינוּ קְצוּב מִן הַתּוֹרָה. וְאֵינָן רִשְׁאִין לְהוֹצִיא עֲבָדִים בְּנֵי חוֹרִין, אֲבָל מוֹכְרִין אוֹתָן לְאַחֲרִים, וְאַחֲרִים מוֹצִיאִין אוֹתָן בְּנֵי חוֹרִין. רבי אומר: אומר אני, שְׁנוֹתָן דְּמִי וּפּוֹדָה אֶת עֲצָמוֹ:

יג. אין מוֹכְרִין בְּרַחוּק לְקַח בְּקָרוֹב, בְּרַע לְקַח בְּיָפֵה. אין דְּנִין לְחוּב וְלִזְכוּת, לְהַכְנִיס לְהוֹצִיא לִיתוּמִין, אֲלֵא אִם כֵּן נִטְלוּ רְשׁוֹת מִבֵּית דִּין. וְצָרִיכִין אֲפִטְרוֹפִין לְחַשֵּׁב עִם הִיתוּמִין בְּאַחֲרוֹנָה; דְּבָרֵי רַבִּי. רֵבֵן שְׁמַעוֹן כֵּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר: אין לִיתוּמִין אֲלֵא מֵה שֶׁהֵנִיחוּ לָהֶם אֲפִטְרוֹפִין. מוֹכְרִין עֲבָדִים לְקַח בְּהֵן קַרְקָעוֹת. אין בֵּית דִּין עוֹשִׂין אֲפִטְרוֹפִין נְשִׁים וְעֲבָדִים בַּתְּחִלָּה. וְאִם מָנָה אוֹתָן אֲבִיָּהֶן בְּחַיָּו - עוֹשִׂין אֲפִטְרוֹפִין:

יד. רבי שְׁמַעוֹן כֵּן אֲלַעְזָר אֹמֵר: יתוּמִים שְׁסַמְכוּ אֲצֵל בַּעַל הַבַּיִת, או שְׁסַמְכֶם אֲבִיָּהֶם, או שְׁסַמְכוּם בֵּית דִּין - מַעְשֵׁר וּמַאֲכִילָן מִפְּנֵי תַקוּן הָעוֹלָם. וְכֵן הָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן כֵּן אֲלַעְזָר אֹמֵר: יתוּם כֵּן לֹוִי שְׂגָדֵל אֲצֵל בַּעַל הַבַּיִת, מַעְשֵׁר וּמַאֲכִילוֹ מִפְּנֵי תַקוּן הָעוֹלָם. הָיָה לְמוֹד אֲצֵל לֹוִי, או כֹּהֵן, או עֲנִי - הָרִי זֶה מַאֲכִילָן מִשְׁלוֹ. אִם הָיָה כֵּן אֲשֵׁתוֹ כֹּהֵן, או לֹוִי, או עֲנִי - הָרִי זֶה מַאֲכִילָן מִחֻלְקָן:

טו. קָטָן שְׂאֵמֵר לְאַחַד בְּשׁוּק: יְהַאֲכִילֵנִי מַעְשֵׁר מִחֻלְקֵי⁴ - מַאֲכִילוֹ מִפְּנֵי תַקוּן הָעוֹלָם. אִם הָיָה חַיֵּב לוֹ מְזוֹנוֹת, או שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ כְּדֵי מְזוֹנוֹתָיו - מַאֲכִילוֹ מִשְׁלוֹ, וְעוֹשָׂה לוֹ בְּחֻלְקוֹ סְגֻלָּה:

טז. לא יתַרַם בַּעַל הַבַּיִת מַעְשֵׁר, וְיִטַּל רְשׁוֹת מִן הַלֹוִי. וְלֹא אֶת הַזְרוּעַ וְהַלְחִיטִים וְהַקֶּבֶה, וְיִטַּל רְשׁוֹת מִן הַכֹּהֵן. אֲבָל מְלִוָּה אוֹתָן לְהִיֹוֹת מִפְּרִישׁ עֲלֵיהֶן מִחֻלְקָן:

יז. מִפְּרִי כֹהֵנָה וְלוּוָּה, אֵינָן רִשְׁאִין לַעֲשׂוֹתָן כֵּן. בְּדָבָרִים הָאוֹבְדִין - מִתֵּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמִשִּׁיב אֲבָדָה:

יח. רבי אֲלַעְזָר אֹמֵר: מִי שֶׁבָּא בְּדֶרֶךְ, וּבְיָדוֹ תַאֲנִים וְעַנְבִים וּמְלַפְפוֹנוֹת שְׂאִין יְכוֹלִין לְהַגִּיעַ לְעִיר - מִשְׁלִיכֵן לְתוֹךְ הַנֶּקֶע או לְתוֹךְ הַסְּנַאִין⁵. הָיָה עוֹבֵר בֵּין הַגּוֹזִים וּבֵין הַפּוֹתִים, וּבְיָדוֹ דְּבָרִים שְׂאִין יְכוֹלִין לְהַגִּיעַ לְעִיר - מִנִּיחֵן עַל גְּבֵי סָלַע. רבי יוֹסִי אֹמֵר: מִנִּיחֵן בְּאַפְנֵדָתוֹ עַד שִׁסְרִיחוֹ:

יט. גוֹי שְׁתַּרְם שָׁל חֶבְרוֹ וְשָׁל יִשְׂרָאֵל אֲפִלוּ בְרְשׁוֹת - אין תְּרוּמַתוֹ תְּרוּמָה.

⁵ קוצים. סנא - סנה.

⁴ הינו מעשר עני מהחלק שלו, שאין לו מה לאכל.

מעשה בפּינא, בישראל אחד שאמר לגוי: 'תרום לי גרני! ותרמה, ותורה תרומה לגרן, ובא מעשה לפני רבן גמליאל, ואמר: הואיל והגוי תרם - אינה תרומה. רבי יצחק אומר: גוי שתתם את של ישראל והבעלים מקימין על ידיו - תרומתו תרומה:

מסכת תרומות פרק שני

א. המוכר פרות לחברו, ואמר לו: 'פרות שמכרתי לך טבלים הן'; 'בשר בכור הוא'; 'זין נסוף הוא' - שורת הדין אין נאמן. רבי יהודה אומר: לא נחשדו ישראל על פן, אלא הכל לפי מה שהוא איש:

ב. היה מקריב עמו זבחים, ואמר לו: 'נתפגלו'. היה עושה עמו טהרות, ואמר לו: 'נטמאו' - נאמן, לא נחשדו ישראל על פן. אבל אמר לו: 'זבחים שהקרבתי עמך באותו היום נטמאו' - שורת הדין אין נאמן. רבי יהודה אומר: לא נחשדו ישראל על פן, אלא הכל לפי מה שהוא איש:

ג. השוחט את הפסח על בני החבורה, ואמר: 'שלא לשמו שחטתיו' - שורת הדין אין נאמן. רבי יהודה אומר: עד שלא התחיל בו - נאמן, משהתחיל בו - אינו נאמן:

ד. אין תורמין ממין על שאינו מינו! אבל אמרו: כל מיני חטין אחד. כל מין אופילין ויגאזים ושקדים ורמונים אחד. תורמין ומעשרין מזה על זה. היו לו תאנים שחורות ולבנות בתוך ביתו, וכן שני מיני חטין - תורמין ומעשרין מזה על

זה. רבי יצחק אומר משום רבי אליעזר, בית שמאי אומרים: אין תורמין, ובית הלל אומרים: תורמין:

ה. כיצד אין תורמין מן החדש על הישן? אין תורמין מפרות שנה זו על פרות שנה שעברה. ולא מפרות שנה שעברה על פרות שנה זו. אבל שדה שנעשה שתי ברכות בשנה, וכן שדה בית השלחין - תורמין ומעשרין מזה על זה. לקט ירק בערב ראש השנה עד שלא בא השמש, וחזר ולקט משבא השמש - אין תורמין ומעשרין מזה על זה, מפני שזה חדש וזה ישן:

ו. היתה שניה ונכנסה לשלישית, הראשון - מתעשר מעשר שני, והשני - מתעשר מעשר עני. לקט אתרוג בערב חמשה עשר בשבט עד שלא בא השמש, וחזר ולקט אחר משבא השמש - אין תורמין ומעשרין מזה על זה, מפני שזה חדש וזה ישן. היתה שלישית ונכנסה לרביעית, הראשון - מתעשר מעשר עני, והשני - מתעשר מעשר שני:

ז. כיצד אין תורמין מן התלוש על המחבר? אומר: 'פרות תלושין אלו עשויין תרומה ומעשרות על פרות מחברין אלו'. או 'פרות מחברין אלו עשויין תרומה ומעשרות על פרות תלושין אלו' - לא אמר כלום. אבל 'פרות תלושין אלו עשויין תרומה ומעשרות על פרות מחברין אלו לכשיתלשו' - הרי זה אוכל מהן עראי, ועושה אותן תרומה ומעשרות על מקום אחר עד שיתלשו. נתלשו - דבריו קיימים:

ח. פיוצא בו: מי שהיה בא בדרך, והיתה בידו כלכלה של פרות שאינן מתקנין,

אומר: 'הרי זה עשויה תרומה ומעשר על פרות שיש לי בתוך ביתי לכשיגיע לעיר - הרי זה אוכל ממנה עראי, ועושה אותה תרומה ומעשר על מקום אחר עד שיגיע לעיר. הגיע לעיר - דבריו קימין. נאכלו פרות או נגנבו או שאבדו, עד שלא הגיע לעיר - כלכלה בטבלה, משהגיע לעיר - דבריו קימין. יתר על כן אמר רבי אליעזר בן יעקב: 'ערוגה תלושין יהיה תרומה על פרות ערוגה זו מחברין לכשיביאו שלישי ויתלשו, והביאו שלישי ונתלשו - דבריו קימין':

ט. כיצד אין תורמין מפרות הארץ על פרות חוץ לארץ? אין תורמין מפרות ארץ ישראל על פרות סוריא. ולא מפרות סוריא על פרות הארץ. ישראל שקנה שדה בסוריא - הרי הוא כקונה בפרוד⁶ שבירושלים, תורם ומעשר עליה:

י. ישראל ונכרי שקנו שדה בסוריא - הרי הוא כטבל וכחלין שנתערבו זה בזה; דברי רבי. רבן שמעון בן גמליאל אומר: חלקו של ישראל - חיב, חלקו של נכרי - פטור. ישראל שקנה שדה בסוריא עד שלא הביא, והביא שלישי, אף על פי שחזר ומכרה לנכרי - חיבת במעשר ובשביעית, שפכר נתחבבה. אכל האריסין והחכירות ובתי אבות, נכרי שמשכן שדהו לישראל, אף על פי שעשה לו ישראל נימוסות⁷ עליה -

פטורה מן המעשרות ופטורה מן השמטה:

יא. איזו היא הארץ ואיזו היא חוצה לארץ? כל ששופע מטור אמנון ואילף - ארץ ישראל. מטור אמנון ולפנים - חוצה לארץ. נסין שפבים⁸ - רואין אותן כאלו חוט מתוח מטור אמנון עד נחלי מצרים, מחוט ולפנים - ארץ ישראל, מחוט ולחוץ - חוצה לארץ. רבי יהודה אומר: כל שהוא כנגד ארץ ישראל - הרי הוא כארץ ישראל, שנאמר (במדבר לד, ו): "וגבול ים והיה לכם הים הגדול וגבול".

נסין שבצדדין - רואין אותן כאלו חוט מתוח מקפלריא עד אוקינוס, מנחל מצרים עד אוקינוס, מחוט ולפנים - ארץ ישראל, מחוט ולחוץ - חוצה לארץ:

יב. ספינה הבאה מחוצה לארץ והיו בה פרות, מחוט ולפנים, אם היא גושששת - חיבת לפי חשבון. והיוצאת לחוץ לארץ - אין חיבת לפי חשבון. רבי אליעזר אומר: עפר ארץ ישראל, כל מקום שהוא - חיב:

יג. אכל ערלה וכלאי הכרם - שוין לנכרים בארץ ישראל בסוריא ובחוצה לארץ. אלא שרבי יהודה אומר: אין לנכרי כרם רבועי בסוריא. וחכמים אומרים: יש לו. אמר רבי יהודה: מעשה בשביון ראש בית הכנסת של כזיב, שלקח מן נכרי רבועי בסוריא ונתן לו דמיו, ובא ושאל את רבן גמליאל שהיה

⁶ פרוד של ירושלים - מגרשי ירושלים ובפריה.

תרגום מגרשה - פרוודה (רמב"ם פרוש המושגיות - מסכת חלה פרק ד משנה יא).

⁷ שטר.

⁸ איי הים.

עובר ממקום למקום, ואמר לו: 'המתן עד שנהיה בהלכה', והתירו. אמר לו: משם ראיה? אף הוא שלח לו ביד שליח חרש: מה שעשית עשית אבל לא תשנה לעשות כן:

יד. אין תורמין מן התבואה שלא הביאה שלישי. כיצד יודע אם הביאה שלישי אם לא? אם זורעה ומצמחת - הדבר ידוע שהביאה שלישי. אם זורעה ואינה מצמחת - הדבר ידוע שלא הביאה שלישי:

מסכת תרומות פרק שלישי

א. מפני מה אמרו: אלם לא יתרום? מפני שאין יכול לברך. מפני מה אמרו 'סומא לא יתרום'? מפני שאין יכול לבור את היפה מן הרע. מפני מה אמרו 'שכור לא יתרום'? מפני שאין בו דעת. אף על פי שאמרו: שכור - מקחו מקח, וממכרו ממכר, מתנתו מתנה, ונדרו נדר, הקדשו הקדש, עבר עברה שחיב עליה חטאת - מחיבין אותו. סקילה - מחיבין אותו. כללו של דבר: שכור - הרי הוא כפקח לכל דבר, אלא שפטור מתפלה. מפני מה אמרו: בעל קרי לא יתרום? מפני שאינו יכול לברך. מפני מה אמרו 'ערום לא יתרום'? מפני שאינו יכול לברך. אבל מכסה את עצמו בתבן ובקש ובכל דבר, ומברך:

ב. הנה הולך להפריש תרומה ומעשר ראשון ומעשר עני, מאימתי מברך עליהן? משהפרישן. הפרישן, אם עתיד

לקרות להם שם - אין בהן קדשה עד שיקרא להם שם. ואם אין עתיד לקרות להם שם, כיון שהפרישן - נתקדשו:

ג. רבי יהודה אומר: מודד אדם את טבלו ומכניסו לתוך ביתו, ובלבד שלא יתרום במדה ובמשקל. שוקל אדם את טבלו ומכניסו לתוך ביתו, ובלבד שלא יתרום במשקל. רבי יוסי בר יהודה אומר: לא במדה, ולא במדוד, ולא במשקל, ולא בשקול, ולא במנין, ולא במנוי. אמרו לו: מעשה שהיינו מלקטים תאנים אחר אביך, ואמר לנו: היו מונין. אמר רבי שמעון בן אלעזר: מעשה בזקן אחד בערסוקית שהיה שוקל את פלפלתו מלאה, וחזור ושוקלה ריקנית, והיה רבי מאיר משבחו:

ד. התורם את הפלפלה, ונמצאו פרות בצדי פלפלה - הרי אלו תרומה, מפני בלבול תרום על הכל:

ה. הנה לפני תאנים ורמונים - אין מחיבין אותו להיות יושב ומעשר בין בדקה בין בגסה, אלא: תרום כדרכו בכינוי:

ו. התורם את הגרן - צריך שיכונן את לבו על מה שבקשין, על מה שבתבן, על מה שבצדדין. התורם את הגת - צריך שיכונן את לבו על מה שבתרצנין ועל מה שבזנין. התורם את הבור - צריך שיכונן את לבו על מה שבגפת. אם לא כן - תנאי בית דין הוא שתרום על הכל:

ז. רבי יוסי אומר: כל בית הגרנות תפוסה אחת. כיצד? גת אחד לשתי בורות, שתי

ועגולי דבלה ודוגיות¹⁰ של גרוגרות, כלם בהקפה אחת - תורמין ומעשרין מזה על זה:

י. מאימתי תורמין את הגרן? משתעקר האלה¹¹. צבר מקצת הגרן - תורם מן הצבור על שאינו צבור:

יא. מאימתי תורמין את הגת? משיהלכו בה שתי וערב. מאימתי מטמאין? בית שמאי אומרים: משנטל מעשר ראשון, בית הלל אומרים: משנטל מעשר שני. אמר רבי יהודה: הלכה כדברי בית שמאי, אלא שנהגו הרבים כדברי בית הלל. וחכמים אומרים: מוציאין תרומה ומעשרות ומטמאין את הגת מיד:

יב. מאימתי תורמין את הזיתים? משיטעינו. ורבי שמעון אומר: משיטחנו. רבי יוסי בר יהודה אומר: מביא זיתים בקפה ונותן לתוך המל, ומהלך בהן שתי וערב. אמרו לו: אינו דומה ענבים לזיתים! ענבים - רפות ונותקות את יינן, זיתים - קשים ואינן נותקין את שמנן:

יג. אין תורמין שמן על הזיתים הנכתשין, ולא יין על ענבים הנדרכות. אם תרם - תרומתו תרומה. ויחזר ויתרם. הראשונה - מדמעת בפני עצמה, וחזבין עליה חמש. אבל לא שניה. וצריך להוציא עליהן תרומה ומעשרות. חזר ועשה זיתים ראשונים שמן, וענבים ראשונים יין - תרומה, ואין צריך לתרם

גתות לבור אחת, שתי גתות לשתי בורות, בזמן שכלם תפוסה אחת - תורמין ומעשרין מן זה על זה. נטמא אחד מהן - תורם מן הטהור שבו על הטמא שבו. אין כלם תפוסה אחת - אין תורמין ומעשרין מזה על זה. נטמא אחד מהם - לא יתרם מן הטהור שבו על הטמא שבו. וכן היה רבי יהודה אומר: כל בית הפד קורה אחת. כיצד? קורה אחת לשתי בורות, שתי קורות לבור אחת, שתי קורות לשתי בורות, בזמן שכלם תפוסה אחת - תורמין ומעשרין מזה על זה. נטמא אחת מהם - תורם מן הטהור שבו על הטמא שבו. אין כלם תפוסה אחת - אין תורמין ומעשרין מזה על זה. נטמא אחד מהם - לא יתרם מן הטהור שבו על הטמא שבו:

ח. היה מלקט כפי ירק ומניח בגנה - תורם מאחת על הכל. הביא מין אחר ביניהם - תורם מכל אחד ואחד. הביא ממינים הרבה בקפה, כרוב מלמעלה וכרוב מלמטה ומין אחד באמצע - לא יתרם מן העליון לתחתון אלא אם כן הקף:

ט. חמשה צבורין בגרן - תורם מאחד על הכל. אמר רבי יהודה: אימתי? בזמן שעקר הגרן קנים, אין עקר הגרן קנים - תורם מכל אחד ואחד. הכניס פרותיו לתוך ביתו, אף על פי שהן מפזרין - תורם מאחד על הכל. שתי מגורות בעליה אחת - תורם מאחד על הכל. שקי תבואה

¹¹ משתעקר התבואה שמהפכים אותה עם הרחת כדי לצובריה בכרי. תרגום תבואה - עללא (הסדי דוד). ב'מנהת בכורים' פירש: מוין.

שְׁנֵיהּ, וְצָרִיף לְקִרְוֹת לָהּ שֵׁם. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: תּוֹרְמִין, וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִין אֵין תּוֹרְמִין. וּמוֹדִים: שְׂאֵם תָּרַם - שְׂצָרִיף לְתָרַם שְׁנֵיהּ:

יד. הַתּוֹרַם זֵיתִים עַל זֵיתִים הַעֲתִידִין לְהַכְתֵּשׁ, עֲנָבִים עַל עֲנָבִים הַעֲתִידִים לְדַרְבֵּךְ - תְּרוּמָהּ וַיִּחְזֹר וַיִּתְרַם. הֲרֵאשׁוּנָה - מְדַמְעֵת, שְׁנֵיהּ - אֵין מְדַמְעֵת. הֲרֵאשׁוּנָה - חֲבִין עֲלֶיהָ חֲמֵשׁ, שְׁנֵיהּ - אֵין חֲבִין עֲלֶיהָ חֲמֵשׁ. הַתּוֹרַם זֵיתִים שְׁמֵן עַל זֵיתִים לְאֹכִילָהּ - הֲרֵי זֶה תּוֹרַם לְפִי הַשְּׁמֵן הֲרֵאוּן לְעִשׂוֹת; דִּבְרֵי רַבִּי. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: תּוֹרְמִין לְפִי הָאוֹכְלִין הֲרֵאוּן לְעִשׂוֹת חוּץ מִגְּרַעֲיָנִיהֶן. מוֹדִים בְּקִלְסָקִין¹² - שֶׁתּוֹרְמִין לְפִי אוֹכְלִין חוּץ מִגְּרַעֲיָנִיהֶן:

טו. הַתּוֹרַם עֲנָבִים לְעִשׂוֹתָן צְמוּקִין, תְּאֲנִים לְעִשׂוֹתָן גְּרוּגְרוֹת, רְמוּנִים וְעֵתִיד לְעִשׂוֹתָן כָּרִי - תְּרוּמָהּ וְאֵין צָרִיף לְתָרַם שְׁנֵיהּ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר, בֵּית הַלֵּל אוֹמְרִים: אֵין צָרִיף לְתָרַם שְׁנֵיהּ, וּבֵית שְׁמַאי אוֹמְרִים: צָרִיף לְתָרַם שְׁנֵיהּ. אָמְרוּ בֵּית שְׁמַאי לְבֵית הַלֵּל: הֲרֵי הוּא אוֹמֵר (בְּמִדְבַר יח, כז): "וְכַמְלָאָה מִן הַיֶּקֶב".

לא תָרַם זֶה מִן הַיֶּקֶב! אָמְרוּ לָהֶם בֵּית הַלֵּל: הֲרֵי הוּא אוֹמֵר (וַיִּקְרָא כז, ל): "וְכַל מַעֲשֵׂר" וְגו'. אִם אוֹמֵר אֶתָּה: 'צָרִיף לְתָרַם שְׁנֵיהּ' - אֵף הוּא לֹא קִיַּם קִדְשׁ לָהּ:

טז. תּוֹרְמִין מִן הַעֲרָמָה עַל הַכָּרִי, אֲבָל לֹא מִן הַכָּרִי עַל הַעֲרָמָה:

יז. הַמְכַנֵּס שְׁבָלִין לְתוֹךְ בֵּיתוֹ לְעִשׂוֹתָם מְלִילוֹת - הֲרֵי זֶה תּוֹרַם שְׁבָלִין. בֶּן לְוִי

שְׁנַתְּמָנוּ לוֹ שְׁבָלִין - עוֹשֶׂה אוֹתָן גֵּרָן. עֲנָבִים עוֹשֶׂה אוֹתָן יֵין. זֵיתִים עוֹשֶׂה אוֹתָן שְׁמֵן. כֶּשֶׂם שְׁתְּרוּמַת רֵאשִׁית מִן הַגֵּרָן וּמִן הַיֶּקֶב - כָּף תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר מִן הַגֵּרָן וּמִן הַיֶּקֶב:

יח. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר: תּוֹרְמִין מִן הַטְּהוֹר עַל הַטְּמֵא. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: מַעֲשֶׂה שְׁנַפְלָה דְלָקָה בְּכַפֵּר טוֹזָנָא, וְתָרַמוּ מִן הַטְּהוֹר עַל הַטְּמֵא. אָמְרוּ לוֹ: מִשֵּׁם רָאִיָּה? אֲלֹא שְׁתְּרָמוּ מֵהֶן עֲלֵיהֶן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר מִשֵּׁם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: תּוֹרְמִין מִן הַטְּהוֹר עַל הַטְּמֵא אֵף בְּלַח. כִּיצַד? מִי שְׁכַבֵּשׁ זֵיתִים בְּטַמְאָה וּמִבְּקֵשׁ לְתָרְמֵן בְּטַהֲרָה - מִבִּיא מִשְׁפָּף שְׂאֵין בְּפִיו כְּבִיצָה, וּמִנְיָחוֹ עַל פִּי חֲבִית, וּמִבִּיא זֵיתִים וְנוֹתֵן לְתוֹכוֹ וְתוֹרַם, וְנִמְצָא תּוֹרַם מִן הַטְּהוֹר עַל הַטְּמֵא וּמִן הַמְּקָף. אָמְרוּ לוֹ: אֵין קְרוּי לַח אֲלֹא יֵין וְשְׁמֵן בְּלֶבֶד. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: הַתּוֹרַם מִן הַטְּמֵא עַל הַטְּהוֹר, בֵּין בְּשׁוּגַג בֵּין בְּמִזִּיד - תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָהּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: מַה נִּשְׁתַּנָּה זֶה מִן הַתּוֹרַם מִן הָרַע עַל הַיֶּפֶה?!

יט. מִפְּרִישֵׁין תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר מִן הַטְּמֵא עַל הַטְּמֵא, וּמִן הַטְּהוֹר עַל הַטְּהוֹר, וּמִן הַטְּהוֹר עַל הַטְּמֵא עַל הַטְּהוֹר. רַבִּי נַחֲמִיָּה אָמַר: אֵין מִפְּרִישֵׁין מִן הַטְּמֵא עַל הַטְּמֵא בְּלֶבֶד. אָמְרוּ לוֹ: הֲרֵי אוֹמֵר (בְּמִדְבַר יח, כח): "וְנִתְתַּם מִמֶּנּוּ אֶת תְּרוּמַת ה' לְאֹהֲרָן הַכֹּהֵן":

¹² מִין זֵיתִים שְׂאֵינָם עוֹשִׂים שְׁמֵן.

מסכת תרומות פ"ק רביעי

א. התורם והמעשר בשבת, בין בשוגג בין במזיד - מעשרותיו מעשרות. והמטביל פלים בשבת, בין בשוגג בין במזיד - עלו לו ידי טבילה:

ב. תורמין חטין על הפת לפי החשבון, אבל לא הפת על חטין. תורמין תאנים על הגרוגרות במנן, וגרוגרות על תאנים במדה, אבל לא תאנים על הגרוגרות במדה, ולא גרוגרות על תאנים במנן. רבן שמעון בן גמליאל אומר: סלי תאנים וסלי גרוגרות כלן שוין - תורמין ומעשרין מזה על זה. אמר רבי ישמעאל ברבי יוסי: אבא היה נוטל עשרה גרוגרות מן המקצה על תשעים תאנים שבפלקלה:

ג. תורמין גלופסין¹³ על זיתי שמן, ולא זיתי שמן על הגלופסין. [רבי יהודה אומר: אף זיתי שמן על הגלופסין¹⁴]. תורמין יין צלול על שאינו צלול, ולא שאינו צלול על הצלול. רבי יהודה אומר: אף שאינו צלול על הצלול, ובלבד שיתרום מן היפה:

ד. תורמין יין שאינו מבשל על המבשל, ולא המבשל על שאינו מבשל. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אף המבשל על שאינו מבשל. וכן היה רבן שמעון בן גמליאל אומר: יין מבשל - אין בו משום גלוי ואין בו משום יין נסוף:

ה. ירק שדרכו להשתמר יום אחד - תורמין עליו יום אחד. שני ימים - תורמין

עליו שני ימים. שלשה ימים - תורמין עליו שלשה ימים. הקשואין, והדלועין, והטרבסמין, ותרדין שדרכן להשתמר יום אחד - תורמין עליהן יום אחד. החזרין, והכרישין, והלפת, והכרוב, שדרכן להשתמר שני ימים - תורמין עליהן שני ימים. הקפלוטות והמלפפות שדרכן להשתמר שלשה ימים - תורמין עליהן שלשה ימים. זה הפלל: כל שנשמר - תורמין עליו. רבי נחמיה אומר: לא יתרום מן התותים שלקט בשחרית על תותים שלקט בין הערבים. וכן היה רבי יוסי אומר: אין לך מר בקשות אלא הפנימי שבה, הרי זה מוסיף על חיצון שבה ותורם:

ו. התורם את הבור ונמצא מגלה, אבטיח ונמצא נקור - תרומה ויחזור ויתרום. רבי ישמעאל ברבי יוסי אומר משום אביו: תורמין יין על חמץ, ואין תורמין חמץ על יין אלא לפי חשבון:

ז. התורם חבית של יין ונמצאת של חמץ, אם ידוע שהיתה של חמץ עד שלא תרמה - אינה תרומה. ואם משתרמה החמיצה - הרי זו תרומה. ספק - תרומה ויחזור ויתרום; דברי רבי יוסי. שרבי יוסי אומר: יין וחמץ - שני מינין. וחכמים אומרים: מין אחד:

ח. היה בלבו לתרום חמץ על חמץ, ומה שבידו יין - היין תרומה. ויחזור ויתרום את החמץ. היה בודק את החבית להיות מפריש עליה והולך, ונמצאת של חמץ, עד שלשה ימים - ודאי, מכאן ואילך -

¹⁴ הגר"א מוחק זאת.

¹³ יתים גדולות הטובות לאכילה אבל אינן

סֶפֶק. אֲבָל יֵין מִגָּתוֹ - מִפְּרִישֵׁי עָלֶיהָ
בְּחֻזְקָתָהּ שֶׁהוּא יֵין כָּל אַרְבָּעִים יוֹם :

ט. הָאוֹמֵר תְּרוּמַת הַכֶּרִי הַזֶּה בְּצַפּוֹנוֹ -
מִחֻצֵּי כִלְפֵי צַפּוֹן מִדְּמַע; דְּבָרֵי רַבִּי.
וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: עוֹשֶׂה אוֹתוֹ כְּמִין כּוֹ.
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: נוֹטֵל אֶת
הַתְּרוּמָה בְּצַפּוֹן צַפּוֹנוֹ :

י. הַמִּקְדָּים תְּרוּמָה לְכַפּוּרִים, מֵעֶשֶׂר
רֵאשׁוֹן לְתְרוּמָה, וּמֵעֶשֶׂר שְׁנֵי לְרֵאשׁוֹן,
אֶף עַל פִּי שְׁעוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה - מֵה
שְׁעֵשֶׂה עֲשׂוּי. רֵאשׁוֹן - לֹא יֵאכַל עַד שִׁיצֵא
שֵׁם שְׁנֵי עָלָיו. שְׁנֵי - לֹא יֵאכַל עַד שִׁיצֵא
עָלָיו רֵאשׁוֹן. וְאֵין בְּכּוּרִים מְעַפְּכֵת אֶת
הַתְּרוּמָה. בַּיּוֹצֵא בּוֹ: הָעוֹשֶׂה עֶסֶה מִן
הַטָּבֵל, בֵּין שֶׁהִקְדִּים חֶלֶה לְתְרוּמָה, בֵּין
שֶׁהִקְדִּים תְּרוּמָה לְחֶלֶה - מֵה שְׁעֵשֶׂה
עֲשׂוּי. חֶלֶה - לֹא תֵאכַל עַד שִׁיוֹצֵא עָלֶיהָ
תְּרוּמָה. וְתְרוּמָה - לֹא תֵאכַל עַד שִׁיוֹצֵא
עָלֶיהָ חֶלֶה :

יא. הִיָּה הוֹלֵךְ לְהַפְרִישׁ תְּרוּמָה, בְּשַׁעַת
הַפְּרִשְׁתּוֹ אָמַר: 'הֲרִי זֶה מֵעֶשֶׂר רֵאשׁוֹן' -
הֲרִי זֶה מֵעֶשֶׂר רֵאשׁוֹן. הִיָּה הוֹלֵךְ לְהַפְרִישׁ
מֵעֶשֶׂר רֵאשׁוֹן, בְּשַׁעַת הַפְּרִשְׁתּוֹ אָמַר:
'הֲרִי זֶה מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי' - הֲרִי זֶה מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי.
הִיָּה הוֹלֵךְ לְהַפְרִישׁ מֵעֶשֶׂר¹⁵, בְּשַׁעַת
הַפְּרִשְׁתּוֹ אָמַר: 'הֲרִי זֶה מֵעֶשֶׂר עֲנִי' - הֲרִי
זֶה מֵעֶשֶׂר עֲנִי. נִתְפַּוֵּן לּוֹמֵר מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי,
וְאוֹמֵר: 'מֵעֶשֶׂר עֲנִי'. מֵעֶשֶׂר עֲנִי, וְאוֹמֵר:
'מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי' - לֹא אָמַר כְּלוּם. מֵעֶשֶׂר

רֵאשׁוֹן, וְאוֹמֵר: 'מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי' - לֹא אָמַר
כְּלוּם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם לְשׁוּם מֵעֶשֶׂר
עֲנִי מִתְפַּוֵּן - לֹא אָמַר כְּלוּם, אִי מִשֵּׁם שְׁנֵי
- דְּבָרָיו קִיָּמִין :

יב. גוֹי שֶׁתָּרַם - תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. גוֹי
שֶׁהַפְּרִישׁ בְּכוֹר, פֶּטֶר חֲמוֹר וְחֶלֶה -
¹⁶ מוֹדִיעֵין אוֹתוֹ שְׁאִינוֹ חֵיב. עוֹבְדֵין בּוֹ
וְגוֹזְזִין אוֹתוֹ, וְאַחַר כֵּן מְקַבְּלִין הֵימָנוּ.
פֶּטֶר חֲמוֹר וְחֶלֶה - נֶאֱכַלְתָּ לְזָרִים. בְּמָה
דְּבָרִים אֲמוּרִים? עַל הַגֵּר. אֲבָל הַכִּנִּיס
פְּרוּתָיו לְתוֹךְ בֵּיתוֹ - פְּרוּתָיו מְקַלְקְלִין.
[יִשְׂרָאֵל הַחֲשׂוֹד שְׁמִכְנִיס פְּרוּתָיו לְתוֹךְ
בֵּיתוֹ - פְּרוּתָיו מְקַלְקְלִין. הַכּוֹתֵי - כְּנִכְרֵי;
דְּבָרֵי רַבִּי. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
הַכּוֹתֵי - כִּיִּשְׂרָאֵל¹⁷]:

יג. הוֹצִיא תְרוּמָה מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ - נוֹהֵג בְּהֵן
טָבֵל וְתְרוּמָה; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן
גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אֵין נוֹהֵג בָּהּ אֶלָּא תְרוּמָה
בְּלֶבֶד. הוֹצִיא מֵעֶשֶׂר רֵאשׁוֹן מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ -
נוֹהֵג בּוֹ טָבֵל וּמֵעֶשֶׂר רֵאשׁוֹן; דְּבָרֵי רַבִּי.
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אֵין צָרִיף
לְהַפְרִישׁ אֶלָּא תְרוּמָה בְּלֶבֶד. הוֹצִיא לְהֵם
מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ - נוֹהֵגִין בּוֹ טָבֵל
וּבְמֵעֶשֶׂר רֵאשׁוֹן; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבֵּן שְׁמַעוֹן
בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אֵין צָרִיף לְהַפְרִישׁ
אֶלָּא תְרוּמָה וּמֵעֶשֶׂר שְׁנֵי. יִשְׂרָאֵל הַחֲשׂוֹד
וְהוֹצִיא מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ וְאוֹמֵר:
'פְּדוּי הוּא' - נֶאֱמַן. 'פְּדוּי הוּא וּפְדוּי לְכֵם'
- אֵינוֹ נֶאֱמַן. 'פְּדָאוּהוּ לִי, וּפְדָאוּהוּ לְכֵם'

¹⁵ מֵעֶשֶׂר רֵאשׁוֹן.

¹⁷ הַגֵּר "א לֹא גָרָם לָהּ.

¹⁶ מוֹדִיעֵין אוֹתוֹ שְׁאִינוֹ חֵיב וְאַחַר כֵּן מְקַבְּלִין
מִמּוֹנוֹ פֶּטֶר חֲמוֹר עוֹבְדֵין בּוֹ וְגוֹזְזִין אוֹתוֹ וְחֶלֶתוֹ
נֶאֱכַלְתָּ.

- דְּבָרָיו קִיָּמִין. וְהַכּוֹתֵי - כְּגוּי; דְּבָרֵי רַבִּי.
- רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: כּוֹתֵי -
כִּישְׂרָאֵל.

יד. כּוֹתֵי שְׁתָּרַם וּנְתָנָה לַכֹּהֵן - תְּרוּמָתוֹ
תְּרוּמָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
תְּרוּמָה וַיַּחְזֹר וַיִּתְּרַם. אָמְרוּ לוֹ: מַה
נִשְׁתַּנָּה זֶה מִנְּכַרְי שְׁתָּרַם וּנְתָנָה לַכֹּהֵן
בְּהִמָּתוֹ? אָמַר לָהֶם: הַפְּרָשָׁה הִיא זֶה, שְׂוֹוֹ
- נִתְרָמָה בַּקִּדְשָׁה, וְזוֹ - לֹא נִתְרָמָה
בַּקִּדְשָׁה:

טו. הִיָּתָה לוֹ עֲרָמָה מוֹרַחַת, רְצָה
לַעֲשׂוֹתָהּ תְּרוּמָה עַל מְקוֹם אַחֵר - עוֹשָׂה.
נִטְלָה תְּרוּמָתָהּ, אִם רְצָה לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ
מֵעֵשֶׂר רֵאשׁוֹן עַל מְקוֹם אַחֵר - עוֹשָׂה.
נִטַּל מֵעֵשֶׂר רֵאשׁוֹן, רְצָה לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ
מֵעֵשֶׂר שְׁנֵי עַל מְקוֹם אַחֵר - עוֹשָׂה. נוֹטַל
מֵעֵשֶׂר רֵאשׁוֹן, רְצָה לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ מֵעֵשֶׂר
עָנִי עַל מְקוֹם אַחֵר - עוֹשָׂה. וְאִם אָמַר:
'הֲרִינִי תוֹרֵם וּמִחֻשָּׁב אִם תִּעֲלֶה בְּיָדִי אֶחָד
מִשְׁשִׁים - תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה. וְאִם לֹא - אֵין
תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה', תָּרַם וְעָלָה בְּיָדוֹ אֶחָד
מִשְׁשִׁים - תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה, אֲלֵא שֶׁתוֹרֵם
בְּמִדָּה:

בשורה טובה ומשמחת!

שוין יעצט
דא צו באקומען
אפגעשיקט יעדע וואך

צו אייער טיר

אויף די פאסט

די שטארק אויפגעכאפטע
וועכנטליכע קונטרסים

עצתו אמונה

הערליכע בריוו, שאלות

ותשובות אין אלע אקטועלע

נושאים אין טאג טעגליכן לעבן.

געשריבן דורכן ראש ישיבה
הרה"ג ר'

יואל רוטה

שליט"א

רופט אדער טעקסט

718•387•2691

קח
הכל
הקודש

אדער שיקט א אימעיל צו subscribe@kerenhadfusa.org

<p>4 ראשון Sunday</p>	<p>ה 8</p>	<p>עלות השחר _____ 5:14 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:04 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:21 שקיעה _____ 7:23 בבלי: כתובות ס • ירושלמי: סנהדרין גז • תוספתא: שביעית ו ב"ר: שמואל א ח-ט • רמב"ם: מכירה א</p>
<p>5 שני Monday</p>	<p>ט 9</p>	<p>עלות השחר _____ 5:14 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:04 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:21 שקיעה _____ 7:21 בבלי: כתובות סא • ירושלמי: עבודה זרה א • תוספתא: שביעית ז ב"ר: שמואל א י"א • רמב"ם: מכירה ב</p>
<p>6 שלישי Tuesday</p>	<p>י 10</p>	<p>עלות השחר _____ 5:15 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:04 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:21 שקיעה _____ 7:19 בבלי: כתובות סב • ירושלמי: עבודה זרה ב • תוספתא: שביעית ח ב"ר: שמואל א י"ג • רמב"ם: מכירה ג</p>
<p>7 רביעי Wednesday</p>	<p>יא 11</p>	<p>עלות השחר _____ 5:16 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:05 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:21 שקיעה _____ 7:18 בבלי: כתובות סג • ירושלמי: עבודה זרה ג • תוספתא: תרומות א ב"ר: שמואל א י"ד-טו • רמב"ם: מכירה ד</p>
<p>8 חמישי Thursday</p>	<p>יב 12</p>	<p>עלות השחר _____ 5:17 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:05 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:21 שקיעה _____ 7:16 בבלי: כתובות סד • ירושלמי: עבודה זרה ד • תוספתא: תרומות ב ב"ר: שמואל א ט"ז • רמב"ם: מכירה ה</p>
<p>9 ששי Friday</p>	<p>יג 13</p>	<p>עלות השחר _____ 5:18 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:05 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:21 שקיעה _____ 7:14 בבלי: כתובות סה • ירושלמי: עבודה זרה ה • תוספתא: תרומות ג ב"ר: שמואל א יח-יט • רמב"ם: מכירה ו</p>
<p>10 שב"ק Shabbos</p>	<p>יד 14</p>	<p>כי תצא, פרק א-ב עלות השחר _____ 5:19 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:06 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:21 שקיעה _____ 7:13 בבלי: כתובות סו • ירושלמי: עבודה זרה ו • תוספתא: תרומות ד ב"ר: שמואל א כ-כא • רמב"ם: מכירה ז</p>

Candle Lighting 6:56 הדלקת הנרות

Shabbos Ends 8:26 זמן מוצש"ק

אַלְעָם וְזֹאֵם אִי צְדִיק הֵיכֵס דְאַרְף מְעַן פְּאַלְגֵן, אִיכְסַר אִיב עַר זְאַנְט אַז מְעַן
זַאל נִישְׁט קוֹמְעַן צו אִים אִויף ראש השנה, דָּאס דְאַרְף מְעַן אִים נִישְׁט פְּאַלְגֵן.
(שיחות הר"ן סימן רי"ד)